

Gorenjski Glas

TOREK, 14. APRILA 2020

LETO LXXIII, ŠT. 30, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Manj obolelih, a tudi manj testiranih

Na velikonočno nedeljo je bilo potrjenih le sedem novih okužb s covidom-19, a je bilo tudi testiranih ljudi manj kot običajno. Vlada je napovedala predstavitev nekaterih omilitvenih ukrepov. Dopusta pa poleti v tujini ne bo?

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranj – Na covid-19 je bilo v nedeljo, 12. aprila, na novo pozitivnih samo sedem ljudi, a je bilo tudi vseh testiranih (554) manj kot običajno. V soboto, 11. aprila, je bila okužba potrjena pri 17 ljudeh. Od začetka epidemije je bilo testiranih več kot 35 tisoč ljudi, več kot 1200 je obolelih, umrlo jih je 55. Vse več je tudi odpuščenih iz bolnišnic, število hospitaliziranih je v zadnjih dneh padlo pod sto, ne zmanjšuje pa se število bolnikov s covidom-19 v

intenzivni negi; več kot trideset jih je še vedno. Z dopolnjenim vladnim odlokom se ponovno uvaža izvajanje elektivne (ne-nujne) ambulantne specialistične dejavnosti, rehabilitacije in drugih nenujnih oblik zdravljenja. Vendar le za paciente, ki imajo negativno epidemiološko anamnezo in nimajo prisotnih znakov okužbe dihal in pri katerih bi opustitev ali preložitve storitve vodila v poslabšanje zdravstvenega stanja. Nenujne zdravstvene storitve lahko izvajajo tisti izvajalci, ki imajo

zagotovljene pogoje za izvedbo varne obravnave. S spremembo odloka poskušajo zmanjšati tudi podaljševanje čakalnih dob zaradi sprejetih ukrepov. Vlada začena izvajati zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo, prav tako je za čas po veliki noči napovedala omilitev nekaterih ukrepov. Drugi zakonski t. i. protikورونا paket pa naj bi sprejeli do konca aprila.

► 2. stran

Foto: Gorazd Kavčič

Vlada je odločila, da mora potrošnik, starejši od 65 let, v prodajalnah z živili izkazati svojo starost z osebnim dokumentom. Že nekaj časa pa velja, da starejši, nosečnice, invalidi nakupujejo samo od 8. do 10. ure ter zadnjo uro obratovalnega časa prodajaln.

Najemna stanovanja na Jesenicah

Stanovanjski sklad bo v sklopu projekta Partizan zgradil na Jesenicah 43 najemnih stanovanj, ki naj bi bila vseljiva leta 2023.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Sredi Jesenic bo do leta 2023 zrasla nova stanovanjska soseka, v kateri bo v dveh večstanovanjskih objektih na voljo 43 javnih najemniških stanovanj. Investitor je Stanovanjski sklad Republike Slovenije, gre pa za območje med stavbo TVD Partizan in stavbo čistilnice. Na Občini Jesenice so v ta namen pripravili Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu (OPPN) Partizan, ki so ga decembra lani potrdili občinski svetniki v ponovni prvi obravnavi.

Simulacija: Protim Ržanič in Perc

► 8. stran

Projekt Partizan na Jesenicah: v dveh večstanovanjskih objektih bo 43 najemnih stanovanj.

Zemljišča dobili v last, v posest pa še ne

Kmetje s Sorškega polja, ki so že pred dvajsetimi leti v denacionalizacijskih postopkih dobili deleže na državnih zemljiških kompleksih, se v okviru Združenja solastnikov Sorško polje in Komacijskega odbora Bitnje zavzemajo za to, da bi ta zemljišča dobili tudi v posest in da bi jih lahko sami obdelovali.

► 15. stran

Priloge: **LOČANKA**
jeseniške novice
deželne novice

Aktualne novice o koronavirusu na www.gorenjskiglas.si

AKTUALNO

Ljudem popušča disciplina

Dan nima konca, bi v času epidemije lahko opisali delo dr. Aleša Rozmana, direktorja Klinike Golnik in člana svetovalne skupine za covid-19 na ministrstvu za zdravje. Z ekipo s klinike sodeluje tudi z domovi za starejše.

3

GORENJSKA

S študentske izmenjave domov v izolacijo

Timotej Rupar iz Škofje Loke, ki je februarja odšel na študentsko izmenjavo na Portugalsko, se je zaradi izbruha epidemije covid-19 že po mesecu dni vrnil domov, kjer je nato dva tedna preživel v samoizolaciji.

6

REKREACIJA

Osvojila sta meje svoje občine

Domen Zupan in Klemen Udovič sta omejitve rekreacije le na lastno občino vzela kot priložnost. Zupan je v devetnajstih urah osvojil mejo radovljiške občine, Udovič pa je šenčursko pretekel in preveljal v sedmih urah.

13

KRONIKA

Izgovori voznikov, ki policistov ne ganejo

»V lekarno sem se odpeljal v drugo občino, ker je tam lažje dobiti parkirni prostor ...« To je le eden od izgovorov, ki so jih policisti v preteklih dneh slišali od voznikov, ki niso upoštevali prepovedi gibanja zunaj občinske prebivališča.

16

VREME

Danes bo oblačno s padavinami. Čez dan se bo delno zjasnilo. Jutri in v četrtek bo pretežno jasno. Zjutraj bo nevarnost slane.

-2/14 °C

jutri: pretežno jasno

Umrli nadškof Uran

Pokojnega nadškofa Alojza Urana ohranjamo v lepem spominu tudi v Gorenjskem glasu, saj je na Višarjah maševal za naše izletnike.

JOŽE KOŠNJEK

Ljubljana – Na veliko soboto je v 76. letu starosti po hudi bolezni umrl upokojeni ljubljanski nadškof msgr. Alojz Uran. Kot Gameljčana izpod Šmarne gore smo ga tudi Gorenjci imeli za svojega. Med ljudi, verujoče kot tudi neverujoče, je nevsiljivo posredoval božjo besedo in prinašal radost in optimizem. Kot strokovnjak za katehezo odraslih, iz katere je v Rimu dosegel magistrski naziv, je bil izvrsten in lahko razumljiv govornik pa

iskreno zahvalo. Lani avgusta, ko smo bili zadnjič skupaj, je obljubil, da bo letos, če bo le zmož, znova z nami na Višarjah.

Msgr. Alojz Uran je bil rojen 22. januarja leta 1945 v Spodnjih Gameljnah pod Šmarno goro. Po končani Teološki fakulteti v Ljubljani je bil med letoma 1970 in 1973 kaplan v ljubljanski stolnici, nato pa je do leta 1977 študiral in magistriral v Rimu. Do konca leta 1992 je bil v župniji Ljubljana Šentvid. Januarja leta 1993 je bil posvečen v ljubljanskega po-

Nadškof msgr. Alojz Uran med izletniki Gorenjskega glasa avgusta leta 2018 na Višarjah

tudi veseljak in odlični pevec. Glasbeni arhivi hranijo njegove solistične izvedbe. Morda je bil zaradi preprostosti, skromnosti in duhovne širine, pripravljenosti na dialog in tudi nepopustljivosti v stvareh, za katere je menil, da so prave, in priljubljenosti med ljudmi za marsikoga tudi moteč ...

Gorenjskemu glasu je bil zelo naklonjen. Ni nam odrekel pogovora, če smo prosili zanj. Bil je gost na Glasovi preji. Posebno čast nam je izkazoval v letih poletnega bivanja na Svetih Višarjah. V tem Marijinem romarskem središču je maševal za naše izletnike in se jim po maši s svojo besedo in pesmijo pridružil v gostišču pri Juretu Prešernu. Spoštovanemu nadškofu izrekam v imenu Gorenjskega glasa in v svojem imenu, znanca sva bila skoraj dvajset let,

možnega škofa. Deloval je v številnih organih nadškofije in je leta 1996 usklajeval priprave na prvi obisk papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji. Na presenečenje mnogih je bil oktobra leta 2004 izbran in 5. decembra istega leta umeščen kot 34. škof ljubljanske nadškofije. Novembra leta 2009 se je na predlog Svetega sedeža odpovedal službi nadškofa in javnemu delovanju. Leta 2012 je moral zaradi obtožb o očetovstvu na tuje, v Trst, kjer je bil do leta 2015. Ni mu bilo omogočeno in dovoljeno, da bi se branil pred obtožbami, čeprav je v pismu slovenskim škofom prosil za to. Leta 2016 se je smel vrniti domov v Slovenijo in še do konca lanskega leta, brez znakov maševanja komur koli, sodeloval v dejavnosti katoliške Cerkve. Pokopan bo v ljubljanski stolnici.

Pahor: Vedite, da niste sami

Predsednik republike Borut Pahor je v petek na obisku v Domu Taber bodril tamkajšnje stanovalce: »Pomembno je, da veste, da niste sami.«

ALEŠ SENOŽETNIK

Šmartno – Odkar je bila v Sloveniji razglašena epidemija, je predsednik republike Borut Pahor obiskal šest domov za ostarele, za kar se je odločil, ker meni, da v teh dneh predvsem stanovalci domov, ločeni od svojih bližnjih in svojcev, potrebujejo upanje in zavedanje, da niso pozabljeni.

Minuli petek je na lastno pobudo nagovoril stanovalce v Domu Taber v Šmartnem pri Cerkljah. Kot navadno so mu tudi v Tabru stanovalci prisluhnili z balkonov svojih sob, Pahor pa jih je nagovoril z dvorišča. »Zelo pomembno je, da veste, da niste sami. Vsi smo v mislih in drugače z vami. Slovenija je povezana,« je stanovalcem cerkljanskega doma sporočil Pahor, ki je v nadaljevanju povedal, da nas trenutne razmere preizkušajo kot ljudi in skupnost, sočutje, solidarnost, razumevanje in potrpežljivost pa so na veliki preizkušnji.

Predsednik se je dotaknil tudi dela osebja domov za ostarele, negovalcev in zdravstvenih delavcev: »To so ljudje, ki so v teh težkih trenutkih pokazali res svoj najboljši obraz.«

Prav domovi za ostarele predstavljajo eno izmed najbolj kritičnih žarišč epidemije

Predsednik republike Borut Pahor je obiskal stanovalce Doma Taber. / Foto: Gorazd Kavčič

koronavirusa pri nas. Na srečo pa v Domu Taber doslej niso zabeležili nobenega primera okužbe. Kot nam je povedala v. d. direktorice doma Martina Martinčič, so do petka testirali 12 zaposlenih in 10 stanovalcev, na srečo pa so bili vsi brisi negativni. Dom je vrata za zunanje obiskovalce zaprl 6. marca, teden dni kasneje pa tudi za izstop stanovalcev iz doma. »Vse aktivnosti se izvajajo prilagojeno in bolj individualno. Vsi zaposleni si pred prihodom na delo morajo obvezo izmeriti telesno temperaturo in zapisati druge znake, ki bi morebiti

kazali na okužbo (smrkanje, kašljanje, kihanje, težko dihanje ...),« je povedala Martinčičeva, ki je kot težavo poleg pomanjkanja ustrezne varovalne opreme poudarila pozno prejemanje izvidov za odvzete brise. »Na izvide čakamo dan ali celo dva. Vse to je za vse nas zelo stresno,« je povedala in dodala, da tako stanovalci kot zaposleni ohranjajo pozitivno naravnost, v upanju, da epidemija čim prej mine.

Pahorjev obisk je poleg direktorice Martine Martinčič pospremil tudi cerkljanski župan Franc Čebulj, ki

je bil vesel, da se je predsednik spomnil tudi njihovega doma za ostarele. »Gre za lepo gesto, ki veliko pomeni tako stanovalcem kot zaposlenim. Še posebej njim gresta veliko priznanje in zahvala, saj je sploh v teh dneh njihovo delo še toliko zahtevnejše kot sicer,« je povedal Čebulj, ki se je spomnil tudi prejšnjih dveh predsednikovih obiskov. Prvič je namreč Pahor Dom Taber obiskal ob odprtju doma decembra 2015, drugič pa, ko se je udeležil praznovanja stotega rojstnega dneva stanovalke Marije Lavrič.

Manj obolelih, a tudi manj testiranih

► 1. stran

Poseben režim ostaja tudi na še odprtih mejnih prehodih na zunanji meji in na kontrolnih točkah na notranjih mejah Slovenije. Slovenskim državljanom, ki vstopajo v državo, je odredena sedemdnevna karantena, na zadnji dan karantene tudi obvezno testiranje na covid-19. Tistim slovenskim državljanom, ki kažejo simptome bolezni, policija sicer dovoli vstop v državo (tujcem ne), vendar pod pogojem, da nemudoma vzpostavijo telefonski stik z izbranim osebnim zdravnikom ali službo nujne medicinske pomoči. Pod posebnimi pogoji mejo lahko prehajajo dnevni in tedenski delovni migranti, osebe, ki se udeležijo pogreba bližnjega sorodnika v sosednji državi, osebe, ki izvajajo humanitarni prevoz, prevoz blaga in tovorni promet v tranzitu,

državljeni in tujci, ki potujejo čez Slovenijo v drugo državo v istem dnevu, dvolastniki kmetijskih zemljišč.

E-posveti kot še ena pot obravnave pacientov

Že smo poročali, da se v Splošni bolnišnici Jesenice pripravljajo na sprejemanje tistih pacientov, ki so jim odložili nujne obravnave zaradi covid-19. Pacienti bodo o pregledu osebno obveščeni. Paciente iz Gorenjske obravnavajo tudi v UKC Ljubljana. Strokovni direktor tamkajšnje interne klinike prof. dr. Zlatko Fras je povedal, da je bila hospitalna dejavnost ves čas covid-19 osemdesetodstotna in da so zmanjšali nekatere elektivne ter ambulantne dejavnosti. Kot je dejal, so nujne paciente poleg urgentnih obravnave obravnavali tudi s pomočjo telefonskih in e-posvetov: »Seveda izpada meseca in pol ne

bo mogoče enostavno nadoknaditi, se bomo pa trudili, da to čim prej nadomestimo, saj doba covid-19 ne bo pripomogla k skrajšanju čakalnih dob. Morda pa nam je ta čas pokazal nekatere druge poti obravnave – zlasti telefonske in e-posvete, s čimer bi lahko dobili nov zagon.« Na Kliničnem oddelku (KO) za gastroenterologijo bodo v kratkem spet zagledali endoskopsko dejavnost v skoraj celotnem obsegu. Do konca aprila naj bi oskrbeli vse paciente z napotnico »zelo hitro« in triažirane paciente z napotnico »hitro«.

Dializna dejavnost v UKC izvaja nemoteno

Dializna dejavnost v UKC poteka v nespremenjenem obsegu, v oba dializna centra redno prihaja od 260 do 270 bolnikov. Gre za precejšnje organizacijski izziv, saj pri vseh bolnikih sproti preverjajo zdravstveno stanje,

že so zaznali tri pozitivne brise na covid-19. Izjemno občutljiva skupina so tudi transplantirani bolniki, stanje tistih v zgodnjem obdobju po presaditvi trenutno spremljajo na daljavo s pomočjo telemedicine, izvajanje transplantacijske dejavnosti za neurgentne primere pa je začasno ustavljeno.

Direktor Klinike Golnik doc. dr. Aleš Rozman, dr. med., je na nedavni vladni novinarski konferenci na vprašanje, kaj lahko pričakujemo poleti, dejal, da to v tem trenutku sicer težko napove, a skoraj prepričan je, da letos dopusta v tujini ne bomo preživljali. Kot je še poudaril: »Navaditi se bomo morali na socialno distanco, novo normalnost. Naše življenje bo potekalo drugače. Trajalo bo še dolgo časa, preden bo populacija prekužena ... Najpomembneje pa je, da preprečimo ponoven porast števila okuženih.«

Ljudem popušča disciplina

Dan nima konca, bi v tem času epidemije covid-19 lahko opisali delo doc. dr. Aleša Rozmana, dr. med., direktorja Klinike Golnik, tudi člana svetovalne skupine za covid-19 na ministrstvu za zdravje. V zadnjem času z ekipo s klinike sodeluje tudi z domovi za starejše, da tamkajšnje zaposlene izobražujejo pri preprečevanju vnosa okužbe oziroma jih pripravijo na ustrezno ravnanje v primeru zaznane okužbe pri stanovalcih. Več o aktualnih razmerah pa v pogovoru z njim ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Kakšno je epidemiološko stanje v Sloveniji?

Do zdaj je vse potekalo ugodno, ukrepi so bili pravočasni in pravilni, kar se je pokazalo na relativno nizkem številu obolelih. Krivuljo okužb nam je uspelo zadržati pod kritično ravnjo, ki jo naše zdravstvo še prenese.

Kako komentirate napovedano rahljanje ukrepov, ki so bili sprejeti za zaježitev širjenja covid-19?

To me skrbi. Predvsem me skrbi, da se bo to počelo na premalo kontroliran način in da utegnemo imeti okrog prvega maja znova porast okuženih z eksponentno krivuljo, kar bi bila velika škoda pravzaprav za vse tisto, kar smo do zdaj naredili. Po enem mesecu ukrepov tudi vidim, da ljudem popušča disciplina. V javnosti se res ne družijo, spoštujejo ukrepe, se pa obiskujejo in družijo doma. Odpiranje družbe je v nekem trenutku nujno, mora biti pa nadzorovano. Pri postopnem sproščanju ukrepov moramo izbrati tiste regije in tiste dejavnosti, ki so najmanj tvegane, potem pa nadaljnjih 14 dni spremljati, kakšne so bile posledice sproščanja. Šele potem lahko naredimo nov korak naprej. Pripraviti se moramo tudi na nov način življenja, na novo realnost na »1,5 metra družbo«, ker večina prebivalcev ni prekuženih z virusom. Kaj hitro bi epidemija lahko znova vzplamtel, če ne vzpostavimo načina, ki bo zmanjšal to možnost. Mladi na primer se ne počutijo neposredno ogroženi s to boleznijo in nekateri se zaradi tega mogoče manj odgovorno obnašajo in se več družijo. Morajo pa vedeti, da se preko njih bolezni prenaša na starejše, ne nazadnje so različne generacije skupaj tudi v službah. Če število okuženih uide preko zmogljivosti zdravstvenega sistema, bodo bolnišnice prepolne. Ker bo obolevalo tudi zdravstveno osebje, se bodo zgodile banalne stvari, npr. da ne bomo mogli operirati otrok z razlitjem slepiča in bo prihajalo do nepotrebnih in tragičnih smrti.

Aplikacijo podpiram. V nekem trenutku bo nujno vedeti, kje so bolniki, koliko kontaktov imajo in koliko sekundarnih okužb povzročijo. En način je, da to počnejo epidemiologi po starem, kar je zelo zamudno, manj natančno in še ni jih dovolj, drug način pa je s pomočjo tehnologije. Ne gre toliko za sledenje obolelih, pač pa za opozarjanje ljudi, da so bili v stiku z okuženo osebo (s SMS-om) oziroma da je okužena oseba v njihovi bližini. Covid-19 povzroča smrti, obolevnost, slabo dostopnost zdravstva za druge bolezni, ogromno gospodarsko škodo. Moramo pa se odločiti: ali bomo s pomočjo digitalne tehnologije spremljali obolele ali pa bomo imeli družbo še naprej zaprto na občine, mesta, bloke.

Doc. dr. Aleš Rozman, dr. med., direktor Klinike Golnik / Foto: Gorazd Kavčič, arhiv Gorenjskega glasa

prenaša podobno kot drugi respiratorni virusi večinoma z rokami, prek kapljic ob neposrednem kontaktu (kašel, govor ...), nekaj malega še z aerosoli (delci, ki lebdijo v zraku). Imamo cel razpon okuženih; od asimptomatskih, ki so najbolj problematični pri prepoznavanju, do smrtnih primerov na drugi strani. Inkubacijski čas za okužbo je v povprečju od pet do osem dni, nekaj malega primerov tudi še po 14 dneh. Za zdaj ni zdravila ne cepiva, ki bi ljudem pomagalo. Od že znanih zdravil se še nobeno ni pokazalo za posebej uspešno, potrebovali bomo novorazvita zdravila. Cepivo bo verjetno pripravljeno v roku slabega leta, za večjo proizvodnjo bomo nato nanj čakali vsaj še eno leto. Drugo vpra-

Pri nas se zdravijo bolniki, ki imajo kriterije za rizičen potek bolezni. Predvsem starejši. Več o bolnikih vam ne morem povedati zaradi varovanja osebnih podatkov. Trenutno jih je hospitaliziranih 13, od tega sta dva v intenzivni negi. Sprejeli pa bi lahko okoli sedemdeset bolnikov s to diagnozo.

Podpirate nošenje zaščitnih mask?

Podpiram nošenje mask na javnih mestih, kjer se ljudje srečujemo. Prav tako je nujno razkuževanje rok.

Kaj menite o ideji posebne aplikacije za mobilne telefone za sledenje stikom med ljudmi? Sistem torej, ki bi zaznaval širjenje okužbe s covidom-19 med populacijo ...

Aplikacijo podpiram. V nekem trenutku bo nujno vedeti, kje so bolniki, koliko kontaktov imajo in koliko sekundarnih okužb povzročijo. En način je, da to počnejo epidemiologi po starem, kar je zelo zamudno, manj natančno in še ni jih dovolj, drug način pa je s pomočjo tehnologije. Ne gre toliko za sledenje obolelih, pač pa za opozarjanje ljudi, da so bili v stiku z okuženo osebo (s SMS-om) oziroma da je okužena oseba v njihovi bližini. Covid-19 povzroča smrti, obolevnost, slabo dostopnost zdravstva za druge bolezni, ogromno gospodarsko škodo. Moramo pa se odločiti: ali bomo s pomočjo digitalne tehnologije spremljali obolele ali pa bomo imeli družbo še naprej zaprto na občine, mesta, bloke.

šanje pa je, koliko bo cepivo učinkovito, ker koronavirusi sčasoma lahko mutirajo.

Kdo so vaši bolniki s covidom-19? Imate na Kliniki Golnik dovolj kapacitet?

Aplikacijo podpiram. V nekem trenutku bo nujno vedeti, kje so bolniki, koliko kontaktov imajo in koliko sekundarnih okužb povzročijo. En način je, da to počnejo epidemiologi po starem,

kar je zelo zamudno, manj natančno in še ni jih dovolj, drug način pa je s pomočjo tehnologije. Ne gre toliko za sledenje obolelih, pač pa za opozarjanje ljudi, da so bili v stiku z okuženo osebo (s SMS-om) oziroma da je okužena oseba v njihovi bližini. Covid-19 povzroča smrti, obolevnost, slabo dostopnost zdravstva za druge bolezni, ogromno gospodarsko škodo. Moramo pa se odločiti: ali bomo s pomočjo digitalne tehnologije spremljali obolele ali pa bomo imeli družbo še naprej zaprto na občine, mesta, bloke. Tudi v Evropi je velika naklonjenost aplikacij: prvi jo bodo morda uvedli prav Skandinavci (Norveška, Danska).

Zanimivo, da je najmanj okuženih pri nas na meji z Italijo in v statistični Posavski in Zasavski regiji. Čemu to pripisujete?

Slovinci, ki živijo blizu meje z Italijo, spremljajo tudi italijanske medije, in ko so zaznali, kako resna je situacija pri sosedih, so se tudi sami odzvali na to. Mogoče pa so imeli na teh območjih samo srečo in so imeli manj vnosa prvih primerov koronavirusa.

Kako ob epidemiji poteka drugo delo na Kliniki Golnik?

Paciente z napotnico »nujno« in »zelo hitro« obravnavamo nemoteno ves čas, postopoma bomo klicali tudi tiste z napotnico »redno« oziroma »hitro«. S tem bomo začeli že v tednu po velikonočnih praznikih.

k

KOMENTAR
ALENKA BRUN

Zabava v času koronavirusa

Čeprav imamo občutek, da je druženje izginilo, zabava izpuhtela, vseeno ni tako. Ljudje sicer ostajajo doma, a iščejo nove načine risanja nasmehov na obraze.

Okno v svet je poleg običajnih medijev postal Facebook. Še babice in dedki spremljajo dogajanje na tem priljubljenem omrežju. So še druga družbena omrežja, a je ta kar prva izbira večine. Čeprav tudi realnost prenese kakšno nenevarno zabavo, ki sledi vzoru glasbenih navdušencev iz Italije, ko ljudje v mestnih soseskah, blokovskih naseljih ob določeni uri pridejo na balkone in zadonijo glasba, pesem in smeh. Glasbeniki pripravljajo Koncerte s kavča, ansambli imajo spletne nastope, zbori svoje melodije s pomočjo spletnih kamer pripeljejo naravnost v vaše dnevne sobe, spalnice, tudi kuhinje. Verjetno ne bi veliko zgrešila, če bi rekla, da vas poleg revij in priljubljenih časopisov vse to pospremi tudi tja, »kamor gre še cesar peš«. Ker ne morete v gledališče, pride s pomočjo spleta seveda, gledališče k vam. Po Facebooku krožijo uganke, ljudje prebirajo knjige v živo, znani obrazi pravljičice za najmlajše.

Posebno zabavo so ljudje odkrili v kuhanju in peki. Tako so kar na enkrat Facebook in Instagram preplavile fotografije kruha. No, zadnje dni so izstopale še fotografije izvirno pobarvanih velikonočnih jajc

pa potratnih in orehovitih potic, velikonočnih pogrinjkov. Nekaj časa je bilo priljubljeno objavljane humornih fotografij na temo toaletnega papirja; šal na temo koronavirusa ne zmanjka.

S prihodom lepega vremena pa smo opazili zanimiv pojav na koščkih zelenic pri tistih hišah, kjer živijo družine z mlajšimi otroki. Skoraj vsaka hiša ime že trampolin – oziroma v stilu znanega reka: trampolin na vsako dvorišče.

Tudi to je zabava.

Ljudje so postali iznajdljivi. Zanimivo je, kako smo se prilagodili čez noč. Eni so se takoj vrnili v preteklost: bratje kar v garaži na improvizirani mizi iz odsluženih starih vrat ponovno igrajo namizni tenis, iz zaprašenih skrinj so se v dnevne sobe vrnile igralne konzole, na mize družabne igre.

Tudi praznovanja niso izpuhtela. Ni sicer več druženja, »ofiranja«, hrupnih zabav. Ljudje voščijo in slavijo v bolj intimnem vzdušju, s po pošti dostavljeno torto pred domačimi vrati.

Zadnje čase pa opažam še en zanimiv fenomen iz preteklosti. Del dnevne zabave so postali tudi prihodi poštarjev. Vznemirjenje, ki ga občutimo, ko čakamo na naročeno pošiljko sešitih zaščitnih mask ali plastičnih rokavic, je podobno nedogovorjenemu zmenku: bo vaški ples minil z njegovo/njevo prisotnostjo ali brez nje ...

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertalancelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: od ponedeljka do petka od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o. Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Podarili kar tono velikonočnih potic

Z donacijo tone orehovitih potic so v Skupini Žito minule praznične dni želeli polepšati zaposlenim v zdravstvu in dežurnih službah ter družinam in posameznikom v stiski po vsej Sloveniji.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – »S to gesto zaposlenim v zdravstvu in dežurnih službah izražamo zahvalo za njihov neizmerni trud in prizadevnost pri obvladovanju epidemije novega koronavirusa. Hkrati jim želimo pričarati občutek domačnosti ob prazniku, ki ga številni namesto z družino preživljajo v družbi sodelavcev,« je poudarila Nina Rus Turuk, vodja odnosov z javnostmi v Skupini Žito. Povezali so se tudi z dobrodelnimi organizacijami, ki skrbijo za oskrbo s prehrano družin in posameznikov v stiski, med njimi z Anino zvezdico, Humanitarčkom, projektom Botrstvo, Kralji ulice, s tistimi, ki skrbijo tudi za razvoz toplih obrokov za šolarje na dom. Z njihovo pomočjo so pomoči potrebnim razdelili dva tisoč doniranih velikonočnih potic. S sladkim presenečenjem pa so v podjetju želeli razveseliti tudi sodelavce, ki v tem času s predanim delom zagotavljajo oskrbo prebivalstva z osnovnimi živili.

Predaja potic je bila del Žitove velike vseslovenske donacije. V zadnjih tednih je podjetje že doniralo pakete svojih sladkih in trajnih izdelkov številnim prejemnikom in organizacijam po vsej Sloveniji. Pred velikonočnimi prazniki so se poleg osnovnih živil, kot so riž, prepečenec in muesliji, zlasti razveselili sladkih dobrot Gorenjke in Šumija. Med drugimi

so z Gorenjkinim pecivom postregli čakajočim voznikom tovornjakov na meji s Hrvaško.

»Zavedamo se odgovornosti in zaveze za zagotavljanje oskrbe slovenskega prebivalstva z osnovnimi živili. To nam kljub trenutnim izrednim razmeram ob zavzetih in predanih zaposlenih tudi uspeva. V teh kriznih okoliščinah namreč večina zaposlenih redno prihaja na delovno mesto, tako v proizvodnji, maloprodaji, logistiki kot tudi v podpornih službah. Ponosni smo in hvaležni, da vestno opravljajo svoje delo tudi ob upoštevanju dodatnih varnostnih ukrepov. Čeprav smo letos zaradi manjšega povpraševanja po svežih izdelkih v času koronavirusa spekli petdeset ton domačih velikonočnih potic, je to bistveno manj kot v velikonočnem obdobju v preteklem letu,« je povedal Janez Bojc, generalni direktor Žita. V Skupini Beležijo tudi nižjo prodajo svežega kruha in pekovskega peciva, saj potrošniki ne zahajajo več tako si več ljudi peče kruh doma. V Sloveniji so odpovedana skoraj vsa naročila za šole in vrtce pa tudi za hotele, menze in gostinske lokale. Posledice epidemije se kažejo tudi pri zmanjšanem izvozu izdelkov. V Skupini Žito se zato osredotočajo na oskrbo slovenskega trga (tudi s spletno prodajo), kjer je večje povpraševanje po osnovnih živilih in trajnih izdelkih.

Tudi sto vprašanj dnevno

Že vse odkar so v veljavo stopili prvi ukrepi za zajezitev epidemije, se obrtniki in podjetniki po strokovno pomoč obračajo tudi na obrtno zbornico. Sekcija tekstilcev pri radovljiški obrtno-podjetniški zbornici je takoj začela pospešeno izdelovati zaščitne maske.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Država je predolgo po razglasitvi epidemije odlašala s sprejemom ukrepov, zato je veliko podjetnikov zapadlo v nevdržan položaj. To velja predvsem za vse tiste, ki so bili primorani zapreti vrata svojih obratov, opozarja na Območni obrtno-podjetniški zbornici Radovljica, kjer na dan prejmejo vsaj sto vprašanj svojih članov, ki so se znašli v stiski. »Predvsem podjetniki z več zaposlenimi so bili v dilemi, kaj storiti s kadrom, ki so ga gradili desetletja. Številni so delavce odpuščali, ker država ni pravočasno dala jasnih signalov o kakršni koli konkretni pomoči, hkrati pa so se kot delodajalci dobro zavedali, da jih bodo po končani situaciji še kako potrebovali,« pojasnjuje Petra Ambrožič, strokovna sodelavka radovljiške zbornice. »Na začetku je bilo največ vprašanj delodajalcev, ki v prvotni fazi niso imeli likvidnostnih sredstev za mesec ali dva in niso vedeli, kaj naj storijo z zaposlenimi: kako jim bodo zagotovili plače, če bo odlok o prepovedi trajal tri ali več mesecev. Niso jih želeli odpuščati, ker kadra že tako primanjkuje.«

Kot pravi, so se kmalu po začetku razglasitve epidemije ustavila tudi plačila in veliko podjetnikov je postalo nelikvidnih, kar se kaže že

Članice sekcije tekstilcev radovljiške območne obrtno-podjetniške zbornice Marija Hudovernik, Nataša Pristov (Prina) in Enisa Durakovič (Eni Art) so do praznikov izdelale že več kot šest tisoč zaščitnih mask. Na fotografiji je Nataša Pristov, ki jo sicer poznamo predvsem po izdelavi štartnih števil za največja športna tekmovanja. / Foto: Aljaž Pristov

pri izplačevanju marčevskih plač. »Tako imenovanim popoldancem ukrepi ne pripadajo, zato jih je veliko svoje s.p.-je zaprlo. Zaprli so tudi nekateri samostojni podjetniki, ki jim ukrep o odlogu plačila prispevkov ni omogočal preživetja.«

Kot je povedala Marija Hudovernik, predsednica območne obrtno-podjetniške zbornice Radovljica, imajo zato v tem času veliko dela, da zagotovijo podporo tako svojim članom kot obrti in podjetništvu na sploh. Ugotavljajo sicer, da v začetku meseca sprejeti

zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije prinaša precej več rešitev za gospodarstvo kot prvi interventni zakon. »Kljub temu ostaja še precej nejasnosti, ki jih s pomočjo pravnih služb OZS rešujemo z drugimi državnimi institucijami. Konkretna pojasnila bodo lahko nekoliko pomirila podjetnike in delodajalce,« ugotavljajo.

Sicer pa so se na radovljiški območni enoti že od začetka epidemije ukvarjali tudi z dobavo zaščitnih mask za svoje člane. »Po nekaj neuspešnih naročilih

smo aktivirali članice naše sekcije tekstilcev in sami začeli proizvodnjo mask iz celuloze, iz certificiranih materialov, ki jih uporabljajo tudi na ljubljanskem kliničnem centru. Zaščitne maske, ki so namenjene večkratni uporabi, zagotavljamo tako članom kot drugim podjetnikom in občanom glede na povpraševanje. Delamo po dvanajst ur dnevno. Vsem štirim občinam, ki jih pokrivamo – Radovljica, Bled, Gorje in Bohinj – smo sicer že sredi marca 180 takšnih mask podarili,« je še povedala Hudovernikova.

Donacija zaščitnih kirurških mask

Skupina SIJ je jeseniški bolnišnici in kranjski porodnišnici podarila zaščitne kirurške maske.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Skupina SIJ je podarila sedem tisoč zaščitnih kirurških mask zdravstvenim ustanovam na Koroškem in na Gorenjskem, kjer ima svoje proizvodne obrate in od koder prihaja večina sodelavcev. Tako je glavni direktor družbe SIJ Acroni Branko Žerdoner v petek predal zaščitne maske jeseniški bolnišnici in kranjski porodnišnici. Ob tem je dejal: »V družbi SIJ Acroni čutimo veliko odgovornost in skladno s smernicami Skupine SIJ pomoč usmerjamo našim sokrajanom v lokalni skupnosti, še posebej tistim skupinam, ki jo v tem trenutku najbolj potrebujejo.«

Glavni direktor družbe SIJ Acroni in v. d. direktorja Splošne bolnišnice Jesenice Miran Rems ob donaciji zaščitnih kirurških mask / Foto: Fotoarhiv Skupine SIJ

Miran Rems, v. d. direktorja Splošne bolnišnice Jesenice, se je zahvalil in povedal: »Ljudje smo v tem času pokazali, kako kljub slabim novicam in lastni nemoči

vedno najdemo posluš za sočloveka. In prav zaradi vas nam uspeva. Prenekateri skrbi nam je prihranjena in vse bolj se zavedamo, da nam bo uspelo ravno zato,

ker se nam je uspelo povežati v poti do skupnega cilja.«

Tudi Marko Breznik, direktor Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo Kranj, je povedal, da bodo zmogli ter da se v takih trenutkih izkažeta lastna iznajdljivost in pomoč skupnosti: »Ker je redna oskrba z zaščitno opremo še vedno velik problem, je za nas in naše pacientke dobrodošla vsaka pomoč na tem področju. Iz tega razloga nas nadvse veseli, da nam je SIJ Acroni priskočil na pomoč.«

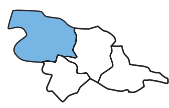
Ob tem je Skupina SIJ v sodelovanju z Veleposlaništvom Ruske federacije in Društvom Slovenija Rusija razdelila še deset tisoč mask domovom za starejše po vsej Sloveniji.

Z domačo orehovo velikonočno potico so predstavniki Skupine Žito razveselili tudi zaposlene v Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj. / Foto: Gorazd Kavčič

Psihološka podpora po telefonu tudi v ZD Tržič

Tržič – V tem zahtevnem času epidemije covid-19 se lahko marsikdo znajde v stiski, zato so tudi v Zdravstvenem domu Tržič poleg zdravstvene oskrbe poskrbeli za psihološko podporo po telefonu. Če ste v kakršni koli stiski in si želite pogovora s strokovnjakom, vam je vsak dan od ponedeljka do petka od 13. do 16. ure na številki 030 360 964 na voljo diplomirana psihologinja, zaposlena v Zdravstvenem domu Tržič.

Prispele večje pošiljke zaščitne opreme

Na brniško letališče je v petek zjutraj prispelo dvajset ton zaščitne opreme, zvečer pa še dodatnih sedem.

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – V petek zjutraj je na Brniku pristalo letalo prevoznika Sichuan Airlines, ki je iz Kitajske pripeljalo prvi del večje pošiljke zaščitne opreme za boj proti koronavirusu. Opremo, ki jo je naročil Zavod RS za blagovne rezerve, je dobavilo podjetje Public Digital Infrastructure kamniškega podjetnika Joca Pečečnika.

»Vladajo mafijske razmere«

S pošiljko je prispelo 1,1 milijona zaščitnih mask s filtrom FFP2, 15.630 kosov zaščitnih oblek ter nekaj več kot 1,6 milijona zaščitnih rokavic, skupaj približno dvajset ton opreme. Kot pa je pojasnil Pečečnik, je bil petkov jutranji pristanek na Brniku še prvi izmed šestih ali celo sedmih, ki si bodo sledili v teh dneh. S prvim letom je namreč v Slovenijo prispelo le okoli 15 odstotkov celotne pošiljke.

Kot je povedal Pečečnik, je njegovo podjetje k poslu pristopilo po tem, ko ga je poklical obrambni minister Matej Tonin. Pečečnik je

Z jutranjim letom je iz Kitajske prispelo dvajset ton opreme, ki jo je dobavilo podjetje Joca Pečečnika. / Foto: Gorazd Kavčič

nato stopil v kontakt s prijatelji po svetu, ki so pomagali, da so maske prišle v Slovenijo, kar pa, kot pravi, ni bilo lahko. »Razmere po svetu so kritične, tako v poslu z maskami kot tudi sicer. Poleg tega se je stanje še poslabšalo z odlokom kitajske vlade, ki nadzira izvoz iz države,«

pravi Pečečnik, ki je dodal še, da so razmere v tovrnem letalskem prometu »še hujše ali kar mafijske«. Kot je dejal, je ves letalski prevoz plačal vnaprej, pa so lete kasneje odpovedali. »Tovorni promet se preplačuje za dva- do trikratnik normalne cene. Če ne bi imel dobrih

prijateljev na Kitajskem, te opreme ne bi dobili.«

Z večernim letom pa je zavod za blagovne rezerve prejel še dodatnih sedem ton opreme. »Ta je še posebno pomembna, saj gre za prvo dostavo opreme iz logističnega centra v mestu Qingdao preko zračnega

mostu. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) in zavod sta ga v tesnem sodelovanju z Veleposlaništvom RS v Pekingju in s podjetjem Skupine Hisense vzpostavila za namen čimprejše dobave zaščitne opreme iz Kitajske v Slovenijo,« so zapisali na spletni strani MGRT. S pošiljko je v Slovenijo tako prispelo 585.400 troslojnih kirurških mask, 240.100 mask tipa FFP2, štiri tisoč rokavic, 1.500 oblek, petsto očal in 430 termometrov. »Po trdem delu v mesecu marcu smo uspeli doseči, da so danes dobave v Slovenijo redne. To ni zgolj izkaz dobrega dela Zavoda, ampak tudi dobaviteljev,« je ob tem povedal minister za gospodarstvo Zdravko Počivalšek.

Opremo dobavljajo v treh fazah

Poleg petkovih pošiljk je bilo v minulem tednu v Slovenijo dobavljenih 29 ventilatorjev, 480 tisoč troslojnih zaščitnih mask in 138 tisoč mask tipa FFP2, k čemur lahko prištejemo še več kot sedemsto tisoč mask iz domače proizvodnje, so sporočili z ministrstva, kjer dodajajo, da so se nakupa opreme lotili trifazno. V prvi fazi so se osredotočili na dobavo ustreznega števila ventilatorjev, potrebnih za ohranjanje življenj v primeru najhujših okužb. Doslej so jih zagotovili 115 ventilatorjev. V drugi fazi so se lotili zagotoviti zaščitne maske tipa FFP2 in FFP3 ter druge zaščitne opreme, ki jo uporablja zdravstveno osebje in zaposleni v domovih za ostarele.

Joca Pečečnik / Foto: Gorazd Kavčič

»Trenutno pa so aktivnosti osredotočene na zagotavljanje zadostne zaščitne opreme za splošno javnost, ki bo na voljo proizvodnim, trgovskim in humanitarnim delavcem. Ta segment želimo pokriti z domačo proizvodnjo, ki jo MGRT še posebej spodbuja z vidika samooskrbe. Pomembna je tudi zaradi hitre dobave, podpore domače obrti, slovenskih proizvajalcev ter ohranjanja lokalnih delovnih mest,« so še pojasnili na ministrstvu.

Celoten posel z dobavo zaščitne opreme je vreden 129 milijonov evrov. Kot je pred dnevi poročala STA, si ga je razdelilo 31 podjetij. Največji posel je sklenila družba Acron, kar je v javnosti dvignilo precej prahu, saj je v podjetju zaposlena Toninova mama, a kot je zatrdil minister, ki naj bi k preverbi integritete pozval tudi KPK: »S poslom nimam nič.« Pečečnikov Public Digital Infrastructure naj bi dobil za 25,4 milijona evrov posla.

Je možen kolaps interneta?

Življenje se je v času koronavirusa še bolj kot sicer preselilo na internet, kar občutijo tudi ponudniki internetnih storitev pri nas.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Na Telekomu Slovenije, katerega omrežje uporablja okoli milijon Slovencev, so nam pojasnili, da so od pojava epidemije obremenitve in količine prometa govornih, podatkovnih in video storitev za približno polovico višje od običajne situacije. »Ob tem beležimo tudi velik porast prometa pri dostopu do globalnega interneta omrežij in pri IPTV, kjer je izrazil porast storitve ogled nazaj in videa na zahtevo,« so še pojasnili na Telekomu, kjer imajo že dlje časa vpeljan certificiran sistem upravljanja neprekinjenega poslovanja, skladno s katerim so pripravljene in usposobljene zagotavljati ključne storitve in procese tudi v izrednih razmerah. Kot pravijo, 24 ur na dan spremljajo vsak element omrežja in

sproti prilagajajo kapacitete.

Velik porast uporabe komunikacijskih storitev v tem času zaznavajo tudi v družbi A1 Slovenija, kjer so v marcu zaznali povečanje prenosa podatkov za trideset in količine klicev celo do štirideset odstotkov. Kot zagotavljajo, zaposleni ves čas skrbijo za nadzor delovanja omrežij ter skladno s potrebami prilagajajo oz. povečujejo zmogljivosti. »Tako smo razširili transportno omrežje, povečali kapacitete za domači in mednarodni promet ter zagnali dodatne strežnike. Večjih težav z nedelovanjem omrežja nismo zaznali,« še pravijo pri A1, kjer v tem času niso zaznali povečanja obsega klicev v klicnem centru oz. preko drugih digitalnih poti.

Ponudnik T-2 že vse od 10. marca zaznava okoli štiridesetodstoten porast prometa s

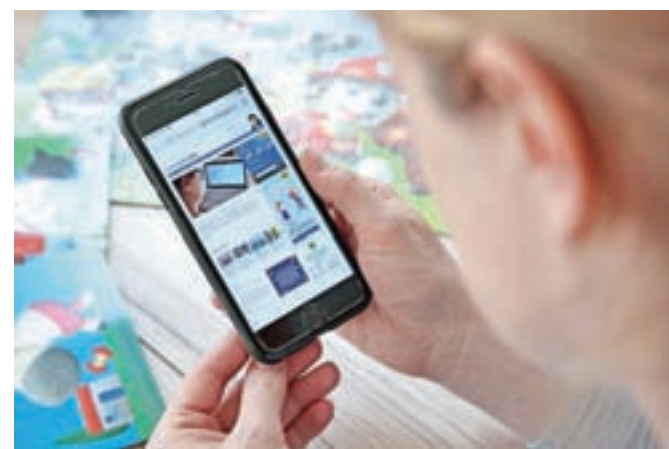
tujino, na povezavi z omrežjem Arnes in ostalimi domačimi operaterji pa je porast celo 65-odstoten. Kot zaznavajo, se je promet po fiksni internetni omrežju povečal predvsem v dopoldanskem času, ko večinoma poteka delo od doma in učenje na daljavo. Več pa je prometa tudi ob večernih urah. Na T-2 zaznavajo povečanje tudi pri prenosu podatkov na mobilnem omrežju, kjer beležijo tridesetodstotno rast, povečanje govornega prometa na mobilnem omrežju pa med najbolj »prometno« okoli enajste dopoldne, znaša celo do 120 odstotkov.

Pri Telemachujevčasunajvečje obremenjenosti uporaba fiksnega interneta narasla za okoli trideset odstotkov, prenos mobilnih podatkov pa se je povečal za okoli 25 odstotkov. Največji porast pa so zaznali pri glasovnih

klicih, kjer se je promet povečal za sedemdeset odstotkov. Pri tem zaznavajo tudi, da klici trajajo dlje. Če je bila povprečna dolžina klica prej šest minut, zdaj znaša okoli deset minut. Opažajo tudi, da ne prihaja več do padcev med konci tedna, kot je bilo doslej običajno.

Cunami uporabnikov

S pravim navalom uporabnikov pa se v teh dneh soočajo v Akademski in raziskovalni mreži Slovenije, krajše Arnes, ki zagotavlja omrežne storitve organizacijam s področja raziskovanja, izobraževanja in kulture ter omogoča njihovo povezovanje in medsebojno sodelovanje. V omrežje je povezanih več kot 1500 organizacij, uporablja pa ga blizu 250 tisoč ljudi. Zagotavljajo tudi spletne učilnice in druge storitve, prek katerih trenutno poteka pouk

V času epidemije koronavirusa še več časa kot običajno preživimo na internetu. / Foto: Gorazd Kavčič

na daljavo za okoli tristo tisoč slovenskih šolarjev. Kot pravijo, so že v petek, 13. marca, zaznali hitro naraščanje prometa prek stičišča omrežij SIX (Slovenian Internet eXchange), ki je namenjeno lokalni izmenjavi prometa med ponudniki interneta v Sloveniji. V dobrem tednu dni se je količina prometa podvojila in 22. marca presegla rekordnih 130 Gbit/s. V minulih dneh so že nadgradili večino povezav, za kar so sodelavci Arnesa delali tudi po 15 ur na dan. Ob tem jih je doletel še eden največjih kibernetičnih napadov na

Arnesovo omrežje do sedaj, ki je neprekinjeno trajal kar 12 ur in strežnik obremenjeval s kar tristo e-sporočili na sekundo.

Kljub težavam je zaposlenim na Arnesu uspelo zagotoviti zadostne zmogljivosti, in kot pravijo, se zloma interneta v Sloveniji ni treba bati. »Stanje slovenskega interneta je tako v splošnem dobro in ni strahu, da bi nehal delovati, seveda pa lahko na nekaterih povezavah od ponudnikov do gospodinjstev pride do občasne prezasedenosti infrastrukture,« mirijo javnost pri Arnesu.

S študentske izmenjave domov v izolacijo

Timotej Rupar iz Škofje Loke, ki je februarja odšel na študentsko izmenjavo na Portugalsko, se je zaradi izbruha epidemije vrnil že po mesecu dni.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Zanimivo odisejajo v času koronavirusa doživel Timotej Rupar, študent četrtega letnika novinarstva iz Škofje Loke. Spomladanski semester zadnjega letnika dodiplomskega študija je nameraval preživeti na Erasmusovi izmenjavi v Lizboni, a se je iz Portugalske vrnil že po dobrem mesecu dni in nato dva tedna preživel v samoizolaciji, ki se je prejšnji ponedeljek iztekla.

»Na Portugalsko sem odšel 20. februarja z letališča v Benetkah, kjer se še ni čutilo, da je Italija glavno žarišče virusa. Tudi prva dva tedna v Lizboni je še vse normalno potekalo. Nato pa je 12. marca Portugalska razglasila izredne razmere, študentje smo dobili sporočilo, da so predavanja odpovedana,« razlaga Timotej. Zatem so bili tuji študentje postavljeni pred odločitev, ali naj ostanejo in na daljavo nadaljujejo študij v Lizboni ali pa se vrnejo v domovino k študiju na domačo fakulteto. Odločili so se, da ostanejo, že v nekaj dneh pa so se razmere

v Sloveniji zaostrele, začeli so se omejitveni ukrepi, ukinjen je bil javni promet... Na Portugalskem se še vedno ni čutilo, da bi se javno življenje ustavilo, tramvaj je še vozil, na ulicah so bili ljudje, tudi turistov ni manjkalo. Od štirih Slovencev, ki so bili v skupnem stanovanju, se je 17. marca prvi vrnil v Slovenijo, in sicer prek Budimpešte. Trojica je še ostala, nato so s slovenskega zunanjskega ministrstva čez tri dni dobili sporočilo, naj se vrnejo, ker bosta v naslednjih dneh še zadnja dva poleta na Dunaj. Po pogovorih z družinami in po premisleku, da bo vsa stvar verjetno trajala dlje kot en mesec in da je v milijonskem mestu večja možnost za okužbo, so se odločili za vrnitev.

»Najprej smo mislili, da bi se vrnili z letalom 25. marca, a na ministrstvu so nam priporočili, naj pridemo čim prej, češ da sicer ne morejo ničesar obljubiti. Nato smo odpotovali 23. marca, ob vrnitvi domov smo potem izvedeli, da je bil let 25. marca že odpovedan,« pripoveduje Timotej. Na letalu je bilo zgolj kakih dvajset potnikov,

Timotej Rupar in njegova študentska kolega ob vrnitvi na mejnem prehodu Šentilj

že med poletom so morali izpolniti potrdila, da so le v tranzitu. Ob pristanku pa so doživeli razmere, kakršnih mladi, ki so doslej nemoteno potovali po vsem svetu, niso poznali. »Kjer je bil v preteklosti nemoten prehod, so nas zdaj pričakali vojaki, administracija, zdravniki,

začela so se vprašanja, kolega sta morala pokazati tudi vozovnice za naprej. Ker v Avstrijo ni bilo več mogoče priti brez zdravniškega potrdila, nas družine niso mogle priti iskat na Dunaj, pač pa smo morali do meje s Slovenijo priti sami. Z vlakom smo se odpeljali do glavne

železniške postaje na Dunaju, nato pa znova z vlakom do Gradca. Tam smo najeli taksi. Presenetilo nas je, ker je bilo na voljo za tri vrste taksijev, čakajočih ljudi pa je bilo malo. Z voznikom smo se pogodili, da nas do slovenske meje pelje za osemdeset evrov (sicer bi bilo sto evrov).

Na meji je taksimeter pokazal 95 evrov, a nam je taksist računal, kolikor smo se dogovorili. Čez mejo smo šli peš brez zapletov. Na drugi strani so nas čakali starši, ki so za nas pripeljali še en avto, ker smo se že prej odločili, da gremo v samoizolacijo. Tako smo se s svojci pozdravili na razdalji. Mi trije smo se nato posebej peljali v Škofjo Loko, kjer smo se naselili v praznem stanovanju mojega strica in bili v njem še dva tedna v karanteni.«

Za samoizolacijo so se odločili na lastno pobudo. Timotej pravi, da jim ni bilo pretežno. Starši so jim dostavljali hrano, včasih so šli ven na zrak, edina pomanjkljivost je bila, da v stanovanju ni bilo interneta. »Zelo fino pa je bilo, da smo bili trije, ne vsak sam, da smo se lahko zamotili in je čas hitreje tekkel. V redu pa smo se razumeli že prej,« Timotej oceni dva tedna prostovoljne osamitve. Kako bo z njihovim nadaljnjim študijem? Odločili so se, da bodo nadaljevali na fakulteti na Portugalskem na daljavo, v tem primeru jim bo verjetno ostala Erasmusova študentska izmenjava.

Maske šivajo jeseniški prostovoljci

Jesenice – Ker Občina Jesenice z nekaj več kot devet tisoč gospodinjstvi mask za vsa ne more zagotoviti, je na pomoč priskočila Ljudska univerza Jesenice. Ta je prejšnji teden s pomočjo 17 prostovoljcev začela šivati pralne maske iz blaga za tiste, ki si jih ne morejo ali ne znajo priskrbeti, zlasti starejše občane. Material je kupila Občina Jesenice, celoten projekt pa koordinira Štab Civilne zaščite občine Jesenice. Prvi paket mask so že razdelili, sredi tedna naj bi sledil še drugi paket. »Jeseničani smo ponovno dokazali, da znamo stopiti skupaj in da nam je mar drug za drugega. Vsak član naše skupnosti, ki prosti čas namenja prostovoljnemu delu, je dragocen,« je poudaril župan Blaž Račič.

Razkužujejo v domu

Naklo – Štab Civilne zaščite Občine Naklo izvaja preventivne ukrepe v Domu starejših občanov Naklo, da bi povsem preprečili možnost širjenja novega koronavirusa. Konec prejšnjega tedna so izvedli dezinfekcijo vseh površin in domu pa tudi zunanijh površin, kot so klopi in stoli.

Naročil praktično nimajo več

Epidemija covid-19 je med prvimi prizadela področje turizma in vsa podjetja, ki so s tem tesno povezana. Tudi kamniško Nektar Natura, kjer so večino delavcev poslali na čakanje. Upad naročil je na večini segmentov praktično stoočtosten.

JASNA PALADIN

Kamnik – Podjetje Nektar Natura se ukvarja s proizvodnjo sokov in točilnih naprav za točenje sokov, s katerimi so prisotni na številnih trgih od Kanarskih otokov, Švedske, Poljske, Češke in vse do Turčije. Njihovi glavni kupci so hotelske verige, restavracije, šole in cateringi. Kljub temu da proizvajajo sokove, se s pridelavo sadja ne ukvarjajo, ker ga v Sloveniji ni dovolj. Že zgoščeno sadje kupujejo na svetovnih trgih, in sicer tam, kjer je najboljše. Nato ga prepakirajo, zmešajo, dopolnijo ali glede na potrebe trga kako drugače pripravijo in kupcem ponudijo skupaj s svojimi točilnimi napravami. Že vrsto let ne skrivajo, da si želijo postati vodilni na svojem področju v Evropi – in to jim dobro uspeva. A prav tesna prepletenost z mednarodnimi trgi, tako dobavitelji kot končnimi kupci, jih dela

tudi občutljive, kar se je pokazalo pri tokratni pandemiji covid-19. Njihova proizvodnja se je namreč zaustavila – naročil ni in delavce so morali poslati na čakanje.

»V našem poslu smo težave začutili takoj, ko so turisti iz Azije začeli manj potoovati. Smo popolnoma odvisni od turizma, zato se težave pri našem poslu poznajo istočasno kot hotelom. Največji upad pa se je zgodil ob naraščanju obolevnosti in državnih ukrepov in tako v tem trenutku beležimo praktično stoočtosten upad naročil na večini segmentov. Te dni tako skoraj ne poslujemo,« nam je povedal direktor podjetja Nektar Natura Tomaž Lah, eden od ustanoviteljev, ki so se tega posla lotili že leta 1995. Tudi pričakovanja niso prav optimistična. Turizem je namreč negativne posledice virusa začutil prvi in v vsej moči, sploh zaradi nepripravljenosti zdravstvenega sistema

Tomaž Lah, direktor kamniškega podjetja Nektar Natura, ocenjuje, da bodo posledice pandemije trajale več let.

na pandemijo, kar se kaže po celem svetu. »Po mojih predvidevanjih bo turizem začel okrevati letos poleti, na predkrizno raven pa se ne bo vrnil več let. Malo zaradi recesije, ki sledi tej krizi, malo zaradi velikega znižanja cen turističnih namestitev in pa tudi zato, ker bo veliko podjetij, ki so s turizmom povezana, propadlo. Ne vemo, kako hitro bo okrevanje, upamo na najboljše. Vse druge panoge pa bodo po moji oceni začutili vpliv recesije, ki bo sledila zdravstveni krizi in bodo bolj na udaru takrat. Seveda si želimo, da bi bila recesija čim manjša, vendar trenutni ukrepi in razvoj dogodkov napovedujejo slabe čase,« ocenjuje Lah in dodaja, da se krizi prilagajajo z varčevanjem in uvajanjem samozaščitnih ukrepov v podjetjih po svetu, ki so v njihovem solastništvu. So pa – kot poudarja – največ v tem smislu naredili v preteklih letih, ker so zaslužke vlagali naprej in so bili konservativni pri namenih zadolževanja. »Smo stabilni, glede na situacijo v relativno dobri kondiciji in računamo, da nam bo krizo uspelo preživeti, računajoč na drugi sveženj državnih ukrepov, ki naj bi podprli najbolj ogrožena podjetja, ne le panoge,« še zaključuje.

Kreditiranje v času epidemije

Pogoji za najem kredita so v večini bank tudi v času epidemije covid-19 ostali nespremenjeni. Povpraševanje po kreditih je sicer upadlo, povečuje pa se povpraševanje po odlogu plačila kredita.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V bankah pričakovano ugotavljajo, da je povpraševanje po kreditih, predvsem stanovanjskih, vse od nastopa epidemije covid-19 upadlo, čeprav so pogoji za njihovo pridobitev ostali večinoma nespremenjeni. Zato pa se v zadnjih dneh nanje obrača vedno več strank, ki zaradi upada prihodkov zaprosajo za odlog plačila že obstoječih kreditov.

Od vseh bank, ki so odgovorile na mini anketo Gorenjskega glasa, edino v Gorenjski banki niso zaznali sprememb glede povpraševanja po stanovanjskih kreditih fizičnih oseb. Celo več: trenutno imajo največ povpraševanja ravno po njih. Pogoji za pridobitev kreditov so sicer v Gorenjski banki ostali enaki tudi med epidemijo novega koronavirusa, so pa trenutnim razmeram (kot tudi v vseh drugih bankah) prilagodili postopke za pridobitev kredita, saj lahko stranke vso

komunikacijo z banko urejajo po elektronski poti.

Manjše povpraševanje po kreditih

V Lonu so razložili, da je povpraševanje po kreditih upadlo, trenutno pa novih potrošniških in stanovanjskih kreditov niti ne odobravajo. »Proučujemo izredne razmere, stanje spremljamo vsak dan, spremljamo gospodarska gibanja in sprejete vladne ukrepe. Dokler ne bodo povsem jasni vplivi epidemije na gospodarstvo, novih kreditov ne bomo odobraval,« so pojasnili.

V NLB so zaradi trenutnih razmer upad povpraševanja po kreditih pričakovali, ne nazadnje je pri stanovanjskih kreditih treba vedeti, da se ogledi in nakupi nepremičnin trenutno ne izvajajo, prav tako pa v omejenem obsegu delajo tudi notarji. Pogoji in postopek pridobitve kateregakoli kredita pa se niso spremenili, stanovanjske kredite prav ta čas ponujajo celo po

znižani obrestni meri. Stranke za večino vrst kreditov prve informacije prejmejo po telefonu in na spletu, od 18. aprila pa bo oddaja naročila za najem kredita možna tudi prek video klica.

Tudi v Novi KBM so pred kratkim pripravili ugodno ponudbo stanovanjskih kreditov brez stroškov odobritev, a povpraševanje po njih je v zadnjih tednih nekoliko manjše. Najmanjše kreditov sicer tudi pri njih poteka po običajnih postopkih, vse, ki jih tudi v tem obdobju zanima najem kreditov, pa vabijo, da ponudbo najprej preverijo na njihovi spletni strani.

V SKB banki pravijo, da so tudi v razmerah epidemije poskrbeli, da kljub upadu povpraševanja postopki odobranja kreditov tečejo nemoteno, nespremenjeni ostajajo tudi pogoji za njihovo pridobitev. »Strankam, ki imajo v teh dneh predviden rok, do katerega morajo stanovanjski kredit porabiti, bomo omogočili podaljšanje roka za črpanje

V Gorenjski banki pravijo, da kljub epidemiji novega koronavirusa niso zaznali sprememb pri povpraševanju po stanovanjskih kreditih. / Foto: Gorazd Kavčič

kredita v primeru, da stranki zaradi trenutnih omejitev ne bo uspelo pravočasno zagotoviti izvajalca gradbenih del ali dobiti gradbenega materiala,« so poudarili. Za potrošniške in hitre kredite lahko stranke zaprosijo po spletu ali mobilni banki.

V Unicredit banki zagotavljajo dostop do celotne ponudbe bančnih produktov in storitev tudi po alternativnih kanalih, kot so internetno bančništvo, mobilno bančništvo in bankomati. Ker imajo že ves čas previdno politiko kreditiranja, se pogoji kreditiranja ta čas niso bistveno spremenili, so pojasnili.

Odlogi plačila kredita

V bankah pravijo, da so vprašanja o možnosti do 12-mesečnega odloga odplačevanja obstoječih kreditov s strani strank, ki so se zaradi

epidemije znašle v finančnem primežu, prejeli že pred sprejetjem interventnega zakona, po njegovi uveljavitvi 28. marca pa se je to še povečalo. Vlogo je možno oddati po elektronski poti oziroma na spletu, za oddajo vloge pa imajo kreditotjemalci časa še šest mesecev po preklicu epidemije.

V Unicredit banki in NLB stroškov za odobritev odloga plačila kredita ne zaračunavajo ne fizičnim ne pravnim osebam, odobritev vloge pa je za fizične osebe brezplačna tudi v Gorenjski banki (za pravne osebe niso navedli). V Novi KBM so razložili, da pravnim osebam, ki jim je bilo prepevedano opravljanje dejavnosti, stroškov odobritev ne zaračunavajo, fizičnim osebam pa omogočajo do petdeset odstotkov popusta. Če kreditotjemalec z eno vlogo zaprosi za odlog plačil obveznosti iz

različnih kreditnih pogodb, obračunajo zgolj stroške enega postopka. Iz SKB banke nam na to vprašanje niso odgovorili, kot pa je razvidno z njihove spletne strani, so fizične osebe oproščene plačila stroškov. V kranjskem Lonu pa stroške odobritev zaračunavajo tako fizičnim (od dvajset do dvesto evrov) kot pravnim osebam (od petdeset do petsto evrov).

Banke še opozarjajo, da bodo kljub odlogu plačevanja kredita skladno z interventnim zakonom obresti še vedno obračunavale, a bo imel kreditotjemalec možnost, da jih poravnava šele po izteku moratorija, v skoraj vseh bo to možno tudi po obrokih. V Lonu pa strankam tudi omogočajo, da se odločijo ali za moratorij samo na glavnico ali pa za moratorij na glavnico in obresti.

Omejujejo delitev dobička

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V Banki Slovenije so zaradi posledic epidemije koronavirusa sprejeli ukrep, s katerim bankam in hranilnicam začasno omejujejo razdelitev dobičkov. Ukrep, ki bo predvidoma veljal eno leto, zadeva razdelitev dobičkov, ustvarjenih v lanskem letu in letos, ter nerazporejene dobičke in rezerve iz preteklih let. »Namen ukrepa je ohranitev kapitala, da bo bančni sistem lažje prenesel potencialne izgube ter še naprej gospodarstvu in državljanom zagotavljal kredite,« pojasnjujejo v Banki Slovenije in dodajajo, da večja brezposelnost in manjši prihodki podjetij lahko zmanjšajo kreditno

sposobnost podjetij in potrošnikov in s tem negativno vplivajo na kreditno tveganje v bančnem sistemu.

Podobno je ukrepala tudi Agencija za zavarovalni nadzor, ta je že zadnji dan marca pozvala vse zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe, da zaradi širjenja epidemije koronavirusa in s tem povezane velike negotovosti na finančnih trgih do 1. oktobra letos ne izplačajo dividend iz bilančnega dobička. Kot pojasnjujejo v agenciji, bi zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe s tem povečale svojo odpornost proti finančnemu šoku, pripomogle k ohranitvi finančne stabilnosti in preprečile morebitne motnje v poslovanju.

Zaposleni v Novi KBM bodo že prejeli regres

Kranj – Zaposleni v Novi KBM bodo danes, v torek, že prejeli regres za letni dopust. Regres znaša 1.860,90 evra bruto, pri tem pa je do višine zadnje znane povprečne bruto plače v Sloveniji, to je do zneska 1806,50 evra, razbremenjen dajatev. To je eden višjih regresov v finančnem sektorju. Kot je ob tem dejal predsednik uprave John Denhof, zadovoljni in zavzeti delavci, ki so za svoje delo ustrezno usposobljeni in nagrajeni, največ prispevajo k uspehu in rasti banke.

#ostanidoma

V Zavarovalnici Triglav vam omogočamo, da vse, kar se da, uredite na daljavo – od doma.

- Delamo na daljavo**
 - info@triglav.si
 - 080 555 555
- Prijava škode**
 - www.triglav.si/skode
 - 080 555 555
- Življenjska zavarovanja**
 - kontaktirajte zastopnika
 - sklenite na triglav.si
- Triglav Asistenca**
 - Mobilna aplikacija Triglav Asistenca
 - 080 2864

Preverite zadnje aktualne informacije:

- vsebovredu.triglav.si
- info@triglav.si
- 080 555 555
- Zavarovalnica Triglav
- @TriglavGroup

Vse bo v redu.

triglav
www.triglav.si

Najemna stanovanja na Jesenicah

◀ 1. stran

Dopolnjen osnutek OPPN Partizan zdaj čaka na soglasje nosilcev urejanja prostora, zatem pa naj bi dokument predložili v dokončno potrditev občinskemu svetu, predvidoma konec letošnjega leta.

Prostorski dokument je na decembrski seji občinskega sveta predstavila Evgenija Petah iz podjetja Protim Ržišnik in Perc. Gre za 2,5 hektarja veliko območje med stavbo TVD Partizan in

meščanske šole in en večstanovanjski objekt. Nepozidanih pa je še osem tisoč kvadratnih metrov, zemljišča so v pretežni lasti Stanovanjskega sklada, ki že več let želi zgraditi dva večstanovanjska objekta. Ta naj bi stala vzporedno z regionalno cesto, imela naj bi skupno kletno etažo ter pritličje in dve ozioroma tri etaže. V objektih bi uredili 43 stanovanj, in sicer za neprofitni najem, na Občini Jesenice si ob tem želijo, da bi imeli prednost mladi in mlade družine.

Stanovanjski sklad je napovedal tudi gradnjo v Kranju, in sicer projekt Ob Savi, v sklopu katerega naj bi v dveh fazah zgradili 242 novih javnih najemnih stanovanj, od tega v prvi fazi 187 stanovanj (med njimi bo tudi 28 oskrbovanih), ki bodo uporabnikom predana leta 2025.

parkiriščem ob krožišču, na zahodni strani je omejeno s Cesto železarjev, na vzhodni pa s potokom Ukova. V skladu z občinskim prostorskim načrtom so na območju dopustne trgovske in storitvene dejavnosti ter stanovanja. Pretežni del območja je že pozidan, poleg stavbe TVD Partizan so tu še objekt kemične čistilnice, nekdanje

Na Stanovanjskem skladu Republike Slovenije so projekt Partizan vključili v svoje projekte, ki naj bi bili realizirani do leta 2023. Na Jesenicah, v Ljubljani, Mariboru, Kopru in Lukovici naj bi tako zgradili 1260 javnih najemnih stanovanj, katerih polna investicijska vrednost bo znašala okoli 212 milijonov evrov.

Kmalu več redarjev

Bohinjski občinski svet je na zadnji seji potrdil odlok, ki občini omogoča zaposlitev dveh novih občinskih redarjev.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Bohinjski občinski svet je potrdil novi odlok o ustanovitvi medobčinskega redarstva občin Bled, Bohinj in Železniki, s katerim nadomestijo starega in ki omogoča zaposlitev dodatnih redarjev na območju občin. Za Bohinj to pomeni skupaj šest redarjev, ob tem, da si bodo enega delili z občino Železniki.

Na podlagi medsebojnega dogovora bodo občine dodatno zaposlile tudi vodjo redarstva, ki bo poleg organiziranja, vodenja in nadziranja dela občinskih redarjev vodil tudi prekrškovne postopke z izdajo odločbe o prekršku, ter svetovalca za zaščito in reševanje, ki bo skrbel za ažurnost dokumentacije. Skupaj bo tako na medobčinskem redarstvu po novem 18 zaposlenih, od tega bo 12 občinskih redarjev, ki bodo organizirani tako, da bodo lahko

delo opravljali v dveh izmenah od šestih zjutraj do desetih zvečer, vse dni v letu. Ob tem bodo v medobčinskem redarstvu delovali še vodja redarstva, občinski inšpektor, svetovalec za vodenje prekrškovnih postopkov in dva strokovno-tehnična sodelavca, pristojna za področje civilne zaščite.

Novi odlok uveljavlja tudi spremembo delitvene ključa, po katerem bodo občine sofinancirale medobčinsko redarstvo. Bled bo tako prispeval nekaj več kot 53 odstotkov potrebne denarja, Bohinj 42 in Železniki 4,5 odstotka. Zaradi povečanega števila zaposlenih na medobčinskem redarstvu bo treba zagotoviti dodatna sredstva za plače in druge prispevke dodatnih dveh občinskih redarjev, opremo, vozila, usposabljanje in v občini Bohinj tudi prostore. Sredstva bo Občina Bohinj zagotovila z naslednjim rebalansom.

Na Bledu so praznovali

Letošnji občinski praznik na Bledu je sovpadel z velikonočnimi prazniki. Praznovanje pa je letos minilo brez slavnostne akademije in podelitve občinskih priznanj, kar bodo izvedli takoj, ko bo mogoče.

MATEJA RANT

Bled – Za svoj občinski praznik so si na Bledu izbrali datum na darovnici, s katero je cesar Henrik II. briksenškemu škofu Albuiu podaril Bled z ozemljem med obema Savama, to je 10. april 1004. Tisoč šestnajst let stara darovnica je namreč najstarejša znana listina z omembo Bleda. Ob prazniku vsako leto pripravijo slavnostno akademijo s podelitvijo občinskih priznanj, s katero pa bodo morali letos še počakati. Je pa ob prazniku župan Janez Fajfar kljub temu nagovoril občane in poudaril, da so ta čas daleč najpomembnejši »naše zdravje, medsebojna povezanost, ki se kaže v pripravljenosti pomagati sočloveku, naša solidarnost in naš občutek za skupnost«.

Zato se je ob tej priložnosti zahvalil vsem prostovoljcem, ki so se odzvali pozivu Civilne zaščite in so pripravljeni pomagati. »Hvala vsem službam, ki v teh dneh opravljajo veliko in pomembno delo za vse nas, hvala tistim, katerih delo ni vidno na prvi pogled,

Janez Fajfar / Foto: arhiv občine

pa ga bo lokalna skupnost prej ali slej občutila. Hvala vsem, ki morda skrbite za svoje sosede, ki pokličete koga, ki je v teh dneh osamljen doma, ki razmišljate o tem, kako bomo naše življenje oblikovali in zastavili po vsaj upam da, skorajšnjem koncu epidemije,« je v

svojem nagovoru dejal Fajfar. Kot je poudaril, se bodo stvari v prihodnje zagotovo spremenile, od nas pa je odvisno, v katero smer bodo šle spremembe. Tako se bodo morali po njegovih besedah tudi na občini odločiti, katere letos načrtovane investicije bodo speljali in katere

bodo morda predstavili v prihodnost. »Letošnji proračun bi moral biti težak 16 milijonov evrov in bi bil najvišji v zgodovini občine, na voljo bi imeli kar dva tisoč evrov na občana. Koliko denarja se bo na koncu zares steklo v občinsko blagajno, ne vemo. Vemo pa, da ga bomo poskušali porabiti za projekte, ki bodo namenjeni dvigu kakovosti življenja v naši lokalni skupnosti.«

Spomnil je, da nismo edina generacija, ki se je soočila s tako izredno situacijo. »Naši starši oziroma stari starši so živeli v času druge svetovne vojne, ko so štiri dolga leta dan in noč trepetali za golo življenje, Bled je bil tako prazen, kot je danes, tudi v času osamosvojitvene vojne in še kakšno leto potem, pa smo tudi to preživeli.« Zato verjame, da bomo premagali tudi sedanjo epidemijo, po kateri bo ves svet drugačen in tudi »naš ljubi Bled ne bo več tak, kot je bil«. Ob tem pa se morajo krajanji zavedati, je dodal, da niso sami. »Naj nas v teh dneh duh skupnosti ponovno poveže,« je poudaril župan.

Ohranjajo znanje vezenja

Vežilje Katarine iz Kulturno umetniškega društva (KUD) Zasip že skoraj dve desetletji obujajo dediščino vezenja, kvačkanja, pletenja in klekljanja.

MATEJA RANT

Zasip – V okviru Kulturno umetniškega društva Zasip, ki letos praznuje 95-letnico, deluje tudi sekcija vezenja, s katero želijo članice ohranjati kulturno dediščino vezenja, kvačkanja, pletenja in klekljanja svojih babic. Krožek vezenja so v Zasipu ustanovili leta 2003 na pobudo Simone Urevc, ki je postala tudi mentorica članicam krožka. Štiri leta kasneje so si nadele ime Katarine.

Na njihovih srečanjih se po besedah predsednice KUD Zasip Dragice Marte Sternad povprečno srečuje 14 članic, ki prihajajo iz Zasipa, z Bleda, s Sela in iz Žirovnice. Zaradi epidemije zdaj ustvarjajo na svojih domovih, sicer pa se dvakrat tedensko srečujejo v prostorih Doma krajanov v Zasipu. Tu vsako leto pripravijo tudi dve samostojni razstavi svojih del, s svojimi razstavami pa gostujejo tudi po bližnjih krajih občine in zunaj nje, je razložila Dragica Marta Sternad. Pri

Foto: arhiv društva

Vežilje Katarine se dvakrat tedensko srečujejo v prostorih Doma krajanov v Zasipu.

vezenju gre po njenih besedah za posebno vrsto ročnih spretnosti, ki se začne z risanjem oblik na blago. »Vežilje so najbolj srečne, ko je izdelek končan in zlikan, saj šele takrat pride do izraza ves vlozeni trud.«

Za svoje delo so prejele že številne nagrade, pri čemer so najbolj ponosne na srebrno nagrado njihove članice Dragice Valant za pečo, s katero

se je predstavila na festivalu vezenja v Velenju pred šestimi leti. Največ sicer ustvarjajo za potrebe svoje vasi. »Izvezle so veliko olimpijsko zastavo, prte za društva, darila za predsednike, prte za cerkev, plašč za dedka Mraza, darilne novoletne vrečke ...« S svojimi izdelki se bodo predstavile tudi na dogodkih ob 95-letnici društva. V aprilu tako načrtujejo samostojno tridnevno

razstavo v Domu krajanov, ob zaključku praznovanj ob jubileju pa se bodo skupaj s slikarjem Cirilom Kraigherjem predstavile tudi v preddverju Festivalne dvorane Bled. »Za vse ljubitelje ročnih umetnosti se pripravlja še poslastica – samostojna publikacija o življenju in delu vezilj Katarin, ki bo prav tako izšla jeseni,« je še dejala Dragica Marta Sternad.

Robert Kranjec ni več svetnik

Zaradi selitve v sosednjo občino Naklo nekdanji svetovni prvak v poletih Robert Kranjec ni več kranjski mestni svetnik, v svetniški skupini Zoran za Kranj pa je tudi več drugih sprememb.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kljub temu da je lista Zoran za Kranj imela v kranjskem mestnem svetu do prejšnjega meseca kar šest svetnikov, saj je na zadnjih lokalnih volitvah leta 2018 dobila največje število glasov (2927), pa sta na spletni strani Mestne občine Kranj kot člana liste le še Zoran Stevanović in Neven Polajnar.

Med najbolj znanimi Kranjčani na listi je bil tudi nekdanji svetovni prvak v smučarskih poletih Robert Kranjec, ki pa po novem ni več kranjski mestni svetnik. »Naš mestni svetnik Robert Kranjec me je obvestil, da se namerava za stalno preseliti v novo stanovanjsko hišo na področju občine Naklo. Potem ko je dobil uporabno dovoljenje, čaka

Robert Kranjec ni več kranjski mestni svetnik. / Foto: Primož Pičulin

še na hišno številko, da bo lahko tam uredil bivališče. Glede na to, da mu bodo s tem prenehali pogoji za kranjskega mestnega svetnika, sva se dogovorila, da je v takem primeru pravilno odstopiti s funkcije, kar je Robert Kranjec

tudi storil. Robi je povedal, da odstopa le kot svetnik, ostaja pa član in podpornik liste Zoran za Kranj. Tako smo ostali zvesti svojim načelom ter primer za zgled. Zato smo tudi javno pozvali kranjskega župana Matjaža Rakovca, da

sledi temu zgledu ter kot Ljubljčan odstopi,« je pojasnil vodja svetniške skupine Zoran Stevanović ter dodal, da se je namesto njega kot član liste v mestni svet uvrstil Gašper Peterc iz Žabnice.

Kot je povedal Stevanović, je odstopila tudi Tanja Graonja, vzrok za to pa je njeno pomanjkanje časa za opravljanje funkcije. Namesto nje se je kot članica liste v mestni svet uvrstila Gordana Grobelnik iz Praš.

Še dve svetnici liste Zoran za Kranj, in sicer Lea Bidovec in Lea Zupan, sta v kranjskem mestnem svetu pred kratkim postali samostojni svetnici. »To je verjetno zahvala listi Zoran za Kranj, da sta sploh svetnici,« je pojasnil Zoran Stevanović in dodal, da očitno gre za politično trgovanje.

Na tržnici dober obisk

VILMA STANOVNIK

Stražišče – Potem ko so Stražiško tržnico, ki poteka vsak drugi petek v mesecu, organizatorji iz Krajevne skupnosti Stražišče in Društva Sorško polje zaradi epidemije covid-19 marca odpovedali, pa so prejšnji teden sklenili, da jo ta mesec vendarle pripravijo.

Tako so se minuli petek s svojo ponudbo predstavili lokalni in ekološki pridelovalci. Ker je tržnica potekala na prostem, je bilo lažje vzdrževati varnostno razdaljo med ponudniki in kupci, ki jih tudi tokrat ni manjkalo.

»Čeprav smo bili sprva malce skeptični ali naj tržnico pripravimo, pa se je odločitev izkazala kot pravilna. Prišlo je 14 ponudnikov, odziv kupcev je bil zelo dober in mislim, da je prav ponudba lokalne hrane domačim prebivalcem v tem trenutku in tudi v prihodnje še kako dobrodošla. Morda jo bomo v naslednjih mesecih celo nadgradili, in če bo povpraševanje, organizirali celo vsakih 14 dni,« je ob prireditvi pojasnil predsednik Krajevne skupnosti Stražišče Jure Šprajc in povabil tudi že na majsko tržnico.

Ker je Stražiška tržnica na prostem, je bilo moč vzdrževati tudi varnostno razdaljo med ponudniki in kupci. / Foto: Primož Pičulin

Razdelili deset tisoč mask

V kranjski občini so s pomočjo svetov krajevnih skupnosti razdelili deset tisoč zaščitnih mask.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Minuli konec tedna so z lastnimi nakupi, državnimi dobavo in tudi donacijami v mestni občini Kranj zbrali skupno dvajset tisoč zaščitnih mask. Od tega so jih 1500 prispevali župan Matjaž Rakovec ter podžupana Janez Černe in Robert Nograšek. Polovico mask so razdelili med občane, preostale pa bodo namenjene Civilni zaščiti MOK.

»Mask trenutno nimamo dovolj za vse občane oziroma gospodinjstva, jih bomo pa namenili tistim, ki si jih sami v trenutnih okoliščinah težje priskrbijo,« je pojasnil župan Matjaž Rakovec.

Maske so razdelili s pomočjo svetov krajevnih skupnosti, kjer so poskrbeli, da so jih dobili predvsem starejši in socialno ogroženi ter lokalni prostovoljci, ki pomagajo na terenu. Prejeli so jih skupaj z navodili,

kako jih pravilno namestiti, odstraniti ter odložiti med mešane odpadke.

Na občini občane tudi pozivajo, da v medijih redno spremljajo situacijo s koronavirusom ter se še naprej držijo navodil in ukrepov. »V teh časih smo spoznali marsikaj novega. Zagotovo pa je eno najbolj pomembnih spoznanj to, da sta solidarnost in odgovornost resnično med nami. Dokazali smo, da znamo v kriznih

razmerah stopiti skupaj – pa čeprav z varne razdalje. Dobro je tudi, da ukrepi za zajezitev okužb delujejo. Ob doslednem ter organiziranim upoštevanju zaščitnih ukrepov se bo tudi epidemija iztekla s čim manjšim vplivom na naše vsakodnevno življenje. Verjamem, da se bomo že kmalu lahko brezskrbno gibali naokrog in stopili nazaj v običajen življenjski ritem,« je povedal župan Matjaž Rakovec.

Računalniki za šolarje

Ravnatelj Osnovne šole Franceta Prešerna Aleš Žitnik je opozoril na dejstvo, da nekateri otroci nimajo računalnika, na to pa se je odzvala Poslovna skupnost AmCham Slovenija.

VILMA STANOVNIK

Kranj – »Pomoč otrokom, ki nimajo možnosti šolanja na daljavo, je v tem trenutku izjemnega pomena. To je vlaganje v slovensko prihodnost,« je povedala generalna direktorica AmCham Slovenija Ajša Vodnik. Združenje je tako s pomočjo svojih članov in Gospodarskega kroga v iniciativi #Skupaj solidarni ter v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo zbralo trideset računalnikov oziroma tablic, 14 je novih, 16 pa rabljenih.

Za spisek otrok, ki najbolj nujno potrebujejo

računalniško opremo, je poskrbel ravnatelj Osnovne šole Franceta Prešerna Aleš Žitnik. »Na pobudo AmCham smo zbrali štiri-deset učencev, pri čemer je bil kriterij število oddelkov posamezne šole. Največja šola v občini jih je dobila sedem, najmanjša pa dva. Danes smo jih razdelili trideset, nekaj učencev pa bo čakalo na drugi del donacije, s katero bo prišlo še deset računalnikov ali tablic,« je pojasnil Žitnik.

S pomočjo Kranjčanov, ki so se odzvali njegovi pobudi, so doslej usposobili

18 računalnikov in jih prav tako že razdelili otrokom. »Najprej so jih dobili otroci, ki doma nimajo nobene naprave, zdaj jih dobivajo družine, ki imajo več otrok,« je povedal Aleš Žitnik.

»Nekaj rabljenih računalnikov je še v obdelavi, nabaviti smo morali tudi nekaj kamer in dodatnih Wi-Fi ključkov, da lahko učenci z namiznimi računalniki dostopajo do omrežij. Upam, da bo ta strošek prevzel šolski sklad. Sicer pa razen sedmih otrok, ki ne znajo jezika, vsi drugi delajo na daljavo,« je še pojasnil Aleš Žitnik.

Razširili kritje za primer koronavirusa

Kranj – Zavarovalnica Generali je za povečanje finančne varnosti družin življenjskim zavarovancem brez doplačila razširila kritje za primer, če bi zboleli zaradi okužbe s koronavirusom. Strankam, ki imajo pri zavarovalnici sklenjeno klasično ali naložbeno življenjsko zavarovanje ali zavarovanje za primer smrti z dobo trajanja več kot pet let, je brezplačno razširila kritje za zdravljenje v bolnišnici in za morebitno smrt. Kritji veljata od 27. marca do 30. junija. Zavarovanci bodo za vsak dan zdravljenja v bolnišnici, a največ za sto dni, prejeli po 25 evrov nadomestila oziroma skupno največ 2500 evrov, večjo zavarovalno vsoto pa bo zavarovalnica izplačala tudi v primeru morebitne smrti.

Članice in člani DU Tržič šivajo maske

Tržič – Društvo upokojencev Tržič je s strani več donatorjev in občinske Civilne zaščite dobilo 225 pralnih mask, deset mask za enkratno uporabo, dve razkužili za roke ter material za izdelavo zaščitnih mask. »Naši člani so izdelali 385 pralnih mask. Starejšim občanom, ne glede na to, ali so naši člani ali ne, smo razdelili 557 mask, trenutno jih je na zalogi še 63, naši člani jih še izdelujejo,« je sporočila predsednica društva Zvonka Pretnar.

Dobremu namenu se s šivanjem zaščitnih mask pridružujejo tudi v Društvu upokojencev Tržič.

Vrata odprli tudi zbirni center v Suhadolah

Suhadole – Podjetje Publikus je minulo soboto ponovno odprlo zbirni center v Suhadolah, ki bo odslej obratoval v skladu z običajnim urnikom. Kljub temu obveščajo uporabnike, naj se za oddajo odpadkov odločijo le, če je to nujno potrebno. V nasprotnem primeru pa prosijo za upoštevanje pravil, ki veljajo v času koronavirusa. Na območju zbirnega centra se hkrati lahko zadržuje le ena stranka. Vsem priporočajo uporabo mask in rokavic. Prav tako prosijo, da v center pripeljejo zgolj odpadke, ki jih lahko razložijo sami ali ob pomoči največ ene osebe, ki jih spremlja. Zaposleni v zbirnem centru namreč ne pomagajo pri razkladanju in sortiranju odpadkov. Pravnikom osebami oziroma samostojnim podjetnikom pa sporočajo, naj imajo s seboj svoje pisalo, s katerim bodo lahko podpisali tehtalni list o pripeljanih odpadkih.

Po dve maski v vsako gospodinjstvo

Šenčur – V občini Šenčur so sklenili, da vsakemu gospodinjstvu v občini namenijo dve zaščitni maski. »V občinski upravi smo se odločili za izdelavo mask iz bombaža, in sicer za vsako hišno številko po dve maski, ki jim bodo dodana navodila za uporabo. V ta namen smo kupili tristo metrov bombažnega blaga, ki nam ga je Tapetništvo Kopač razrezalo na ustrezne dimenzije, kar je bilo v veliko pomoč našim prostovoljkam pri šivanju mask. Prostovoljke so jih sešile več kot 3200, druge smo dali sešiti podjetju, ki se je javilo na naš poziv. Maske bodo pakirali prostovoljci in Civilna zaščita, predsedniki krajevnih in vaških skupnosti bodo poskrbeli, da bodo maske prišle v vsak nabiralnik,« je povedal župan Ciril Kozjek. Omenja tudi akcijo v Vaški skupnosti Hotemaže, kjer so VAS za VAS v sodelovanju Kruherkijo Gorjanc brezplačno delili zdrob najstarejšim in najmlajšim v vasi. »Ob tej priložnosti iskrena hvala vsem prostovoljcem in prostovoljkam v občini, več kot petdeset jih je – in od tega je polovico tistih, ki so pripravljeni pomagati obolelim družinam ali starejšim, ki so pomoči potrebni,« se še zahvaljuje Kozjek.

Brezplačni nasveti obrtno-podjetniške zbornice

Škofja Loka – Območna obrtno-podjetniška zbornica Škofja Loka (OOZ Škofja Loka) vsem, ne glede na članstvo, daje brezplačne nasvete in informacije glede pogojev za opravljanje dejavnosti, delovnopравниh postopkih ter uveljavljanja državnih ukrepov za blažitev posledic razglašene epidemije v gospodarstvu. Na svoji spletni strani www.ooz-skofjaloka.si tekoče objavlja informacije o ukrepih za pomoč gospodarstvu, koristne informacije pa so zbrane tudi na strani <https://www.ozs.si/koronavirus-info>, enako na strani na Facebooku: <https://www.facebook.com/OOZSkofjaLoka/>. Pisarna je za obisk strank trenutno še vedno zaprta, vendar pa vloge za licence, dovolilnice, obrtna dovoljenja, evropska potrdila, vloge za vpis v imenik vodij del in vse druge vloge sprejemajo po pošti in e-pošti. Dosegljivi so na telefonskih številkah: 04 50 60 200, 04 50 60 205, 040 896 686, 041 441 098 in po e-pošti: ooz.sk.loka@siol.net.

Tudi na Olševku imajo svojo Golico

Olševke – Tudi na Olševku imamo svojo Golico, nas je opozorila bralka, navdušena nad polnim travnikom narcis ob hiši Slavka Blaznika. Kot pravi, jih je pred leti nekaj zasadil, nato pa jih je bilo vsako leto več. »Kot kaže, jim letos zelo ugaja vreme, saj jih je tokrat res veliko, kar opažajo tudi mimoidoči. Marsikdo se ustavi in jih občuduje,« pravi Slavko Blaznik, ki si želi še kaj dežja, ki bi morda pospešil rast in pomagal, da cvetoči travnik ne bi prehitro ovenel.

Blagnečo hišo lahko porušijo

Šenčur – Občina Šenčur je od ministrstva za kulturo dobila soglasje za odstranitev Blagneče hiše. Kot je znano, so hiši, ki je bila razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena, najprej odstranili zgornje nadstropje, pritličje pa ohranili, misleč, da bodo na njem lahko ponovno zgradili nadstropje. Toda izkazalo se je, da stari zidovi tega ne bi zdržali in gradbeniki niso dali jamstva, da bi bilo mogoče varno graditi. Zato so se na občini odločili za porušitev še preostanka Blagneče hiše, nato pa bi zgradili enako stavbo. Na vprašanje, kdaj lahko pričakujejo rušenje in kaj bodo storili v nadaljevanju, pa župan Ciril Kozjek pravi: »Res je in hvaležni smo ministrstvu za posluš pri tem. Sprejeti je treba še odlok o preklicu odloka o razglasitvi objekta za kulturni spomenik, aktivno si prizadevamo za spremembo gradbenega dovoljenja. Zgradili bomo nov objekt, skladen z dosedanjimi smernicami, vsebina pa bo enaka kot prej.« V ozadju Blagneče hiše pa je že zgrajena stavba medgeneracijskega centra. Objekt je tudi že prevzet in pripravljen na aktivnosti, ki naj bi v njem potekale.

Zapore do sredine aprila

Na cesti Murave–Žetina ta čas poteka obnova štirih globokih plazov. Krajanje imajo občutek, da se dela odvijajo zelo počasi.

MATEJA RANT

Murave – Po prvotnih načrtih naj bi zaporo na cesti Murave–Žetina, kjer poteka obnova plazovitega terena, umaknili že konec marca, a bo na to treba počakati do sredine aprila, so pojasnili na občini. »Naš glavni cilj je, da se dela izvedejo varno in v skladu s strokovnimi standardi, da dolgoročno zagotovimo kakovostno stabilnost ceste na izjemno slabi nosilni podlagi, ki je podvržena plazanju,« so pojasnili in dodali, da se bodo dela dodatno zavlekla tudi zaradi razmer, ki so nastale po izbruhu epidemije novega koronavirusa.

Na odseku Murave–Žetina ta čas poteka sanacija štirih globokih plazov, v okviru česar bodo izvedli globinsko menjavo nosilne podlage do globine sedmih metrov, kot to predvidevajo predhodno izdelani geološki elaborati, so razložili na občini. Dve tretjini del v zvezi s sanacijo plazov na tem delu so že končali, pri čemer dela po zagotovilih pristojnih na občini ves čas potekajo brez prekinitev, zaradi zahtevnosti in obsežnosti sanacije pa jih ni mogoče

Na cesti Murave–Žetina ta čas poteka obnova štirih globokih plazov. / Foto: Gorazd Kavčič

izvesti brez popolnih zapor ceste. »Potek obnove spremlja tudi nadzorni geolog, ki je med gradnjo zaradi zelo nestabilnega terena in materialov najslabše nosilne kakovosti nekajkrat odredil dodatno poglobljanje terena,« so poudarili na občini in dodali, da je bila prav tako odredena za menjava celotnega cestnega ustroja na stometrskem

odseku med prvima dvema plazovoma do globine šestih metrov, zaradi česar so se dela zavlekla, cestna zapora pa podaljšala.

Za dva plazova na Muravah je zapora predvidena do 15. aprila, po tem datumu bo promet sproščen po makadamskem gradbišču. Nova zapora na plazu na Hlevišu pa naj bi trajala do 22. aprila.

Obvoz so uredili čez Volčo, Malenski Vrh in Dolenjo Žetino. »Dela bodo brez nepredvidenih situacij zaključena v juniju,« so še dodali na občini. Zahtevna sanacija plazov bo vredna 768 tisoč evrov, sredstva za to pa so pridobili iz državnega sklada za sanacijo plazov, strošek občine je samo davek, so še pojasnili na občini.

Redarji so imeli lani veliko dela

V škofjeloški občini beležijo največ ukrepov na področju mirujočega prometa.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Ob poročilih o varnosti v občini Škofja Loka, ki jih obravnava občinski svet, so svetniki na zadnji seji prisluhnili tudi poročilu občinskega redarstva. Kot je dejala vodja oddelka za okolje, prostor in občinsko redarstvo Tatjana Bernik, je bil obseg opravljenih aktivnosti v letu 2019 največji doslej. Nadzor so opravljali trije redarji,

ki so obravnavali 3102 prekrška. Največ ukrepov beležijo na področju mirujočega prometa, 2621, med najbolj kritičnimi točkami pa sta še naprej območje zdravstvenega doma in Stara cesta, sledita območje šolskega centra in Kapucinsko predmestje. Poročilo omenja tudi meritve hitrosti, ki potekajo na devetih lokacijah, na območjih omejitev pa večkrat ugotavljajo prekoračitve hitrosti,

tako denimo na Poljanski cesti, Hosti, Bukovici. Poročilo omenja tudi ravnanje z zapuščenimi vozili, nadzor varnosti občinskih cest ob gradnjah, postopke s tujimi državljani, pa tudi sodelovanja v preventivnih akcijah.

Ob tej temi je župan Tine Radinja opozoril na neurejeno zadevo: še brez rešitve je Občina Škofja Loka za inšpektorat oziroma občinskega inšpektorja. V letu 2019 so

se z več občinami dogovarjali o skupnem inšpektoratu, ki bi nadziral stanje tudi na škofjeloškem območju, še največ z Mestno občino Kranj. Ker se pa te zadeve odvijajo izjemno počasi, je župan sklenil, da bodo popravili občinsko sistemizacijo na način, ki bo omogočal takojšnje kadrovanje lastnega občinskega inšpektorja, pa ga bodo potem mogoče priključili k enemu od ostalih inšpektoratov.

Zbirni center Draga spet obratuje

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Zbirni center ločenih frakcij komunalnih odpadkov Draga spet obratuje, Loška komunala obvešča o spremenjenem obratovnem času. Ob ponedeljkih, sredah in petkih odslej obratuje med 15. in 20. uro, ob sobotah med 8. in 13. uro. Treba pa je upoštevati vse

predpisane varnostne ukrepe. Občani naj storitve oddaje odpadkov v zbirnem centru uporabijo samo za nujne potrebe. Že doma naj pripravijo in pravilno ločijo odpadke po frakcijah, da bo zadrževanje v zbirnem centru čim kratkotrajnejše. V zbirnem centru se bo naenkrat lahko mudila samo ena stranka, ki bo dolžna sama pravilno

razvrstiti odpadke po kontejnerjih, in sicer pod nadzorom delavca upravljavca. Pri tem mora uporabljati zaščitna sredstva (maska, rokavice), ki jih je dolžna zagotoviti sama. Ko bo ena stranka z razvrščanjem odpadkov po kontejnerjih zaključila in zbirni center zapustila, bo šele lahko vstopila naslednja stranka. Čakanje pred zbirnim centrom

je obvezno v avtomobilu. Če bo več ljudi želelo oddati odpadke, bo verjetno treba počakati malo dlje, v tem primeru prosijo za potrpežljivost. Odpadkov, ki sodijo med mešane komunalne odpadke (v črni smetnjak), mednje sodijo tudi vsa zaščitna sredstva za preprečevanje širjenja koronavirusa, v zbirnem centru ni in ne bo mogoče oddati.

O Eco resortu tudi varuh

Problematiko Slovenia Eco resorta v Godiču, ki je zaradi odklopa elektrike zaprt od oktobra lani, je na pobudo bližnjih stanovalcev obravnaval tudi varuh človekovih pravic.

JASNA PALADIN

Godič – Varuh človekovih pravic Peter Svetina je stanovalce Godiča te dni seznanil s svojimi ugotovitvami glede delovanja Slovenia Eco resorta in vpliva na tamkajšnje prebivalce. Ti so ga namreč opozorili, da letovišče s svojim delovanjem krati njihov nočni počitek. V zadnjih mesecih je v Godiču sicer mirneje, saj turistično naselje zaradi odklopa elektrike ne obratuje, a ugotovitve varuha se nanašajo tudi na pristojnosti občine.

Inšpekcijski postopki so še v teku

Kot pojasnjuje varuh, se je problematiko lotil nepriestransko, zato se je obrnil na Inšpektorat RS za okolje in prostor ter Občino Kamnik. Turistično naselje je sestavljeno iz več objektov, praktično vsi pa so v inšpekcijskih postopkih, saj ima

pravnomočno gradbeno dovoljenje le ena stavba. A postopki so dolgi, saj omogočajo pritožbe in večstopenjsko odločanje. V inšpekcijskem postopku zoper kozolec je bilo že odločeno, vendar je zoper odločitev sprožen upravni spor. Tožba inšpekcijskega zavezanca je bila sicer zavrnjena kot neutemeljena in inšpektor je izdal sklep o rušitvi, nakar pa je ugodil predlogu za njeno odložitve, in sicer do uveljavitve prostorskega akta, a največ za pet let od datuma vročitve. V inšpekcijskem postopku glede gradnje 19 hišic, lesene kapelice in bazena je bila v ponovljenem postopku izdana odločba za odstranitev objektov. Zavezanec se je pritožil, pritožbi pa je bilo delno ugodeno. Tudi v tem postopku je bil sprožen upravni spor, o katerem še ni odločeno. Inšpekcijski postopek glede gradnje devetih manjših

lesenih objektov je bil po uspešni pritožbi inšpekcijskega zavezanca vrnjen v ponovno odločanje. Glede postopka v zvezi z gradnjo opazovalnice je pristojni inšpektor z odločbo 8. oktobra 2018 odredil odstranitev objekta, februarja lani pa je bil izdan sklep o dovolitvi izvršbe po drugi osebi. Prijavo krajanov zaradi obremenitve okolja s hrupom zaradi prekomerne obremenitve ceste je prevzel Inšpektorat RS za infrastrukturo, a ta postopek še ni končan.

Občina bo morala urediti cesto

Kar se tiče občine, je ta izdala dovoljenja za občasno čezmerno obremenitev okolja s hrupom, a varuh tu kršitev ni zaznal, saj podlaga za izdano dovoljenja ne predpisuje pogoja gradbenega, uporabnega ali kateregakoli drugega dovoljenja. Glede dostopne ceste, ki je v

Problematiko Slovenia Eco resorta je na pobudo okoliških prebivalcev obravnaval tudi varuh človekovih pravic.

občinski lasti, pa so z občine sporočili, da se problematiko zavedajo in da bodo skupaj s krajanji in stroko preučili možne ukrepe. Na nivoju občinske uprave potekajo tudi aktivnosti v zvezi z odkupom dela zemljišča, katerega solastnik je družba, ki je lastnica Eco resorta, zato zadevo na občini razumejo kot pravno zapleteno in so se v zvezi s tem že obrnili na Informacijskega pooblaščenca RS.

Človekove pravice niso kršene

»Odgovore občine in inšpektorata smo preučili, kršitev človekovih pravic pa v njihovem ravnanju ne ugotavljamo. Iz odgovorov občine v zvezi s prometno ureditvijo je razvidno, da naj bi bila za občino izvedba postopka razlastitve vezana na predhodno rešitev vprašanja, ali določena cesta izpolnjuje pogoje za ustrezno kategorizacijo.

Težave, ki jih je občina poudarila, po našem prepričanju temeljijo na dolgotrajni sistemski problematiki dolgotrajnega toleriranja protustavno kategoriziranih javnih cest. Na občino smo naslovili predlog, naj sprejme strateški dokument, iz katerega bodo razvidna ne le sredstva za ureditev lastništev, ampak tudi, kdaj občina načrtuje dokončno ureditev problematike,« je še zapisal varuh človekovih pravic Peter Svetina.

Nedeljska in praznična oskrba na domu dražji

Občinski svet v Šenčurju je potrdil novo ekonomsko ceno storitve pomoči na domu in sprejel odlok o uporabi proračunske rezerve.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Občinski svet v Šenčurju je tokrat odločal na dopisni seji. Potrdil je novo ekonomsko ceno storitve pomoči na domu, ki jo izvaja Dom upokojeencev Kranj. Cena pomoči se namreč povečuje in bo odslej znašala 22,60 evra, kar je 2,32 evra več kot lani, razlog pa so stroški dela, ki se povečujejo med drugim tudi zaradi povečanja minimalne plače in dodatkov.

Pomoč družini na domu je storitev, ki jo socialni oskrbovalci izvajajo pretežno za ostarele in onemogle občanke in občane. Na območju občine Šenčur dela pet socialnih oskrbovalk po sto ur mesečno.

Februarja je storitev potrebovalo trideset ljudi. Več kot sedemdeset odstotkov cene te storitve sofinancira občina, preostalo plačajo uporabniki sami. Zanje bo po spremembi cena storitve za delovni dan ostala nespremenjena, 5,93 evra, se pa precej povečuje za nedelje in praznike, in sicer bodo ob nedeljah odšteli po 8,30 evra, ob drugih dela prostih dneh pa 8,89 evra. Nedeljska cena je višja za štirideset odstotkov, praznična pa za skoraj polovico.

Na območju občine Šenčur dela pet socialnih oskrbovalk po sto ur mesečno.

Svetniki so na dopisni seji sprejeli tudi odlok o uporabi proračunske rezerve. Ta namreč predvideva, da za financiranje nastalih izdatkov v zvezi z epidemijo porabijo sredstva proračunske rezerve v višini 136.732 evrov. Naslednjo sejo občinskega sveta načrtujejo za 22. april. Župan Ciril Kozjek o tem pove: »Seveda glede na naš poslovnik o vseh stvareh ne moremo odločati na dopisnih sejah, zato razmišljamo o redni seji s pomočjo videokonference ali v dvorani doma krajanov, kjer bi zadostili pogojem, ki veljajo v tem trenutku, to pomeni razmik med svetniki in obvezna uporaba vseh zaščitnih ukrepov.«

Svetovalnica po telefonu in e-pošti

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Iz CIS – Centra za informiranje in svetovanje za žrtve nasilja, ki deluje v okviru Varne hiše Gorenjska, sporočajo, da se tudi v času epidemije žrtve lahko

obrnejo nanje. Lahko pokličejo na telefon 030 380 380 ali pišejo na elektronski naslov cis.gorenjske@siol.net. Vsem tistim, ki so že vključeni v program, in tistim, ki doživljajo nasilje in bi se o tem radi pogovorili

ali potrebujejo samo nasvet, sporočajo, da so dosegljivi v ponedeljek, torek in sredo od 8.30 do 15. ure, v četrtek od 12. do 18. ure in v petek od 8. do 14. ure. V nujnih primerih pa naj se obrnejo na policijo oziroma pokličejo 113.

Ostanimo doma

Upoštevajmo nasvete strokovnjakov in ostanimo doma, na ta način smo varni pred okužbo. Ven se odpravimo le po najnujnejših opravkih, pri tem uporabimo zaščitno masko za čez nos in usta ter zaščitne rokavice. Gorenjski glas vsak torek in petek nemoteno izhaja še naprej, le jutranja dostava je začasno ukinjena, prav tako je iz varnostnih razlogov zaprto okence za sprejem strank.

Gorenjski glas je zvest prijatelj, ki vas spremlja tudi v teh težkih časih. Spoštujemo navodila in skupaj premagajmo virus!

Če se želite na časopis Gorenjski glas naročiti, pokličite 04/201 42 41 vsak delovnik od 8. do 15. ure ali pišite na: narocnine@g-glas.si

ŽELIMO VAM VELIKO ZDRAVJA!

Gorenjski Glas
www.gorenjski-glas.si

Trije literarni natečaji

Na Javnem skladu Republike Slovenije za kulturne dejavnosti ta trenutek potekajo trije literarni tečaji.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Izolacija je lahko tudi čas za ustvarjalnost, so prepričani na Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti, ki tudi med epidemijo ostaja aktiven in aktualen. Ta čas so odprti kar trije literarni natečaji: V zavetju besede, za najboljšo leposlovno samozaložniško knjigo in Mentorjev feferon.

Še do 23. aprila lahko odrasli literati, starejši od trideset let, na natečaju V zavetju besede sodelujete s svojimi neobjavljenimi pesniškimi, proznimi in dramskimi besedili. Število poslanih prispevkov je omejeno na pet pesmi, sedem strani proze ali sedem strani dramskega besedila. V okviru nateča-

bo za nagrado dobil recenzijo v reviji Mentor v letu 2021 in priznanje na podelitvi ob državnem srečanju V zavetju besede 2020, ki bo v novembru.

Tu je še en zanimiv natečaj, ki se imenuje Mentorjev feferon. Natečaj za najboljšo protestno pesem ali satiro, ki je odprt do 3. julija, se naslanja na bogato tradicijo satire pri nas in spodbuja k pisanju angažirane poezije. Ta bo v zdajšnjih kriznih razmerah zagotovo imela veliko snovi. Najboljši umetniški izdelek bodo nagradili z glasbitvijo in predstavitvijo na Festivalu mlade literature Urška 2020 16. oktobra v Slovenj Gradcu, nadaljnje tri izbrane pa bodo oplemenitili s knjižnimi nagradami iz za-

ja so od konca maja do septembra predvidena regijska srečanja z literarnimi delavnicami, na katerih bi udeleženci natečaja z mentorji analizirali poslana besedila. Ker bodo vsaj prva srečanja zaradi preprečevanja širjenja koronavirusa najbrž odpadla, se bodo delavnice preselile na splet. Državno srečanje bo novembra v Kottljah, do takrat pa bo izdan tudi zbornik najboljših izbranih besedil V zavetju besede 2017–2019.

Enak rok za prijavo, torej 23. april, je tudi na natečaj za najboljšo leposlovno samozaložniško knjigo, izdano v letu 2019. Rezultati bodo znani do jeseni, objavljeni pa bodo na spletni strani JSKD. Izbrani avtor

ložništva JSKD oziroma z letnimi naročninami na revijo Mentor. Lanska zmagovalka Polona Campolunghi Pegan, katere pesem je uglasbila skupina Suha južina band, je ob uspehu povedala: »Protestna poezija je ventil, skozi katerega je kdaj pa kdaj dobro potisniti slike, ki se neke nalogajo, pa kar nočejo oditi. Absurdnosti, puhlosti in zlaganosti nastavlja ogledalo. Ohranja ostrino pogleda ter vleče iz otopelosti.« Imeti zmagovalni »feferon« ji pomeni, »da te je nekaj kvaliteto zbudilo ali razjezilo. Pa da imaš še vedno upanje, da ostaja tudi tista druga, drugačna plat, za katero se splača biti.« Več o vseh treh natečajih na spletnih straneh JSKD.

Dramskim delavnicam sledi knjiga Razlito črnilo

Bled – Epidemija je začasno zaprla tudi prostore Medgeneracijskega centra na Bledu, v katerem so od jeseni potekale tudi delavnice kreativnega pisanja, ki jih je vodila pisateljica in mentorica Nina Kosmač. Ta je bila zelo zadovoljna nad uspešno zaključenim avtorskim projektom, v katerem je sodelovalo dvanajst udeležencev delavnic. Vsak izmed njih je napisal vsaj eno kratko zgodbo oziroma pesem. Te bodo objavljene v knjigi z naslovom Razlito črnilo, ki je že lektorirana in pripravljena za tisk. Grafični oblikovalec Matjaž Resman je zbrano gradivo oblikoval in dodal ilustracije, nekaj tudi Mojca Hrast. Kosmačeva je med drugim povedala, da se že veseli izida knjige, saj bodo besedila avtorjev prič objavljena v tej publikaciji. »Še bolj sem vesela, da so bili vsi udeleženci delavnice zelo motivirani in bodo pisanje nadaljevali tudi v prihodnje.« Kot je še dodala, se je po svojem romaneskem prvencu pisanja novega romana lotila tudi sama.

Iskrive karte za iskrive misli

V Šolskem centru Kranj so v okviru projekta PanUP pripravili Iskrive karte z iskrivimi liki iz slovenske zgodovine. Igralnim kartam sledi natečaj za mlade pisce, jeseni pa še predavanja in knjižica esejev o upodobljenih znanih osebnostih.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Večnamenski prostor Šolskega centra Kranj je v teh dneh postal bogatejši za obsežno stensko postavitev Iskrivih kart, gre za znane osebnosti iz naše zgodovine, ki so vsaka na svojem področju pustile neizbrisen pečat. Igralne karte so rezultat sodelovanja šole v projektu PanUP, ki ga v okviru šole vodi profesorja Marko Arnež in Polonca Hafner Ferlan.

»Promocija, animacija in učna pomoč je projekt, namenjen vključevanju odraslih v proces vseživljenjskega učenja in izboljšanja njihovih sposobnosti, ki jih potrebujejo zaradi potreb na trgu dela, večje zaposljivosti, mobilnosti, osebnega razvoja in delovanja v družbi,« pojasnjuje Hafner Ferlanova; gre za projekt, ki postavlja znanje med modrostjo in nevednostjo. Ob tem dodaja: »Čas, v katerem smo se znašli, je čas, ki ga v svojem podivjanem hitenju bolj kot kdaj koli do sedaj polnijo sprenevedanja, polresnice in vulgarizmi. Vse to izvira iz nevednosti, bi rekli stari Grki, in ko vsakodnevno ugotavljamo, da se mnogi trudijo pregnati še tisti um iz družbe, kar ga je ostalo, da bi se lahko polastili tistega, česar še nimajo, nas čas, v katerem živimo, sili in opozarja, da se moramo ponovno – vedno znova in znova – ustavititi in pomisliti o poti, ki je pred nami. Poglobiti se vase in pogledati v svet. Pogledati nazaj, da bomo videli

Liki znanih osebnosti iz slovenske zgodovine na kartah

naprej.« V projektu Iskrivih kart so v ospredje postavljene iskrivi posamezniki, ambasadorji znanja, ki nago-varjajo in navdušujejo odrasle in mladino, da je znanje vrednota.

Znane osebnosti

»Za igralne karte smo se odločili zaradi bogate tradicije razvoja igralnih kart na Slovenskem. Slovanski tarok, katerega podobe je naslikal Hinko Smrekar, je prvi narodni komplet igralnih kart. Prav tako je pri nas bogata dediščina izdelovanja igralnih kart in motivno zelo opredeljene serije, ki odstopajo od mednarodno poznanih in uveljavljenih motivov,« pojasnjuje Marko Arnež, pri čemer meni, da karte ne nastopajo zgolj kot

motiv, ampak tudi kot razmišljanje.

V sledi ideji za igralne karte s podobami uspešnih osebnosti s področja znanosti, izumiteljstva in kulture in pri tem izpostaviti Gorenjke in Gorenjce sta iskala ilustratorja, ki bi zagrizel v to ustvarjalno jabolko, in k sodelovanju povabila priznanega avtorja Cirila Horjaka. »Ko sem izvedel, da bom risal like za karte, sem se zelo razveselil. Naš najboljši karikaturist Hinko Smrekar je v času prve svetovne vojne zrisal znameniti Slovanski tarok. Z našimi kartami pa je tudi Gorenjska dobila svoje karte,« o povabilu k sodelovanju pove Horjak in se spominja, da je bilo izbiranje oseb zahtevno.

Snovalci kart so želeli vključiti čim več Gorenjk in Gorenjcev, a je bilo kar nekaj težav predvsem v pomanjkanju prvih, tako so jokerji bolj širše slovenski. France Prešeren, Jakob Aljaž, Josip Plemelj, Anton Janša, Ignacij Borštnik, Ivana Kobilca, Josipina Urbančič - Turnograjka, Karla Bulovec Mrak so le nekatere od znanih osebnosti, ki so se znašle na kartah. »Pri risanju sem se držal tradicije, zato so moje črte jasne, barve sledijo oblikam. Ker imam rad detajle, sem se poigral s podrobnostmi. Če ima kdo preveč časa, lahko pri vsaki karti s portretom poišče vse male razlike med figurama zgoraj in spodaj,« še o načinu risanja in nekaterih posebnostih pri tem pove ilustrator.

Razpisu sledijo predavanja

Kot je povedal Arnež, jim zaradi nastalih razmer kart še ni uspelo javno predstaviti, so pa te že zakrožile,

tako po šoli kot še kje. »Odzivi so bili zelo dobri, zato smo prepričani, da se je projekt šele začel dobro razvijati, vsaj če sklepamo po programu, ki smo si ga zastavili v prihodnje,« poudarja sogovornik. »Želimo, da Iskrive karte živijo na več nivojih; skozi družabne igre – pravila določenih iger nameravamo predstaviti v jeseni v posebni knjižici – kot tudi s predavanji in predstavitvami iskrivih Slovencev.« Okvirni nabor predavateljev, strokovnjakov in poznavalcev posameznih osebnosti, ki bodo pripravili eseje o posameznih »kartah«, je pripravljen.

So pa v Šolskem centru k sodelovanju povabili tudi dijake in študente matične šole, drugih kranjskih šol, pravzaprav tudi širše gorenjske javnosti, da sodelujejo v razpisu, ki je objavljen na spletni strani šole (www.sckr.si). Vabijo namreč k ustvarjanju iskrivih prispevkov, ki se bodo nanašali na podobe iz Iskrivih kart. Hudomušne, zvedave predvsem pa iskrive podobe znamenitih Slovencev naj spodbudijo k razmišljanju o njihovem življenju in ustvarjanju. Pričakujejo, da svoja razmišljanja zapišete in jih pošljete, v želji, da skupaj ustvarimo zbirko vaših pogledov v obliki razprav, zgodb, esejev ali pesmi, sporoča razpis. Vsak lahko sodeluje le z enim prispevkom, več o tehničnih podrobnostih prispevka pa na omenjeni spletni strani. Besedila pričakujejo na naslov iskrive.karte@sckr.si do nedelje 14. junija 2020. Strokovna žirija bo izbrala najboljše prispevke, ki bodo objavljene – v tiskani obliki in e-brošuri na spletni strani Šolskega centra Kranj. Vsi izbrani prispevki bodo nagrajeni.

Stensko postavitev Iskrivih kart je podprlo podjetje Iskraemeco. / Foto: arhiv Šolski center Iskra

Osvojila sta meje svoje občine

V tem času omejitve zaradi koronavirusa se lahko rekreiramo le znotraj lastne občine. Domen Zupan in Klemen Udovič sta to vzela tudi kot priložnost, da jo bolje spoznata. Zupan je v dobrih devetnajstih urah osvojil meje precej gorate radovljiške občine, Udovič pa je šenčursko pretekel in preveslal v sedmih urah. Občinske meje potekajo tudi po težje prehodnih terenih, zato je bila njuna pot še toliko zanimivejša.

MAJA BERTONCELJ

Radovljica, Prebačevo – V času prepovedi prehajanja v drugo občino se na različne načine znajdejo tudi športniki in rekreativci. To je tudi čas raziskovanja občine, v kateri živimo, in njenih lepote. Po mejah lastne občine sta se pretekli teden podala rekreativca Domen Zupan in Klemen Udovič. Zupan je pretekel in prehodil meje radovljiške občine, Udovič pa šenčurske, po delu katere je moral celo veslati.

Zupan tudi na dvatisočaku

»Za ta čas se mi je zdel to precej posrečen izziv, brez raznih omejevanj gibanja pa mi zagotovo nikoli ne bi padel na misel, še manj, da bi se ga lotil izvesti. A če smo že omejeni na meje lastne občine, jih vsaj spoznajmo. In najlažje jih spoznaš tako, da jih obhodiš. Edini izziv mi je bil, da mejo obhodim neprekinjeno, v enem zamahu. Dodatni

Klemen Udovič je osvojil meje šenčurske občine (na fotografiji levo, desno je Stojan Kostanjevec, ki je bil tokrat v vlogi navijača, je pa tudi sam rekreativec).

izziv je bil oskrba, saj so planinske kočice zaprte, javno dostopne pipe v tem času praviloma še ne delujejo, v bližini trgovin pa meja niti ne vodi. Načeloma gre mejna črta po zelo naseljenem območju. Izziv je bil dejansko v osnovi zamišljen kot trail tek, a na koncu sem precej trase, sploh gorati del, lepo previdno prehodil,« je pojasnil Domen Zupan. Izziv je začel v četrtek ob

pol sedmih zjutraj na Jamniku, nadaljnja trasa pa je bila Njivice–Dole–Podnart–Ljubno–Peračica–Paloviče–Dobroča–Prevala–Begunjsčica–Roblekov dom–Poljška planina–Sankaška koča–Rodine–Studenčice–golfsko igrišče Bled–Šobec–bodeški most–Talež–Vodiška planina–Zidana skala–Jamnik. Na cilju je bil po 19 urah in 12 minutah, brez počitkov je zanj potreboval

16 ur in 32 minut. V tem času je premagal 68,35 kilometra, 3.940 metrov vzponov, najnižja točka občine je 370 metrov nad morjem (Dole), najvišja pa 2.060 metrov (Veliki vrh na Begunjsčici). »Večina poti mi je bila poznana in sem po njej v preteklosti že hodil. So bili pa seveda tudi odseki, kjer sem hodil prvič. Tak odsek je bil takoj na startu, od Jamnika do Dol pri Podnartu, prav tako mi je bil precej nepoznan odsek od Ljubnega do lokalne ceste Begunje–Tržič, s katere niti nisem našel markirane poti na Dobročo in sem se na začetku podal kar v en graben oziroma kolovoz, za katerega sem vedel, da me bo slej ko prej moral pripeljati na označeno pot iz Hudega Grabna. Sicer mi je bil gorski svet kot lokalnemu hribolazcu in planinskemu vodniku seveda znan, po dolini pa orientacija tako ali tako ni preveč zahtevna. Vseeno pa se naleti na kako presenečenje, kot je bila denimo ograja okoli golfskega

Domen Zupan na vrhu Begunjsčice, najvišje točke v radovljiški občini

igrišča na Bledu, za katero nisem vedel. Razmere na vrhu Dobroče in Begunjsčice so bile zaradi snega kar zahtevne, a sem se tam počutil še najbolj domače. Najlepši trenutek pa me je pričakal povsem ob koncu poti, ko sem na Zidani skali nad Kropo v jasni noči ob polni luni v spokojnem miru obsejal za kakšnih deset minut – s prekrasnim pogledom na vas, v kateri sem preživel celotno otroštvo,« je delil delček vtisov s kar zahtevnega spoznavanja mej radovljiške občine.

Udovič je celo veslal

Manjša in še posebej precej nižja pa je Občina Šenčur. V vlogi »šenčurskega graničarja« se je prvič preizkusil Klemen Udovič. »Vedel sem, da občina ni prav velika, dovolj pa za dober trening. Zanimivo jo je bilo spoznavati po njenih mejah,

kjer večinoma ne potekajo poti, tako da je bilo treba po gozdu tudi čez trnje ..., vsaj petkrat sem moral prečkati Kokro – in kjer je meja, ni mostov. Zanimivost je tudi, da meja v delu poteka po Trbojskem jezeru, tako da sem tudi veslal. V delu, kjer se je dalo, me je s kolesa spremljal oče Janez. Imamo lepo občino in ponosni smo nanjo. Manjka le nekaj hribov,« je pojasnil Klemen Udovič. Startal je v Trbojah pri čistilni napravi, tekel skozi gozd proti letališču, naprej do Olševka, na Apnišče, ki je s 740 metri nadmorske višine najvišja točka občine, sledil je spust na Olševke, naprej do Hotemaž in nazaj proti Miljam, Hrastju do cilja v Trbojah. Potreboval je sedem ur, naredil slabih tisoč višinskih metrov, šenčurska meja pa je dolga 48 kilometrov.

Joga je njen posel in njeno življenje

Kranjčanka Vanjo Eržen večina pozna s plezalnega, gorniškega področja. Zadnja leta pa je tesno povezana tudi z jogo. Vse skupaj se je začelo zaradi posla, kot pravi, ko je odprla prvo trgovino za jogo v Sloveniji, na Balkanu in tudi širše. »Priljubljenost joge izjemno hitro narašča. Ljudje smo odkrili, da za naš tempo življenja potrebujemo še nekaj, kar nas polni z energijo in nam omogoča, da se lažje soočamo z vsakodnevnimi situacijami. Joga s svojo pestrostjo to prav gotovo je,« pojasni.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Plezanje, izleti, kajak, gorsko kolesarstvo, turno smučanje, hribi, joga ... Vanja Eržen je predana športu in rekreaciji. Najina tokratna tema je joga, ki je v njeno življenje prišla pravzaprav med zadnjimi, a ji ga je povsem spremenila.

Joga je praksa, ker se nikoli ne konča

»Jogo sem spoznala bolj po sili razmer. Običajno se ljudje obrnejo k jogi zaradi zdravstvenih težav, jaz pa sem se zaradi posla. Leta 2012 je moje podjetje Samana prevzelo distribucijo za globalno uveljavljeno blagovno znamko prAna, ki izhaja iz plezalnih vod, prav tako kot jaz. A v tistih letih se je v svetu že kazal porast priljubljenosti joge in prav prAna je bila že takrat vodilna na tem področju. Da bi lahko pošteno zastopali ta segment na naših tleh, se mi je zdelo nujno, da poizvem, kaj sploh je joga. Še vedno

sem prepričana, da ne moreš uspešno prodajati artiklov, v katere ne verjameš in ki jih sam ne uporabljaš. In tako se je začelo. Odprla sem Jogonaline, prvo trgovino za jogo v Sloveniji, na Balkanu in še širše. Joga mi je povsem spremenila življenje,« je pojasnila in dodala, kako je potekalo njeno učenje joge: »Sprva sem obiskala precej različnih praks joge, različnih učiteljev. Zvrsti joge je namreč ogromno. Pomembno je, da najdemo tisto, kar potrebujemo, in hkrati učiteljico/učitelja, ki mu zaupamo in nas "potegne". Zato tudi vsakemu svetujem, naj obišče več različnih vrst joge pri različnih učiteljih in zagotovo bo našel tisto, kar je zanj. Kajti ko boste našli pravo smer zase, potem gre na vseh področjih življenja navzgor. Le ne obupajte in ne govorite si, da to ni za vas. Joga je za prav vsakogar (ženske, moške, otroke). Vsem bo prinesla mnogo dobrega. Kar pogledajte malce naokrog, ljudje

Vanja Eržen (na fotografiji zgoraj) pravi, da joga lahko prakticirate ure in ure nekje v samotni ali tudi kar na delovnem mestu nekaj minut: »Vsak nivo prinese koristi. Prav zato je tako "priročna". Potrebujete tako malo in dobite tako veliko. Sploh pa v zadnjih tednih, ko smo pod novimi, drugačnimi pritiski.« / Foto: osebni arhiv

si v stoječem položaju še čevlje težko zavežejo ali obujejo škornje, ne da bi sedli. Pa to je le en majhen košček povsem fizične omejitve telesa zaradi našega načina življenja.«

Kot pravi, jogi rečemo, da je praksa, ker se nikoli ne

konča: »Jogo prakticiramo celo življenje, se preko nje izobražujemo, napredujemo, odkrivamo nove dimenzije ... Napredujemo na vseh ravneh življenja. Izboljšamo fizično kondicijo, telesno držo, koordinacijo gibanja,

fleksibilnost telesa, deluje na celotno telo. Običajno okrepimo mišice, za katere niti ne vemo, da jih imamo. Joga nam pomaga premagovati stres, nauči nas obvladovanja čustev, najti notranjo stabilnost, krepi samozavest in še in še pozitivnih stvari vneše v naša življenja.«

Za jogo potrebujete malo, dobite veliko

Tudi Erženova potrjuje, da priljubljenost joge hitro narašča: »Ljudje smo odkrili, da za naš tempo življenja potrebujemo še nekaj, kar nas polni z energijo in nam omogoča, da se lažje soočamo z vsakodnevnimi situacijami. Joga s svojo pestrostjo to prav gotovo je. Prišlo je do situacije, ko je joga kar na enkrat eksplodirala in veliko ljudi jo je začela prakticirati. Zagotovo so k temu pripomogle tudi družbena omrežja in drugi mediji – in seveda ozaveščenost o zdravi prehrani, zdravem načinu življenja ter dejstvo, da joga resnično

funkcionira na vseh ravneh našega življenja.«

Kaj potrebujemo za vadbo? »Zelo malo. Dobro, kvalitativno blazino za jogo in udobna oblačila. Pomembno je, da ima blazina dober oprijem in da je izdelana iz čistih materialov. Oblecite se v udobna oblačila, po možnosti iz naravnih materialov in takih, ki dihajo. Prostor pa je primeren prav vsak, doma ali v naravi. Jogo lahko prakticirate ure in ure nekje v samotni ali tudi kar na delovnem mestu nekaj minut. Vsak nivo prinese koristi. Prav zato je tako "priročna". Potrebujete tako malo in dobite tako veliko. Sploh pa v zadnjih tednih, ko smo pod novimi, drugačnimi pritiski.«

Učenje joge poteka postopoma in ni tako zapleteno, kot se morda zdi. Glede na to, da so tudi studii za jogo v času koronavirusa zaprli svoja vrata, pa so hkrati skoraj vsi ponudili svojo prakso na spletu, številni tudi brezplačno.

PLANINSKI IZLET: KROŽNA PLANINSKA POT PENTLJA, 3. DEL

Najmanjše presihajoče jezero v Sloveniji

Pred nami je tretja, zadnja etape Krožne planinske poti Pentlja, ki poteka po obronkih občine Brezovica pri Ljubljani. Z zdraviliške Rakitne nazaj do vrtca v Brezovici.

JELENA JUSTIN

Danes bomo zaključili zanimivo in lepo Krožno planinsko pot Pentlja, po kateri smo začeli hoditi pred 14 dnevi. Drugo etapo smo zaključili na Rakitni, zato bomo tretjo tam začeli. En avto bomo seveda pustili pri vrtcu v Brezovici, kjer se Pentlja uradno tudi zaključuje.

Na Rakitni tretjo etapo začnemo na parkirišču pred cerkvijo, kjer zavijemo levo po cesti proti Cerknici. Naš enajsti cilj na poti bo Novaška gora. Po cesti gremo do Rakiškega jezera, kjer si lahko ogledamo repliko 64 metrov dolgega jambora, ki so

ga rakiški kmetje leta 1893 s konjsko vprego, v enem kosu, prepeljali v Trst. Mimo jezera sledimo oznakam za Pot jambora, ki nas višje pripelje do glavne ceste, ki jo previdno prečimo in se v zmernem vzponu povzpne na Novaško goro. Imamo enajsti žig. Z Novaške gore sestopimo do sedla pod Krimščkom, kjer zavijemo desno proti Rakitni. Na naslednjem križišču nadaljujemo naravnost do vrha Smrekovca, kjer odtisnemo že 12. žig. S Smrekovca se spustimo proti glavni cesti, ki pelje proti Rakitni, jo prečkamo in nadaljujemo do zavetišča Kavc pod Krimom. Dobrošen del te poti prehodimo

po makadamski cesti, nato pa zavijemo levo dol do Kavca (13. žig). Od zavetišča se spustimo navzdol po markirani poti, ki nas pripelje do makadamske ceste, kjer zavijemo desno. Sledimo cesti, ki nas pripelje do glavne ceste. Prečkamo cesto in se na drugi strani spustimo v vas Dolenja Brezovica. Gremo skozi vas in nato v smeri proti Preserju. Ostro levo se odcepimo pot proti Ponikvam, po nekaj metrih pa ostro desno proti hiši pri Tujcu, kjer je na desni strani vpisna skrinjica s 14. žigom. Od tukaj dalje se gibljemo po poti, ki pelje čez polje, ki je pravzaprav najmanjše presihajoče jezero v Sloveniji, Ponikve.

Pot proti potoku Drobinka na Ljubljanskem barju / Foto: Jelena Justin

Prehod je tukaj nemalokrat nemogoč, saj je polje zalito z vodo. Prečkamo Ponikve in se začnemo vzpenjati v Preserje, kjer gremo mimo cerkve, nato pa zavijemo levo do vasi Kamnik pod Krimom. Hodimo po glavni cesti skozi vas in sledimo oznakam, ki nas pripeljejo do našega 15. žiga, ki je na Žalostni gori oz. ob cerkvi Žalostne Matere Božje. Cerkev so na ostankih prazgodovinskega gradišča zgradili kartuzijani leta 1728. Na obzidju je tudi 14 kapelic križevega pota.

Z vrha Žalostne gore gremo nazaj do lipovega drevo reda, kjer zavijemo levo in se spustimo do zaselka Laze ter nadaljujemo do železniške postaje Preserje. Pri postaji zavijemo desno in gremo ob glavni cesti Borovnica-Podpeč proti Podpeči. V Podpeči dobimo 16. žig, ki je lociran nad Padarjevim studencem (nadstrelšek s klopjo) poleg Gasilskega doma Podpeč. Iz Podpeči nadaljujemo v smeri Notranjih Goric, prečimo Ljubljano in zavijemo desno mimo prostorov nekdanje lesne tovarne. Nadaljujemo ob reki Ljubljani. Po približno kilometru poti zavijemo levo, čez Barje, v smeri Notranjih Goric. Ko jih dosežemo, nas tabla usmeri desno ob potoku Drobinka. Sledimo markacijam, ki nas skozi idiličen gozd, kjer trenutno rastejo podlesne vetrnice oz. anemone, ki jim radi rečemo kar bohkove srajčke, pripeljejo do potoka, ki ga prečimo, nato pa pot zavije desno.

Dosežemo makadamsko cesto in po približno dveh kilometrih smo ob vznožju Velikega vrha. Tik pod vznožjem smo na križišču, kjer gremo naravnost, zavijemo levo na široko pot, ki pa jo na ovinku zapustimo in se po strmi pešpoti povzpne do vrha. Na Velikem vrhu si odtisnemo že 17. žig na naši Pentlji. Na drugi strani vrha sestopimo in sledimo markacijam, še čez Hrib, nato pa sestopimo v Brezovico. Sprehodimo se do ceste, ki Brezovico povezuje z Vnanjimi Goricami, zavijemo desno in nadaljujemo do glavne ceste, ki pelje proti Vrhniku. Na križišču prečkamo cesto in že smo pri vrtcu v Brezovici, kjer je zaključek in zadnji, 18. žig Pentlje.

Pentlja je narejena!

Nadmorska višina: 998 m
Višinska razlika: 750 m
Dolžina: 36 km
Trajanje: 10 km
Zahtevnost: ★★★★★

Ponikve, najmanjše presihajoče jezero v Sloveniji. Ta del poti je po močnem deževju neprehoden. / Foto: Jelena Justin

Za Novaško goro se povzpne na Smrekovec, ki je bil pred 14 dnevi še snežen. / Foto: Jelena Justin

Kolesarjenje po radovljiški občini

GREGA FLAJNIK

Prejšnji teden sem opisal traso kolesarjenja po kranjski občini. Bilo je precej odzivov, dva pozorna bralca sta me tudi opozorila na napako. Na poti med Tatincem in Čadovljem kolesar namreč zapusti mejo MO Kranj in se nato kilometer in pol vozi po območju občine Preddvor. Upam, da s tem zapisom nisem koga spravil v zadrego. Tokrat objavljam kolesarsko traso po območju občine Radovljica, ki nam jo je predlagal naš bralec iz Radovljice. Krožno pot začnemo v središču Radovljice in se peljemo proti Lescam, v dveh križiščih zavijemo proti Kamni Gorici, se nato peljemo mimo Lancovega in Lipnice, pri Osnovni šoli Lipnica zavijemo proti Kropi, in sicer po stari cesti skozi naselje do cerkve svetega

Mimo gradu Kamen se lahko zapeljemo v dolino Draga.

Lenarta, kjer se spustimo na glavno cesto. Tu si lahko privoščimo vzpon proti Jamniku. Do občinske meje je tri kilometre vzpona, na katerem se povzpne za 270 metrov. Če nas vzpon ne mika, se spustimo proti Lipnici in nato v križišču zavijemo desno proti Podnartu. Po 2,4 kilometra kolesarjenja zavijemo desno proti

Rovtam in se en kilometer peljemo v klanec, kjer zavijemo ostro levo proti Dobravici ter se čez Ovsiške spustimo nazaj v Podnart. Ob desnem bregu Save se nato peljemo mimo Zaloš v Otoče, kjer prečkamo železniško progo in reko Savo. Pot nas pripelje na Posavec, kjer zavijemo desno proti Kranju. Po enem kilometru

zavijemo levo proti Ljubnem, kjer si lahko ogledamo lepo, nekoč romarsko cerkev Marije Pomočnice in spoznamo legendo o udarjeni Mariji. Spustimo se nazaj na cesto, ki pelje proti Črničcu, sledi strm 15-odstotni klanec na Dobro Polje. Takoj ko premagamo klanec, zavijemo desno in pod avtocesto proti Brezjam. Peljemo se skozi vas in mimo pokopališča do Črničca, kjer se spustimo proti Podvinu. Na prvem križišču zavijemo desno proti Spodnjemu Otoku. Proti Begunjam se nato peljemo skozi vasi Zgornji Otok, Dvorska vas, Zgoša in naprej ob robu gozda do ceste, ki pelje »pod goram«
proti Trziču. Tudi tu se lahko mimo razvalin nekoč mogočnega gradu Kamen odpeljemo v dolino Drage. Asfaltirana cesta po dolini je dolga

dva kilometra, dvignemo se za sto višinskih metrov. Če nas Draga ne mika, se obrnemo nazaj proti Begunjam in se mimo psihiatrične bolnišnice in cerkve svetega Urha peljemo do gostilne Pri Jožovcu, kjer je bil rojen Slavko Avsenik, in zavijemo desno proti Poljčam. V Poljčah zavijemo nazaj proti Zgoši in tovarni Elan, od tam pa v Hlebce in Hraše. Iz Hraše nas pot pod avtocesto pripelje skozi krožišče v Lesce in potem po stranskih cestah nazaj v Radovljico.

Če imate idejo za kolesarjenje po svoji občini, mi jo lahko zaupate na naslov grega.flajnik@g-glas.si. Dobre poti bomo objavili.

GLASOVA KOLESARJENJA

Zemljišča dobili v last, v posest pa še ne

Kmetje s Sorškega polja, ki so že pred dvajsetimi leti v denacionalizacijskih postopkih dobili deleže na državnih zemljiških kompleksih, se v okviru Združenja solastnikov Sorško polje in Komacijskega odbora Bitnje zavzemajo za to, da bi ta zemljišča dobili tudi v posest in da bi jih lahko sami obdelovali.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Kot poudarjajo v združenju solastnikov in v komacijskem odboru, je problem posledica denacionalizacije na območju Sorškega polja, ki se je sicer z zemljiškooknjižnimi vpisi končala že okrog leta 2000. Namesto da bi kmetje kot denacionalizacijski upravičenci dobili vrnjena zemljišča v naravi, se je država takrat odločila drugače – kmetom je dala lastniške deleže na zemljiških kompleksih, tako imenovane čredinke (ena od oznak). Po oceni združenja gre za skupno okoli 230 hektarjev zemljišč, na slabi polovici teh zemljiških kompleksov je lastnica država, preostali del pa je razdeljen med približno sto solastnikov, ki so delež večinoma dobili v denacionalizacijskih postopkih. »Ker ni šlo za vrnitev v naravi, temveč za solastnino na zemlji-

naprej obdeloval KŽK, sicer tudi zakupnik državnih zemljišč na tem območju, pri tem pa s kmeti-solastniki ni sklepal zakupnih pogodb, za obdelovanje jim ni plačeval nikakršne zakupnine, za ta zemljišča je od države tudi uveljavljal neposredna plačila ...

Zemljišča želijo tudi v posest

Vse to je razlog, da so kmetje-solastniki začeli s prizadevanji za ureditev lastniških in posestnih razmer, za zavarovanje svojih pravic so tudi pooblastili odvetniško družbo. Kot so pojasnili v združenju in komacijskem odboru, je cilj njihovih aktivnosti prepovedati KŽK-ju izvajati kmetijsko dejavnost ali kakršnokoli drugo rabo na parcelah, na katerih nima urejenih pogodbenih razmerij. Od KŽK-ja tudi zahtevajo, da odstrani s teh zemljišč vse naprave

plačilo uporabnine za petletno obdobje nedovoljene uporabe zemljišč, za povrnitev neupravičeno pridobljene koristi (subvencije) in za povrnitev škode, ki jim je v zadnjih petih letih nastala, ker na zemljiščih niso mogli izvajati kmetijske dejavnosti.

Zemljišč za obdelovanje primanjkuje

Kmetje-solastniki si prizadevajo za ureditev solastnine tudi zato, ker na Sorškem polju primanjkuje zemljišč za obdelovanje in ker bi zemljišča, če bi jih dobili tudi v posest, lahko sami obdelovali. Zdaj pomanjkanje zemljišč rešujejo tako, da jih najemajo tudi v drugih občinah – Škofja Loka, Medvode, Šenčur, Naklo, pri tem pa, kot pravijo, plačujejo za najem zemljišč od zasebnikov tudi do trikrat več, kot je na primer KŽK lani plačeval državi, ki s tem spravlja malega kmeta v neenak položaj.

Da je interes za zemljišča na Sorškem polju velik, kaže tudi odziv na razpis sklada kmetijskih zemljišč in gozdov za začasno obdelavo državnih zemljišč, za katera je sklad KŽK-ju s koncem lanskega leta v celoti odpovedal zakupno razmerje.

Kmetje-solastniki skupaj s skladom začenjajo na Sorškem polju komacijsko, v okviru katere bodo tudi razdružili solastnino; z ministrstvom za kmetijstvo pa se dogovarjajo že tudi za vzpostavitev namakalne sistema. Sklad je ob koncu januarja že povabil kmete-solastnike na predstavitev postopka komacijske, takrat so tudi imenovali osemčlanski komacijski odbor, ki ga vodi Robert Langerholc. Na dveh kasnejših srečanjih so se zainteresirani solastniki tudi dogovorili, da

Na Sorškem polju se že pripravljajo na komacijsko zemljišč, s katero naj bi zemljiške komplekse razdelili med solastnike. / Foto: Gorazd Kavčič

je komacijski odbor hkrati tudi upravni odbor združenja solastnikov. Združenje ni formalno registrirano in združuje solastnike, ki so tudi pooblastili odvetniško družbo za zastopanje v morebitnih postopkih glede solastnine in komacijske.

Razdružitev solastnine v komacijskih postopkih

Razlogov za to, zakaj lastniki tudi po več kot dvajsetih letih vrnjenih zemljišč še niso dobili v posest, je več. Kot pojasnjuje Irena Majcen, direktorica Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS, so bile že denacionalizacijske odločbe na tem območju posebne v tem, da upravičencem odvzetih zemljišč niso vračale v last in posest, ampak le ustrezno »solastniško površino na množici parcel«. Posledica takšne denacionalizacije so primeri, ko si tudi po več deset solastnikov, ki pred podražavljenjem zemljišč niso bili med seboj v nobenem razmerju,

po vračilu deli lastništvo zemljišč; tam, kjer niso bile vrnjene celotne parcele, pa je med solastniki ostala tudi država, ki jo sicer zastopa sklad. Zakon o denacionalizaciji sicer določa, da si solastniki kompleks kmetijskih zemljišč razdelijo sporazumno v nepravdnem postopku ali pa predlagajo občinskemu upravnemu organu, pristojnemu za kmetijstvo, uvedbo komacijskega postopka; če pa sporazumna razdelitev ni izvedljiva, pa vsak od solastnikov lahko vloži zahtevo za razdružitev solastnine na sodišče. Prednost komacijske pri razdelitvi solastnine je v tem, da solastnikov ne bremeni stroškov, saj praviloma vse krije kmetijsko ministrstvo. Medtem ko sklad zadnja leta ni soglašal z razdelitvijo solastnine v komacijskih postopkih, pa je zdaj njegova politika drugačna – tovrstne komacijske celo spodbuja. Tako so že v začetni fazi postopki za komacijsko 230

hektarjev zemljišč v Bitnjah, za 110 hektarjev zemljišč v Lahovčah in za 620 hektarjev zemljišč na Pšati, za komacijski v Bitnjah in Lahovčah so tudi že imenovali komacijski odbor.

Brez konkretnih odgovorov iz KŽK-ja

Z vprašanji smo se obrnili tudi na KŽK Kmetijstvo. Zanimalo nas je, ali drži, da že vseskozi obdelujejo zemljišča v solastnini, da s solastniki nimajo sklenjenih zakupnih razmerij, ne plačujejo uporabnine za zemljišča in dobivajo od države za ta zemljišča tudi subvencije pa tudi to, kdo je po njihovem mnenju kriv, da kmetje vrnjenih zemljišč še vedno niso dobili v posest in torej v obdelavo. Iz KŽK-ja na vprašanja nismo dobili konkretnih odgovorov, pojasnili so le, da glede zakonitosti odpovedi zakupne pogodbe poteka sodni postopek in da zato zdaj ne morejo dati podrobnejših odgovorov.

V skladu kmetijskih zemljišč in gozdov si želijo, da se kmetje tudi na drugih območjih organizirajo in preko občin ali sklada dajo pobudo za izvedbo komacijske. Ob uvedbi komacijske morajo predložiti izjave najmanj 67 odstotkov lastnikov oziroma solastnikov zemljišč, da se s komacijsko strinjajo.

škem kompleksu, je bila izročitev v posest odložena do razdružitve solastnine oziroma do komacijske,« pojasnjujejo v združenju in dodajajo: »Vsi solastniki so vpisani v zemljiški knjigi s svojimi solastniškimi deleži na posameznih parcelah, parcele so vrisane v katastru in vsak kmet lahko pokaže, na kateri je solastnik.«

Čeprav je od denacionalizacije minilo že več kot dvajset let, le redki zemljišča, ki jih imajo v solastnini, tudi obdelujejo. Večina zemljišč je vse od denacionalizacije

(električne pastirje) in preda zemljišča solastnikom v posest, na upravne enote so poslali zahteve za umik Gerkov na zemljiščih, za katera KŽK nima urejenih pogodbenih razmerij, od agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja bodo tudi zahtevali revizijo subvencij in neposrednih plačil, ki jih je država izplačala KŽK-ju. Če se v KŽK-ju ne bodo odzvali na njihove zahteve, bodo solastniki svojo lastnino zaščitili po sodni poti z vložitvijo tožb zaradi vznemirjanja lastninske pravice, tožb za

Odlog in oprostitev socialnih prispevkov

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Finančna uprava in kmetijsko-gozdarska zbornica sta dali nekatera pojasnila glede odloga in oprostitve plačila prispevkov za socialno varnost, ki ju omogoča zakon o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije covid-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo.

Kot pojasnjujeta, so do odloga upravičeni tudi kmetje,

ki so v pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključeni za opravljanje dejavnosti za polni zavarovalni čas, to je za štirideset ur na teden. Do odloga so upravičeni avtomatično in jim za to ni treba vložiti vloge; niso pa upravičeni tisti, ki so imeli na dan 28. februar več kot petdeset evrov neporavnanih zapadlih finančnih obveznosti in jih tudi niso poravnali do 9. aprila. Odložiti je možno vse prispevke za socialno

varnost, torej prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za zdravstveno zavarovanje, za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo, ki zapadejo v plačilo v mesecih april, maj in junij. Odložene prispevke bodo morali poravnati najkasneje do 31. marca 2022, lahko pa jih bodo tudi prej. Plačali jih bodo lahko v enkratnem znesku ali obročno, za obročno plačilo jim ne bo treba vložiti vloge. Če bodo

znesek odloženih plačil poravnali v roku, to je do konca marca 2022, jim ne bo treba plačati zamudnih obresti.

Kmetje so upravičeni tudi do oprostitve plačila socialnih prispevkov za del marca (od 13. marca dalje) ter za meseca april in maj. Do oprostitve so upravičeni tisti kmečki zavarovanci, ki bodo predložili izjavo, da zaradi epidemije ne morejo opravljati dejavnosti ali jo opravljajo v bistveno manjšem

obsegu in na dan vložitve vloge nimajo neplačanih zapadlih davčnih obveznosti. Izjava je od danes, 14. aprila, dalje na voljo na spletnem portalu eDavki, za oprostitev prispevkov za marec in april jo je treba oddati do 30. aprila, za maj pa do 31. maja. Vlogo je praviloma treba oddati preko eDavkov, kmetje, ki eDavkov še ne uporabljajo, pa jo lahko vložijo v nabiralnik finančnega urada. Kriteriji za oprostitev plačila prispevkov so enaki kot za dodelitev mesečnega temeljnega dohodka, to je vsaj 25-odstotno zmanjšanje prihodkov v marcu ter vsaj 50-odstotno

zmanjšanje prihodkov v aprilu in maju v primerjavi z letošnjim februarjem.

Do odloga ali oprostitve plačila socialnih prispevkov pa po sedanjih zakonodajih niso upravičeni kmetje, ki so vključeni le v obvezno zdravstveno zavarovanje, nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki sicer niso kmečki zavarovanci, ter kmečki zavarovanci, ki niso zavarovani za polni zavarovalni čas. Kmetijsko-gozdarska zbornica je za vse tri skupine kmetov že predlagala, da jih država vključi med upravičence do pomoči; kot napoveduje, pa bo pri svojih zahtevah vztrajala.

Mrtev planinec pod Kokrškim sedlom

SIMON ŠUBIC

Kokrško sedlo – V petek dopoldan je pohodnik na izteku grape s Kalške gore pod Kokrškim sedlom opazil mrtvega planinca. Posredovali so gorski reševalci iz Kamnika in dežurna ekipa na Brniku s helikopterjem Slovenske vojske, s katerim so preminulega planinca prepeljali v dolino in ga predali pogrebni službi.

Domnevajo, da je mlajši moški, ki je bil nepriremeno obut (v superge), zdrsnil po snegu med vzponom na Kokrško sedlo, kar je bilo zanj usodno. Identiteta moškega ob najdbi ni

bila znana, saj pri sebi ni imel osebnih dokumentov niti nahrbtnika ali kake druge opreme, ki bi pripomogla k njegovi identifikaciji, zato jo še ugotavljajo. Prav tako še ni ugotovljeno, ali se je moški smrtno ponesrečil v četrtek ali v petek.

Gorski reševalci ob tem opozarjajo, da je v hribih v osonjih legah še vedno veliko snega, ki je zjutraj še vedno pomrznjen, ponekod pa celo ves dan. »Zato naj vas ne zavedejo temperature in pogled iz doline ...« sporočajo iz GRS Kamnik. Obiskovanje gora je v trenutni situaciji tudi sicer odsvetovano.

Mrtvega planinca so našli v petek na izteku grape s Kalške gore. / Foto: Facebook (GRS Kamnik)

Nasilen do partnerke

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka – Škofjeloški policisti so v soboto obravnavali moškega, ki se je pod vplivom alkohola najprej fizično znesel nad partnerko, nato pa je žalil še policiste, ki so prispeli na intervencijo. Umiril se je šele, ko so mu zagrozili, da ga bodo pridržali, če ne bo prenehal

s kršitvami. Policisti možaka zdaj obravnavajo zaradi nasilnega vedenja do partnerke, nedostojnega vedenja do policista, neupoštevanja ukrepov policistov in lažne naznanitve prekrška, saj je med intervencijo partnerko prijavil za kršitev in poškodbo, ki ne obstaja, so sporočili s Policijske uprave Kranj.

Nekateri še vedno kurijo v naravi

Kranj – Čeprav je zaradi velike požarne nevarnosti že od 20. marca prepovedano kurjenje in odmetavanje gorečih predmetov v naravi, še vedno prihaja do kršitev. V zadnjih dneh so policisti kurjenje v naravi obravnavali v Kranju, ogenj pa je po njihovem posredovanju lastnik zemljišča pogasil. Zaradi nepazljivosti je zagorela tudi podrast v Spodnji Besnici, ob poti proti Tromeji na območju Kranjske Gore pa je v naravi zagorelo zaradi nepogašenega kurišča.

Zagorel industrijski šotor v Šmarci

Kamnik - Včeraj okoli 1. ure je zagorel večji industrijski skladiščni šotor na območju Šmarce. Ob njem sta bili parkirani tudi dve vozili, ki sta se pri tem vneli. Požar so pogasili gasilci iz prostovoljnih gasilskih društev Šmarca, Kamnik, Nevlje, Duplica in Tunjice. Del šotora v velikosti 5x10 metrov je bil v požaru uničen, zgoreli so tudi avtomobil, gume in plastika. Vzrok požara so policisti včeraj še ugotavljali.

Padel s skirojem, poziv pričam

Kranj – V nedeljo okoli 15.50 je v bližini trgovine Mak v Stražišču padel moški z električnim skirojem in se hudo poškodoval, njegovo življenje pa je ogroženo. Policija prosi morebitne pričez za informacije o nesreči na številki 113 ali o8o 1200.

Kateri izgovori voznikov te dni policistov ne ganejo

Policisti so od kršiteljev prepovedi združevanja na javnih krajih in še posebno prehajanja občinskih meja slišali bolj ali manj inovativne izgovore. Poglejmo, za katere zagotovo nimajo posluha.

SIMON ŠUBIC

Kranj – »V lekarno sem se odpeljal v drugo občino, ker je tam laže dobiti parkirni prostor ... Odpeljal sem se po avtomobilske dele v drugo občino, ker je tam cenejše ...« To sta le dva od številnih izgovorov, ki so jih gorenjski policisti v preteklih dneh slišali od voznikov, ki niso upoštevali prepovedi gibanja zunaj občine prebivališča. Policijska uprava Kranj je zato znova pozvala vse, ki nimajo utemeljenega razloga, naj ne zapuščajo svoje občine, enak poziv pa velja tudi za upoštevanje omejitve združevanja ljudi in za izvajanje ukrepov pri srečevanju z drugimi osebami na javnih krajih. Zakon o nalezljivih boleznih za fizične osebe oz. posameznike sicer predvideva globo od 41,73 do 417,29 evra, v osmih dneh po pravnomočnosti pa je možno plačati polovico globe, ki jo izreče zdravstveni inšpektorat.

Poglejmo še nekaj izgovorov za prehajanje občinskih meja, ki so pri gorenjskih

Gorenjski policisti so tudi med minulimi velikonočnimi prazniki poostreno nadzirali upoštevanje vladnega odloka o gibanju zunaj občinskih meja in združevanju na javnih krajih, ob tem pa so bili pozorni tudi na druge kršitve. / Foto: Gorazd Kavčič

policistih v preteklih dneh prav tako naleteli na gluha ušesa: »Obiskat bi šel družinske člane, ker se že dolgo niso osebno videli ... Odpeljali bi se na oddih na vikend ... Želi obiskati prijatelja ali dekle v drugi občini ... Iz Kamnika bi šel na sprehod v Šenčur ... Na letališče Brnik

bi šel preverit, ali ima danes letalo oziroma kdaj naj bi ga imel ...«

V večini primerov jo kršitelji odnesejo le z opozorilom, pri nekaterih pa policisti vendarle posežejo po strožjem ukrepu – s podajo predloga zdravstvenemu inšpektoratu za uvedbo prekrškovnega postopka. Taka usoda je na primer doletela Kranjčana, ki so ga policisti pred dnevi obravnavali zaradi povzročanja prekomernega hrupa in nedostojnega vedenja, ob tem pa ugotovili, da je kršil prepoved medobčinskega gibanja. Predlog za uvedbo prekrškovnega postopka bodo policisti zdravstvenemu

inšpektoratu podali tudi za osem kršiteljev, ki pred dnevi na Bledu niso upoštevali ne prepovedi gibanja zunaj svoje občine ne prepovedi združevanja na javnih površinah.

Policija pri kontroli javnih krajev ugotavlja, da prepovedi zbiranja največkrat ne upošteva mladina, zato apelirajo na starše, naj otroke seznanijo s prepovedjo in zagotovijo ustrezen nadzor nad njimi. »Ljudi pozivamo še, naj se izogibajo športnim aktivnostim, ki predstavljajo večje tveganje za poškodbe. Za upoštevanje odloka in razumevanje se jim že vnaprej zahvaljujemo,« so še sporočili gorenjski policisti.

Policija je v času epidemije novega koronavirusa uvedla posebno telefonsko številko, kjer je mogoče dobiti nasvete glede sprejetih ukrepov za zajezitev epidemije. Na kontaktno telefonsko številko 01/514 70 01 lahko pokličete vsak dan med 7. in 19. uro. Nasvet policije lahko poiščete tudi na elektronskem naslovu info.koronavirus@policija.si. Za primere, ki zahtevajo takojšnje ukrepanje policije, pa še naprej kličite na telefonsko številko policije za klic v sili 113.

Zaplet z maskami za policiste

Po opozorilu sindikata so v generalni policijski upravi ugotovili, da so v eni policijski enoti policistom pomotoma razdelili maske, ki so bile namenjene za razdelilnice hrane in ne zaščiti pred virusom.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V Sindikatu policistov Slovenije so opozorili, da so v nekaterih policijskih enotah v uporabo prejeli neustrezne zaščitne maske, zato so na ministra za notranje zadeve Aleša Hojsa in v. d. direktorja policije Antona Travnerja naslovili zahtevo, da jih takoj umaknejo. Kot so ugotovili, so policijske enote prejele v uporabo higienske maske, namenjene rabi v prehranski in trgovski industriji za zaposlene,

ki so v stiku s hrano, in niso opremljene z ustreznimi certifikati kot kirurške in respiratorne maske. Ministra in vodstvo policije so zato pozvali, naj jih nemudoma nadomestijo z zaščitnimi maskami, certificiranimi za preprečevanje okužb.

Minister Hojs se je na očitke sindikata na družbenem omrežju Twitter odzval z zagotovilo, da bodo policistom priskrbeli ustrezne zaščitne maske, če se bodo zdajšnje izkazale za neustrezne. Ob tem je razložil,

da maske policistom niso bile dodeljene iz nabav v zadnjih dneh, zato naj se za morebitno njihovo neustreznost »zahvalijo« bivšemu vodstvu policije in ministrstva.

Na generalni policijski upravi so razložili, da se za policiste nabavljajo le ustrezne zaščitne maske in da jih imajo dovolj. Kot so pojasnili, je Urad za logistiko na notranjem ministrstvu v letu 2019 policijskim enotam razdelil tudi maske za potrebe v razdelilnicah hrane, ki

pa niso namenjene za delo v času epidemije. Sporne maske so bile po njihovih podatkih razdeljene le v eni policijski enoti zaradi napake uslužbenca. Poudarjajo pa, da so tudi policisti dolžni pred uporabo preveriti vso varovalno opremo in na morebitna odstopanja takoj opozoriti vodjo enote. Vodje enot so zato ponovno opozorili, naj preverijo ustreznost razdeljenih mask in vzpostavijo sistem razdeljevanja zaščitnih sredstev, ki bo preprečil takšne napake.

RAZVEDRILO

GG

VEDNO JE RADA NASTOPALA

Tara Zupančič je več kot le dekle z malih ekranov. Pravi, da je globoko v sebi rokerica, Indijanka, tudi boemsko plat ima. Dobro se znajde v vlogi dame. Ker je odraščala na vasi, kjer se je veliko družila s fanti, ji je nekaj te divjosti ostalo. In ravno od tu črpa dodatno moč za stvari, ki jih srečuje v življenju.

Alenka Brun

Vodenje plesne oddaje Zvezde plešejo je bilo pravzaprav začetek Tarine želje po opravljanju tovrstnega dela. Poznamo jo tudi iz oddaje POP IN, kjer ravno tako čaka, da se bo lahko vrnila v studio. V oddaji Zvezde plešejo bi jo letos spremljali že četrtič, če vmes ne bi posegla epidemija covid-19.

Gre za zelo zahteven projekt, pravi Tara. S sovoditeljem Petrom Polesom predstavljata most do gledalcev. In ob tem, ko odkrivata druge in predstavljata pare gledalcem ter se srečujeta z različnimi situacijami in čustvi, odkrivata tudi sebe. S to oddajo se je Tara prvič soočila z marsikatero nalogo, ki jo prinaša voditeljsko delo. »Ukvarjaš se z drugimi, a v resnici se ves čas ukvarjaš s sabo. Zame je to delo tudi osebna rast, saj se veliko stvari zgodi za kamero, preden se šov sploh začne v živo. Se pa sezone seveda razlikujejo, ljudje prinašajo nove energije, nove zgodbe in s tem kreirajo vibracijo same oddaje,« pravi brhka Gorenjka z Bohinjske Bele, ki živi v Ljubljani. »Na Bohinjski Beli sem živela samo kratko obdobje, večinoma na Bledu in v Ribnem, nekaj časa tudi v Radovljici,« razloži. Na Gorenjsko se rada vrača, še doda.

Tari ni nikoli zares dolgočas. Veliko stvari jo zanima in še pred delom na televiziji

Tara Zupančič / Foto: osebni arhiv (Katja Žagar)

je precej risala in ustvarjala. »Pravzaprav sem risala personalizirano kozmetično pohištvo za luksuzne kozmetične znamke in skozi to delo sem se priučila vsega, česar mi ni dal študij. Sedaj se lotvam kreiranja – iz reciklažnih materialov in še marsičesa.« V tem času se je začela učiti igranja kitare, ki jo ves čas kliče; bere knjige, ki so rezervirane za poletje; začela je celo pisati knjigo, malo ureja vrt in okolico, riše na kamne in cvetlične lončke, poslušala glasbo in razmišlja pozitivno.

Kot otrok je Tara želela postati policistka. Zasmehi se: »No, poleg bojevnike princece Ksene seveda.« Ker imajo v družini odlično Mileno Zupančič, bi bila morda tudi

igralka, a se je kasneje bolj navdušila nad oblikovanjem. Že takrat jo je zanimalo ogromno stvari. Vedno pa je vedela in čutila, da je človek nastopanja. »Ko sem prvič stopila v televizijski studio, mi je takratni producent rekel: "Ko enkrat okusiš televizijo, te zasvoji." In imel je prav.«

Sodeluje tudi s podjetjem Tricikel, ki izdeluje torbe in druge dodatke iz recikliranih materialov. »Tam imam linijski grafikon in potiskov, ostalo je delo mojih "partnerjev".« Bolj jo mika notranje oblikovanje in oblikovanje gospodinjskih ali drugih dodatkov za dom.

Je velika ljubiteljica in zagovornica živali. Na tem področju je tudi dobrodelna.

Zadnja leta ji sicer dela družbo mačka Arwen, rešena z jeseniških ulic, od nekdanjega si želi dolgodlakega škotskega ovčarja. Nasmehne se, da verjetno zaradi vseh filmov o Lassie, ki si jih je ogledala nešteto krat.

Kar se tiče ljubezni in razmišljanja, da so Tari glasbeniki kot partnerji v življenju namenjeni, pravi takole: »Glasbeniki so ljudje, ki imajo močno karizmo. So ustvarjalni, svobodomiselni, igrivi, strastni, topli in prav vsi dobri po srcu. To so kvalitete, ki bi jih zaznala pri vseh ljudeh in bi me privlačile, ne glede na to ali znajo brenkati in peti. Priznam, da sem se v vseh teh letih naučila, da je bolje povedati kaj manj kot preveč. (smeh) Mislim, da je ljubezen, poleg strahu najmočnejše čustvo na svetu, ki pa se izrazi takrat, ko sami z dejanji do nekoga drugega pozabimo na svoje lastne želje in namere. Takrat ljubezen postane brezpogojna in doseže svoj pravi namen.«

Kako pa gleda na prihodnost? Po njenem občutku bo situacija, v kateri smo se znašli, trajala do jeseni in je na to že malce pripravljena. »Vse skupaj je nepredvidljivo, ampak me to ne navdaja s strahom. Celo obratno, mislim, da bomo iz tega izšli z neko novo modrostjo, pa ne tako zelo poetično, ampak bolj praktično. Mogoče bomo spoznali, kaj si v resnici želimo, komu želimo sploh posvečati svoj čas. Zato puščam načrtom možnost, da se v tem času razjasnijo bolj kot kdajkoli prej.«

TILEN IN VINO

Tilen Lotrič, fant, ki prihaja iz Gorenjske in se ga spominjamo iz oddaje Slovenija ima talent, ima novo pesem. Ta nosi naslov Vino.

Alenka Brun

Odkar smo Tilna pred dobrim letom in pol spoznali v šovu Slovenija ima talent, je dal življenjski ritem v precej višjo prestavo. Pridno dela, ustvarja in nastopa. Zraven pa še na ljubljanski Akademiji za glasbo študira operno petje. Ima ogromno zagona, je motiviran, ker to, kar počne, res obožuje. »Pri glasbi je treba vsak dan razmišljati, kaj sedaj, kako naprej. Ko snemaš novo pesem, že razmišljaš o naslednji. Takoj, ko zaspiš, si namreč ven iz tega. Treba je kar delati,« pravi. Z Nušo Derenda je posnel pesem Pokličiči kdaj,

izven svojih glasbenih okvirjev. Mogoče je že nakazovala novega glasbenega Tilna, ki ga lahko zaslutimo v njegovi novi pesmi.

Vino je bolj poletna pesem z nekaj dalmatinskega melosa. »Ko smo se vračali z nekega koncerta v Mariboru, mi je na misel prišla melodija in dobil sem tudi že idejo o refrenu,« razloži Tilen. Za glasbo in aranžma pesmi je poskrbel Nino Ošlak, besedilo je delo Igorja Pirkoviča.

Pred epidemijo novega koronavirusa je imel Tilen veliko nastopov. Ti bodo počakali, videospot za pesem Vino pa si že lahko ogledate na družbenih omrežjih, nastal pa je v sodelovanju z ekipo režiserja Luke Blatnika. V njem sodelujeta še eden od dvojčkov Klobasa, zmago-

Videospot za pesem Vino je prišel na splet pred kratkim. / Foto: Luka Blatnik

s Poskočnimi muzikanti Upam, da si srečna. Sledila je zanimiva priredba izjemno popularne pesmi Mišiči še bol priljubljene Senidah, ki smo jo lahko zasledili v video izvedbi na njegovem profilu na Facebooku. Tilen pravi, da je ta zgodba nastala bolj zanj, za njegovo dušo, da pokaže, da gre lahko tudi

valcev zadnje Kmetije, Jan Klobasa ter Tilnova prijateljica Laura Leopold. Nekaj kadrov so posneli tudi v prostorih kluba kranjske Restavracije in kavarne Briorni. Videospot je nastal še pred situacijo, ki je posledica epidemije koronavirusa, luč spleta pa je ugledal pred nekaj dnevi.

JAKA

Novorojenčki

Minuli teden se je na Gorenjskem rodilo 41 otrok, od tega na Jesenicah 13, v Kranju pa 28. V kranjski porodnišnici je na svet prišlo 12 deklic in 16 dečkov, med njimi tudi dvojčka. Najtežja je bila deklica s 4450 grami, najlažji pa je bil deček, tehtal je 2700 gramov. Na Jesenicah se je rodilo 8 dečkov in 5 deklic. Najtežji in najlažji sta bila fantka – prvemu je tehtnica pokazala 3870, drugemu pa 2510 gramov.

PESMI MLADIH

Ujeta

Ujeta v lastne misli.
misli, ki jih nihče
ne sliši,
zato jih nihče ne more
ubit.

Zapletena v spomine,
spomine,
ki jih nihče
ne zabeleži,
zato jih nihče
ne more vzeti.

Kot jezero brez vode,
morje brez rib,
telo brez duše.

Ujeta v svoji bolečini,
ki jih nihče drug
je ne čuti,
zato je nihče ne more
prevzeti.

Zapletena v mrežo
sprenevedanj
in utvar.

Danes vse
in jutri spet nič.

Kot gora brez vzpona,
sonce brez žarkov,
srce brez utripa.

Monika

V svetu je po navadi vse skladno, kadar ni, ni tako, kot mora biti. Občutki se spremenijo v pesem, ki pa ni vedno vesela. Vedno je vsakega po malo. Naj nam velikonočni prazniki prinesejo same pozitivne dogodke. Meta

O MALI HRUŠKI IZ ZASIPA

Skupina Navihanke iz KUD Kamot Zasip se letos predstavlja z gibalno gledališko plesno predstavo Rojstvo male hruške po knjigi Tepka iz Zasipa njihove sokrajanke Bojane Pipan.

Mateja Rant

Navihanke vsako leto razveselijo z novo predstavo, v letošnjem ustvarjalnem

letu, ki se zanje začne septembra, pa so jim izziv postavili kar v KUD Zasip. »Prosili so nas, če bi poskrbeli za dramtizacijo zgodbe o mali hruški, ki nastopa v knjigi Bojane Pipan. Po premisleku sem pristala, saj na ta način otrokom prikažemo kulturno dediščino našega kraja,« je razložila njihova mentorica Meta Vodnjov. Premierno so jo uprizorile že februarja in potem še dvakrat na domačem odru v Zasipu, s predstavo so gostovale še v šoli na Bledu. Veselile so se tudi nastopa na srečanju gledaliških skupin, ki pa je zaradi epidemije odpovedano.

Skupino Navihanke sestavlja 19 deklet, starih od šest do devet let. Prav vse so dobile vlogo v predstavi, ki opisuje zgodbo o rojstvu male hruške vse od zelenega popka do rjavega

Skupina Navihanke iz KUD Kamot Zasip se letos predstavlja z gibalno gledališko plesno predstavo Rojstvo male hruške. / Foto: arhiv društva

medenega sadeža, ki vmes spoznava tudi lepoto pokrajine, ki jo obkroža. Zgodbo na odru prek giba in plesa navadno razvijajo kar dekleta sama, je pojasnila Meta Vodnjov. »Vedno se trudimo, da gledalci prek giba razvozljajo vsebino. Knjiga predstavlja rdečo nit, dodale pa smo veliko svojih, tudi humornih elementov.« Ker se na odru izražajo predvsem prek giba, potrebujejo zelo malo rekvizitov, kar

jim pride prav predvsem na gostovanjih, se posmeje Meta Vodnjov. Glavni rekvizit je bilo tokrat vedro, v katero nabirajo hruške, po potrebi pa se spremeni še v boben, volan traktorja ... Plesni kostum so potrebovali samo za hruške, druga dekleta so igrala otroke in so bila torej oblečena v svoja vsakdanja oblačila.

Upajo, da se bodo s to predstavo vendarle lahko predstavile tudi na območnem srečanju

gledaliških skupin, če ne letos, pa mogoče drugo leto. »Glede na to, da nam je epidemija onemogočila nastope, ki smo jih načrtovali, bomo mogoče jeseni nadaljevali to predstavo, čeprav sicer takrat že začnemo načrtovati novo,« je pojasnila Meta Vodnjov in dodala, da se jim je v preteklih letih s to skupino uspelo uvrstiti že tudi na državno srečanje gledaliških skupin.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKÉ • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKÉ

SLOVENKA IN AVSTRALSKA NESKONČNOST S KOLESA (4)

Alenka Brun

Ko se Bernarda odloči, da se bo udeležila neke tekme, je v večini za vse sama – tudi za sponzorje

oziroma finančni del mora poskrbeti sama, kar največkrat predstavlja levji delež organizacije. »Ta del je še vedno najtežji. Najteže je prositi zase. Sploh če nisi član nobenega kluba, če nisi profesionalni športnik, je

dobiti sponzorje skoraj tako kot zadeti sedmico na loteriji. Priprave na takšno avanturo so sestavljene iz rednih treningov, s trenerjem v telovadnici za moč trikrat na teden – od pete ure zjutraj, po treningu pa naravnost v službo. Popoldne oziroma zvečer me čez teden spet čakata tek ali vožnja intervalov, ob koncu tedna pa daljše kolesarske ture – petsto kilometrov in več.« In potem še usklajevanja okoli dopusta ... Po nekem čudežu je za drugo avanturo v letu 2018 dobila neplačani dopust. Pravi, da pa se je resnično izjemno izplačal.

Se je kdaj počutila osamljeno na poti, vprašamo. »V bistvu sem bila sama, vendar nikoli osamljena. Morda se čudno sliši, a ko si sam, nisi sam. Vedno imaš ob sebi najboljšega sogovornika: samega sebe.« Pa bolečine, nadaljujemo. Bolečine so prihajale zaradi poškodb,

preobremenjenosti, zaradi dan za dnem enakih, ponavljajočih se gibov, naštevava Bernarda. Kako pa jih je premagovala, nas je še zanimalo. Nasmehne se: »Štela sem ena, dva, tri, štiri, pet ... – tako kot mi je svetovala Petra Majdič. Ko ti bo hudo, ti samo šteji, mi je rekla. Do deset nisem uspela prešteti brez napake ...« Poudari: »Bolečina obstaja samo takrat, ko o njej razmišljaš.«

Zdi se ji, da jo v avanturi vodi neka višja, tudi zanjo težko doumljiva logika; in da so vsa naključja, sredi katerih se znajde, del načrta, ki ga intuitivno sluti, vendar njihovega avtorja ne pozna. Meni, da ker se stvari dogajajo, je pred tem nujno morala obstajati misel o njih.

Sedaj išče nov kontinent za svoje podvige. Pravzaprav ga je že našla. Razmišlja o Afriki. »Obrisi za novi projekt se že kažejo, čeprav

V takšnem peskovniku je lažje potiskati kolo, kot pa poganjati pedala, pravi Bernarda. / Foto: osebni arhiv

je treba za njegovo realizacijo še veliko postoriti,« pravi. »Ne gre to kar tako, da sedeš na kolo in se odpelješ.«

Čisto za konec pa smo ji zastavili morda netipično vprašanje: bi se odzvala povabilu v resničnostni šov Survivor? Bernarda odgovori: »Če bi bil resničnostni šov zelo podoben tistemu, kar se dogaja v naravi, bi se tudi v Survivorju preizkusila. Zakaj pa ne.« Morda pa jo enkrat povabijo, zaključni. (Konec)

Sebek: cilj dirke TABE park Wilsons Prom na najjužnejši točki kontinenta

Jutro v Melbournu / Foto: osebni arhiv

PRAZNOVANJA

LEPO DARILO

Alenka Brun

Alenka Gotar in njen soprog Anže Šuštar sta v začetku marca na spletnem portalu YouTube objavila duet oziroma videospot za simpatično pesem z močnim ljubezenskim nabojem, ki sta jo ustvarila sama, z naslovom Love can win oziroma Ljubezen lahko zmaga, kar ponažarja tudi njuno življenjsko

Koncert pred domom starostnikov v Trzinu je bil za stanovalce prava popestritev današnjih dni. / Foto: osebni arhiv

pot. Prvotno sta pesem spisal in uglašila za letošnjo Emo, a se žal ni uvrstila med izbrane tekmovalne pesmi. Vendar ju to ni odvrnilo od tega, da bi pesem delila z javnostjo, ki jo je izjemno dobro sprejela. In ravno ko se je pesem prijela, je bila razglašena pandemija. Alenka se pošali, da je vse za nekaj dobro in da se je tudi sama v času, ko ostaja doma, precej bolj posvetila kuhi. »Celo peke pit sem se lotila,« se zasmeji.

Alenka je že nekaj časa vodja JRP-oddelka v logaški glasbeni šoli, to je oddelka za jazz, rock in pop. Tudi v teh dneh ji ni dolgčas, čeprav prizna, da najprej ni vedela,

kako bo nastala situacija vplivala na vse skupaj. Kadar ni žena in mama, še vedno poučuje petje, vodi oddelek – sedaj po spletu, na daljavo. Dela ji torej ne zmanjka. Anže pa poleg solo glasbene kariere, redne službe nastopa tudi v duetu z njo. Ravno pred nastalo situacijo sta načrtovala celovečerne koncerte po vsej Sloveniji, ki sta jih poimenovala Ko se poljubita opera in pop. Nekaj sta jih izpeljala, preostali so do nadaljnega predstavljeni.

Na Facebooku sta pred kratkim pripravila koncert, potem pa nase opozorila še z zanimivim projektom: zapele sta stanovalcem doma starejših občanov v Trzinu. Ker veljajo preventivni ukrepi, sta koncert izvedla kar na zelenici pod balkoni doma. Seveda sta o dobrodelnem koncertu povprašala direktorico doma in dobila dovoljenje. Stanovalci so bili navdušeni, Trzinec Gregor Trebušak iz oddaje Svet na Kanalu A ga je objavil na Facebooku, Slovenija je koncert dobro sprejela. Alenka pa je opazila, da jima v tej gesti sledijo tudi drugi glasbeniki, kar jo izjemno veseli.

Velikonočna gajbica, polna dobrot

V fotografski objektiv smo tokrat ujeli Gregorja Budna, Radovljčanina iz trgovine 18sedem3, ki je bil tik pred velikonočnimi prazniki delaven in je razveseljeval svoje stranke z naročeno dostavo: s polno gajbico velikonočnih dobrot. Gregor prisega na lokalno in tudi naročnikom gajbice so se usta razširila v širok nasmeh, ko so ga zagledali na dogovorjeni točki prevzema znotraj svoje občine.

V ŽIVLJENJU ZBIRAJ SPOMINE

Alenka Brun

Tudi v času epidemije covida-19 oddaja Dobro jutro na prvem programu Televizije Slovenija poteka v živo, razlika je le, da goste pokličejo po Skypu. S pomočjo spleta so nedavno v studiu z voščilom za rojstni dan presenetili voditeljico Špelo Močnik, nekaj dni prej pa Ano Tavčar. Špela je praznovala 2. aprila, Ana na materski dan. Držali smo se znanega reka, da se dame sprašuje po letih, urednica oddaje Daša Lamut Prosen pa nam je pojasnila: »Sicer ni stalna praksa,

da sodelavce presenetimo, ko vodijo oddajo v živo, to je bila bolj izjema. Sploh nam vsem take male pozornosti v teh časih še posebno veliko pomenijo.«

Špela je sicer glede na razmere praznovala kar na domačem vrtu. »Imela sem piknik z družino in je bilo prav fino. Veliko smeha in ljubezni, kar na koncu edino šteje. Ker pa imajo vsi več časa za peko, sem od domačih, mami in tašče dobila kar pet tort, tako da je bil to res sladki rojstni dan, pa še otroci so prišli na svoj račun.«

Ana je o prijetnem presenečenju v oddaji zapisala: »Tega rojstnega dne sem se malo bala, pravzaprav malo žalostila, ker sem vedela, da

Špela Močnik / Foto: osebni arhiv

bom sama, da ne bom praznovala, da se ne bom družila ... In mislila sem, da bodo v teh časih nekako ... hm ... vsi pozabili name. In sem pač samo šla v službo, oblekla rdečo oblekico, ki me je spominjala na lepe trenutke – vsaj to, sem si rekla, in vodila. Do trenutka, ko kar naenkrat Lorella napove prispevek, ki ga ni bilo v scenariju. In jih zagledam, moje sodelavce. Posneli so se doma. In govorili najlepše želje. Bili so duhoviti, zabavni, topli, srčni, predvsem pa zelo osebni. Noben stavek ni bil izrečen kar tako, ampak je vseboval nekaj, kar me zaznamuje.« Nadaljuje, da preprosto

ni mogla zadržati solz. »Še nikoli se me niso njihove besede tako dotaknile, še nikoli jih nisem videla tako, še nikoli se niso tako posneli. In zakaj so me tako ganili? Ker so se pred mojimi očmi začele vrteti zgodbe, ki jih z njimi v mojem vsakdanu piše življenje; odnosi, vsaka vez z vsakim od njih. Nazadnje sem tako jokala, ko sem gledala film Nenavaden teden s Tesso (toplo priporočam!). V filmu stari modrec mali deklici pove bistvo življenja: zbiraj spomine. Naber v življenju čim več spominov. To na koncu šteje.« Ana zaključuje, da je letos »nabrala« enega svojih najlepših.

Ana Tavčar / Foto: osebni arhiv

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Razočarana«

Zanima me, kako kaže moji zvezi v prihodnosti. S partnerjem sva trenutno narazen, pa me zanima, ali je kaj upanja, da se vrne. Odšel je brez besed. Hvala za odgovor.

Žal je tako, da včasih manj ali pa nič besed pove več kot obratno. Že nekaj časa je, kar ste mi pisali, in rekla bi, da se vam je v tem času že veliko spremenilo. Kot vidim njega, je človek, ki se ne pogovarja preveč rad oziroma ga to čustveno utruja. In kot tak se ne počuti dobro v svoji koži. Med vama je še ljubezen in obeta se obnovitev zveze. Lahko pa se kasneje zgodi, da boste vi tisti, ki si boste želeli več in s tem odpreti strani v novi knjigi življenja. Kajti resnično ste razočarani, posledica tega je nezau-

panje. In če ni zaupanja, kaj potem še ostane? Srečno in ostanite zdravi.

»Obupana«

Zopet se javljam s svojimi težavami. Kaj bo s službo, ali jo dobim? Doma se mi bo zmešalo. Hvala vam za vse odgovore. Vidim, da boste preko nekega društva dobili zaposlitev vsaj za eno leto in potem se vam obeta upokojitev in bo vseh teh težav končno konec. Lahko boste zadihali. Sedaj v tem kriznem času je težko vsem in upam, da ste se naučili poiskati sonce, kajti brez tega je vse skupaj še bolj moreče. Čim več hodite na krajše sprehode, da si prečistite duha in se s tem tudi umaknete od ljudi, ki vas spravljajo v slabo voljo. To so stvari, ki jih naredite samo

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

zase. Že dolgo veste, da drugi poskrbijo samo zase, vi pa ste odgovorni za vse samo zase ne. Sedaj je prišel čas, da vse to spremenite. Imejte se radi in ostanite zdravi.

»Oven 54; kaj, kako«

Zopet me zanima, kako se bo razpletlo s sinom in njegovo ženo. Ali bosta uspešna? Ni mi prav, da je pustil službo. V strah me spravlja drugi sin. Ali bo še kar naprej tako živel, ali bo imel otroke? Zanima me še za zdravje, finance in za prijatelja. Večkrat nimam nobene energije in prave volje. Sin se je pravilno odločil, ko je s partnerko začel poslovno pot. Njegova služba je bila res nevzdržna, to mu lahko verjamete. Sedaj za nikogar ni najboljši čas, žal. A ko bo vsega tega konec, bosta oba

zavihala rokave. Obeti so res dobri, bodite brez skrbi. Dajte vso podporo kar lahko, saj sinu to veliko pomeni. Drugi sin živi čisto svoje življenje in se ne pusti motiti. Te razmere ga bodo prisilile k razmišljanju in spoznal bo prave vrednote, ki nekaj pomenijo. Otroke bo imel. Vaše zdravje je še kar v redu in ni se treba obremenjevati. Tudi glede financ se vse uredi vam v korist. Od prijatelja pričakujete več, saj velikokrat ne dobite od njega tiste prave podpore in pomoči. V tem času ste ga gotovo že postavili pred dejstvo, saj tako naprej ni šlo več. Brez vas ne more biti, zato se bo bolj potrudil. Volje in energije nimate zato, ker ste utrujeni od skrbi. Ampak vse se bo uredilo. Želim vse dobro, ostanite zdravi.

n JAZ, MIDVA IN MI

Velika noč

MOJCA LOGAR

Pa smo doživeli tudi takšno veliko noč. Sploh nočemo pre-mišljavati, kako bo, zdi se, da je ta hip prav zares ljudem dovolj lastna teža dneva. Vsi, ki delajo na svojih delovnih mestih ali od doma, si želijo le eno, da bi se vrnili v stare tirnice. Učenci in dijaki si želijo v šolo, nič manj si tega ne želimo učitelji. Zdi se mi, da neprestano buljimo v ekrane. Četudi se z dijaki vidimo prek zaslonov, si želimo stika, osebnega, človeškega, medsebojnega, šale, pohvale, celo hrupa in nagajivosti.

V tem duhu smo doživeli tudi veliko noč. Pospravili smo po hiši, tako kot prejšnja leta, pripravili smo velikonočne jedi, tudi svojega duha smo primerno očistili, obrede smo spremljali na zaslonih, prepevali nismo. Voščili smo si na daljavo ali le z najbližjimi. Po obilnih pojedinah se peljem malo s kolesom. Sedaj se vozim v mejah občine Kranj. To niso moje pogoste poti, ker moram vedno skozi center, to pa mi ne ustreza. Raje grem pod hribov v Preddvor ali v Cerklje, ker je tam manj prometa. Sedaj je tudi v Šenčurju mirno, ne sliši se hrup ne z avtoceste niti od letališča, pa tudi na kranjskih cestah je zelo malo avtomobilov.

Praznične jedi so vedno priljubljenost za izmenjavno receptov in dobrih praks, ki jih z leti že precej dobro poznamo. Najboljša potica je kokosova, najbolj privlačne pa so majhne potičke v modelih za mafine. To potico je treba zvaljati in poviti čisto na tanko, le dva ali tri povoje narediš po namaza-

nem testu in odrežeš primerno dolge kače, ki jih umestiš v silikonske modele v obliki potičk. Ko pripravljam prato, se pod nogami smuka naša Lina in vedno znova ji vsi govorimo, da letos pa ne bo nič, da je nebo požrla. Pred dvema letoma sem namreč v shrambi na tleh pustila pekač s prato in vsi smo odšli od doma. Kateri pes ne bi požrl hrane, ki bi ležala na tleh, se sprašujem. Gotovo vsak, morda ne vse, zlati prinašalec je pač pes požeruh. Tako sedaj pekač s prato vedno shranim na višini. Jajca smo barvali v teranu in čebuli. Pripravili smo tudi potičke in tolste kokoši iz testa, pa pletenice – in to je bilo vse. Včasih se vprašam, ali bi znali otroci že sami pripraviti vse potrebno za veliko noč. Verjetno bi, če bi bili v to prisiljeni ali bi to želeli. Kot pri vsaki stvari: če imaš voljo, potem boš nekaj naredil, če ne, boš počakal, da to storijo drugi. Prijateljica pravi, da so letos vsa jajca barvali z naravnimi barvami. Srednješolec je dobil pri kemiji takšno nalogo. Tako so rdeče pirhe kuhali v rdečem zelju in pesi, modre so dobili s kuhanjem v borovnicah in robidah, rumene so obarvali s kurkumo in trobenticami, zelene s špinacem. Morda so ti dijaki in njihovi starši dobili vedenje in zanje za celo življenje, kako barvati pirhe na naraven način. Naj se zahvalimo koronavirusu, poku na daljavo ali učitelju, ki se je odločil in je učencem dal uporabne naloge? Pa je vsaka stvar za nekaj dobra.

Mojca Logar je profesorica geografije in zgodovine.

In še kar traja

JANEZ LOGAR

Še kar trajajo ukrepi zaradi koronavirusa. Malo se že svetlikajo blažji ukrepi. Nekaj časa bomo morali še počakati, verjetno pa še dolgo ne bo več tako, kot je bilo. Predvsem ne bomo več tako brezskrbno potovali iz države v državo, iz celine na celino. Bomo vsaj domače kraje bolj spoznali, dopustniški denar bomo pustili domačim turističnim delavcem. Nekateri bodo prvič obiskali Hudičev most v Bohinju, Orionovo pot v dolini Gračnice, mrtvice Mure, osamljene vasice v slovenski Istri, Petelinje jezero pri Pivki, kočevske gozdove ... Vse to in še več, ko bo čas za to.

Nekako smo se navadili na novo realnost. Opažamo tudi veliko prednost življenja na vasi v primerjavi z bivanjem v mestih. V Sloveniji imamo pravi mesti le Ljubljano in Maribor. Ljudje v velemestih Zahoda resnično čutijo karanteno kot zapor. Mi gremo še vedno lahko na sprehod v naravo, imamo vodo, trgovine so odprte, država nam pomaga ... Pravzaprav ne smemo preveč tarnati. Lahko bi bilo mnogo huje. Preprosto moramo zdržati še nekaj tednov.

Dejstvo pa je, da nekateri zelo težko prenašajo samoizolacijo: starejši v domovih za upokojence so brez obiskov, osamljeni ljudje so še bolj osamljeni, sprtim zakoncem je še težje biti skupaj, otroci v nezdravih družinah še težje prenašajo tišino in napeto vzdušje ...

Zdi se, da so se najhujši strahovi in panika nekako zmanjšali. Precej slabo je, kadar sprejemamo odločitve v paniki in

neobvladljivih strahovih. Na žalost nekateri ljudje v kriznih situacijah odpovedo in se začnejo nezdravo vesti – več alkohola, drog, ležanja na kavču brez omejitev, prenajedanje ali celo pretirano delo, ki nima smisla. Tudi v smislu odnosov se lahko odločimo, da se zapremo vase in premlevamo strahove, ki nas bodo požrli.

Pri dani zunanji situaciji je še najbolje, da stvari vzamemo v svoje roke. Moramo poskrbeti za zdravje telesa in duha. Najprej upoštevati priporočila vlade in zdravstvene stroke. Zdravi medsebojni odnosi so dolgoročno ključni za naše zdravje. Zato je tako zelo pomembno, da imamo pristen, dober, iskren stik s svojimi bližnjimi. Naj nas koronavirus prisili, da se bomo imeli malo lepše, če se že sami ne odločimo za sočutje, spokojnost, miroljubnost, sodelovanje v odnosih. Vsak lahko naredi korak k drugemu. V vsakem zakonu, v vsaki družini je tudi veliko lepega. No, dobro je, če to opazimo in se drug drugemu zahvalimo za lepe stvari. Kjer ste sprti, se pobotajte. Mar boste sprti umrli? Neumnost, ki si jo privoščijo pameten človek. Kjer ste nevoščljivi uspeha sosedu – kaj pa imate od nevoščljivosti? Kjer sta se stara očeta pripravila zaradi pedi zemlje – ni treba, da odigravamo še naprej njune zgodbe. Kjer se utapljate v užajljenosti – pojdite na banko in to zamenjajte za denar! Že brez virusa delamo neumnosti.

Janez Logar je terapevt v zakonskem in družinskem centru Toplina v Kranju. e-pošta: janez.logar@toplina.net

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA KATJA DOLENC

Upam, da ste – čeprav malo drugače – lepo praznovali veliko noč, in prepričana sem, da imate na mizi veliko pirhov, v hladilniku pa druge velikonočne jedi, ki bi jih bilo koristno kmalu porabiti. V ta namen je tu na voljo nekaj receptov.

Špinačni zavitek s trdo kuhanimi jajci

Potrebujemo 1 kg špinaca, 2 čebuli, 3 stroke česna, olivno olje, maslo, 2 paradižnika, 150 g gorgonzole, 4 žlice smetanovega hrena (vloženega) ali 2 žlici sveže naribanega, sol, poper, muškati orešček, zavitek vlečenega testa in 4 trdo kuhana jajca. Špinac očistimo, umijemo in odcedimo. Olupimo čebulo in jo na drobno sesekljamo, prav tako česen. V kozici segrejemo 2 žlici olivnega olja in žlico masla. Na šibkem ognju steklasto prepražimo čebulo in česen, da se zmehčata. Dodamo špinac, premešamo in v pokriti kozici dušimo 4 do 5 minut. Špinac damo na cedilo in jo stisnemo, da se dobro odteče. Pečico segrejemo na 180 °C. Paradižnik olupimo in sesekljamo, sir pa narežemo na kockice. V skledi zmešamo špinac, sir, paradižnik, hren, poper, muškati orešček in sol, da dobimo špinačni nadev. Razpustimo še 3 žlice masla. Po navodilu zavitka razgrnemo vlečeno testo in ga pokapljamo s maslom, vendar masla ne porabimo v celoti. Spodnjo tretjino testa obložimo s špinačnim nadevom, na nadev pa vodoravno postavimo olupljena trdo kuhana jajca, enega za drugim. Od spodnje, daljše obložene stranice zvijemo zavitek in ga preložimo na namaščen pekač. Pokapljamo ga z maslom in damo v pečico. Pečemo od 20 do 30 minut. K špinačnemu zavitku postrežemo tekoči jogurt in rezine velikonočne šunke. Še nasvet: zavitek lahko pripravimo tudi z listnatim testom.

Radič z velikonočno šunko

Potrebujemo 400 g mladega radiča, 2 trdo kuhani jajci, 500 g velikonočne šunke, olivno olje, sok ene limone in sol. Radič umijemo, odcedimo in razrežemo, če je treba. Solimo ga, prelijemo z oljem in dobro premešamo. Dodamo sok ene limone in še enkrat premešamo. Solato razdelimo po krožnikih in nanjo na drobno naribamo jajci. Zraven naložimo še šunko, ki smo jo zrezali na krajše trakove in hrustljivo zapekli na malo olja. Enako lahko pripravimo tudi regrat.

Namaz s porom in trdo kuhanimi jajci

Potrebujemo 3 večja stebela pora, 4 trdo kuhana jajca, 3 žlice olivnega olja, sol in poper. Por očistimo, podolžno razrežemo na štiri dele, nato pa še prečno na rezance. Na olivnem olju popražimo por, dokler se ne zmehča. Solimo in popramo ter dodamo sesekljana jajca. Premešamo, ohladimo in shranimo v posodico. Tako pripravljen namaz lahko porabimo doma s kruhom, za zajtrk ali večerjo. Z njim lahko namažemo zemljo in imamo malico v službi. Če nam je ostala še kakšna rezina velikonočne šunke, jo lahko dodamo v zemljo, čeznjo naribamo malo hrena, dodamo še rezino sira in malica bo še slastnejša.

Riž in pršut

ERIKA JESENKO

Gostilniški jedilniki nas z opisom jedi včasih znajo zavesti in nam povsem enostavno stvar prodajo po mastni ceni. Recimo tudi »rižota z domačim kraškim pršutom in z ročno izkopanim porom in še s parmezanim posipom« se ne sliši slabo ... No, to in podobno s paradižniki lahko pripravimo tudi v domači karanteni. V zadostni količini in precej ceneje!

Za pripravo porove rižote s pršutom potrebujemo: 400 g riža, 2 pora, 2 stroka česna, 1,5 dl belega vina, približno 1,5 litra jušne osnove, 100 g pršuta, 100 g kisle smetane ali smetane za kuhanje, parmezan, sol in poper, 1 žlico olivnega olja.

Por očistimo ter narežemo na obročke, olupljen česen sesekljamo. Pršut narežemo na majhne koščke. Ponev segrejemo, prilijemo olje ter na njem prepražimo narezan pršut. Odstranimo ga iz ponve in shranimo za pozneje. V isto ponev dodamo por in česen. Rahlo solimo in pražimo 5 minut. Primešamo riž in pražimo še minuto. Zalijemo z vinom, premešamo in kuhamo nekaj minut, da se vino pokuha. Solimo in popramo ter vse skupaj zalijemo z jušno osnovo. Posodo pokrijemo in počasi kuhamo 15 minut, da se riž zmehča. Občasno premešamo in po potrebi prilijemo jušno osnovo. Nazadnje v rižoto vmešamo kislno smetano

in nato še koščke praženega pršuta. Rižoto umaknemo s štedilnika, jo pokrijemo in pustimo stati 5 minut. Serviramo na krožnike in potresemo s parmezanom.

Za pripravo paradižnikove rižote s pršutom potrebujemo: 400 g riža, 1 čebulo, 4 stroke česna, 800 g paradižnika (pelatov), 0,5 litra jušne osnove, 2 dl belega vina, 1 zavrano žličko bazilike, 8 rezin suhega pršuta, 1 žlico olivnega olja, sol in poper, parmezan.

Čebulo in česen olupimo ter sesekljamo. Prepražimo ju na žlici olja. Ko čebula postekleni, v posodo stremo riž in na hitro prepražimo. Zalijemo z belim vinom in kuhamo, da alkohol izpari.

LAHKE JEDI

Prilijemo zmlete pelate, jušno osnovo, popramo, potresemo z baziliko in dobro premešamo. Posodo pokrijemo in kuhamo še 15 minut, da se riž zmehča. Po potrebi prilijemo jušno osnovo ter solimo in popramo. Rižoto serviramo na krožnike in na

vsak del položimo še dve rezini suhega pršuta. Čezenj posujemo še nariban parmezan.

Nasvet: V času sezone namesto paradižnika iz konzerve uporabimo svež paradižnik, ki ga pred uporabo le zmeljemo v mešalniku.

Pomlad, pomlad, polna si nad

Prišla bo pomlad, čakal bi jo rad, da bi zdrav, vesel, lepe pesmi pel ... (slovenska narodna)

DR. JURIJ KURILLO

V tem času, ko tako rekoč vsi človeško družbo na našem prelepem planetu ogroža nadvse droben mikroorganizem – merjen v nanometrih (milijonskih delih milimetra) – kot delec ribonukleinske vijačnice, ovite v beljakovino, je prav, da se spomnimo, kako gredo dogajanja v naravi kljub temu svojo utirjeno pot. In tako zaradi določenega položaja Zemljine oble proti soncu doživimo na njeni severni polovici okrog 20. marca vsako leto pomladno enakonočje. Tako se v deželo spet povrne pomlad kot najlepša med vsemi letnimi časi.

Narava se prebudi ... Po gozdovih in travnikih prično poganjati zgodnje pomladne

cvetice, na katerih že posedajo prve žuželke. Na vlažnih tleh, po gozdovih in njihovih robnih, med grmovjem, po sadovnjakih in na travnikih zacvetijo in včasih prikukajo že kar skozi tanko snežno odejo mali zvončki. Tu pa tam »zavzonijo« tudi pomladanski veliki zvončki. Ti so se mi v moji mladosti zdeli še posebno dragoceni, saj jih v bližini mesta Kranj ni bilo najti. Po travnati brežinah nas razveselijo jajčno rumene trobentice, na katere smo otroci nekdanj znali tudi zapiskati. Pod stoletnimi drevesi se belijo t. i. bohkove srajčke ali uradne, botanično podlesne vetrnice ter modrtijo cvetovi jetrnikov in zimzelena. Vse to je mogoče pogosto videti, ob sedanjih milih zimah že kar na začetku

marca, če že ne konec februarja.

Ob toplih dneh se bo nena doma od nekod vzel metulj citronček, ki se potem vztrajno spreletava med sivimi gozdnimi debli pa tudi zaide na nemara že zeleneči travnik. Iskal bo svojo bolj blede zelenkasto samico, ta pa bo po združitvi zaleгла svoja koničasta jajčeca na vejice krlhlike ali kaline. Po desetih dneh se bo izlegla zelenkasta gosonca, ki bo zajedala liste kakšen mesec. Potem se bo zabubila in po dveh tednih, tam v juniju, se bo izlegel metulj. Zanimivo je, da imajo citrončki nekakšno »poletno spanje« in pridejo spet na dan jeseni. Prezimi-jo v kakšnem zavetju in se ob prvih pomladnih sončnih

žarkih spet pokažejo na plano. Ti metulji imajo tako kar dolgo življenjsko dobo.

Drugi pomladanski metulj, ki je prezimil, je dnevni pavlinček. Tudi tega letnega lepota z značilnimi krili bomo skoraj gotovo zapazili slej ko prej med svojim sprehodom po obrobni gozdni potkah. Če ima na zgornji strani kril lepo »očesno« risbo, pa je spodnja stran črnorjava, tako da se z zganjenimi krili skorajda popolnoma izgubi v okolici. Oplodne samice, ki so prezimile, zalegajo maja svoja jajčeca na spodnjo stran koprivnih listov, ki so potem tudi hrana črnih trnastih gosonic. Po enem mesecu se zabubijo in čez dva tedna se izležejo novi dnevni pavlinčki.

Dnevni pavlinček

Citronček

Mali zvončki

Trobentice

Ko govorimo o travnikih, mislimo kajpak na cvetoče površine, ozaljšane s številnimi cveticami vseh mogočih barv, ne pa na sodobne puste »travniške njive«, ki so jih kmetovalci zasuli s herbicidi – kemičnimi praški, s katerimi se hočejo ubraniti tako imenovanemu plevelu. To doživi na primer tudi sleherno krompirišče – če ne gre za biološko pridelavo – in tako so uničeni ne le koloradski hrošči, ampak tudi gosonice nočnega metulja smrtoglavca, ki živijo posamič na krompirjevih

listih. Zato so ti nočniki danes tako redki. Na ravninskih, obdelovalnih površinah bomo tako komaj kdaj ugledali kakšnega pisanega metuljega lepota, morda z izjemno drobnega osamljenega belina. Odpraviti se bo treba pač na neko ledino ali pa, še bolje, v neokrnjen svet hribov in gora, kjer se še raztezajo prebivališča drobnih pripadnikov narave. Vendar si bomo morali žal tak pohod prihraniti za poznejše, boljše čase, ko ne bomo več ujetniki omenjenega zavrtnega mikroorganizma ...

LAŽJI
SUDOKU

5		9		8	3	4		7
			6	7		9		
1	2							6
8		2					7	
9	1						8	4
	7					2		5
2			7				6	8
		6		5	2			
3		4	8	9		7		1

Rešitev:

1	2	9	6	8	3	4	7	
6	8	7	5	2	1	9		
8	9	7	6	5	4	3	2	1
9	8	7	6	5	4	3	2	1
8	9	7	6	5	4	3	2	1
7	8	9	6	5	4	3	2	1
6	7	8	9	6	5	4	3	2
5	6	7	8	9	6	5	4	3
4	5	6	7	8	9	6	5	4
3	4	5	6	7	8	9	6	5
2	3	4	5	6	7	8	9	6
1	2	3	4	5	6	7	8	9

TEŽJI
SUDOKU

5	9	1	3					
					5			
		3		9				7
			9		6	1	2	
	6			2			7	
	7	5	8		0			
4				1		3		
			6					
					3	9	6	

Rešitev:

5	9	1	3					
					5			
		3		9				7
			9		6	1	2	
	6			2			7	
	7	5	8		0			
4				1		3		
			6					
					3	9	6	

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

Turistična vodenja po Tržiškem

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Tržiška občinska uprava je pripravila podatke o turističnih vodenjih v občini v lanskem letu. Licenco za vodenje po Tržiču je imelo lani 18 vodnikov, ki so skupaj opravili 76 vodenj, 178 ur dežurstev v Razstavno-izobraževalnem središču (RIS) Dolina in 118 ur dežurstev na info točki na Ljubelju. Lani si je znamenitosti ogledalo 16.037 obiskovalcev (leta 2018 npr. 9.989),

v to številko so zajete samo organizirane in vodene skupine, najavljene preko Turistično-promocijskega in informacijskega centra (TPIC) Tržič in Tržiškega muzeja ter obiskovalci RIS Dolina v času dežurstev. Od tega jih je mestno jedro obiskalo 1.026, Taborišče Ljubelj 550, RIS Dolina 220, Šentanski rudnik 380, Tržiški muzej 11.397, Kurnikovo hišo pa 2.064. V Dovžanovi soteski so zaradi sanacijskih del, ki so se izvajala od avgusta do

novembra lani, beležili drašičen upad obiskovalcev, le štiristo jih je bilo.

S turističnim vodenjem so ustvarili 3.391 evrov prihodka. Brezplačno vodenje so omogočili tržiškimi ponudnikom namestitvev za ogled Šentanskega rudnika in francoskim kolesarjem iz pobratene mesta Ste Marie aux Mines za ogled mestnega jedra. Odhodki so znašali 4.183,80 evra, največ za plačilo honorarjev vodnikom. TPIC je obiskalo 2.591 oseb, od tega

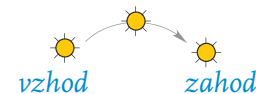
največ domačinov, skoraj 350 je bilo obiskovalcev iz drugih slovenskih krajev, med nekaj več kot petsto tujimi gosti so prevladovali turisti iz Nemčije, Francije in Nizozemske. V devetih poletnih petkih jim je v Tržič s počitniško linijo Hop-on-Hop-off uspelo pripeljati 220 obiskovalcev.

Letos (ko bo minila grožnja novega koronavirusa) bodo uvedli tudi vodenje po gradu Alt Gutenberg (Hudem gradu) nad Bistrico pri Tržiču.

desetdnevna vremenska napoved

Torek 14. 4. 1/8 °C	Sreda 15. 4. -2/14 °C	Četrtek 16. 4. 0/18 °C	Petek 17. 4. 2/21 °C	Sobota 18. 4. 8/22 °C
Nedelja 19. 4. 6/19 °C	Ponedeljek 20. 4. 4/15 °C	Torek 21. 4. 3/16 °C	Sreda 22. 4. 2/13 °C	Četrtek 23. 4. 3/15 °C

tedenski koledar

14. 4. tor.	Valerij ☾	6.17	19.48
15. 4. sre.	Helena	6.15	19.49
16. 4. čet.	Bernarda	6.13	19.51
17. 4. pet.	Rudi	6.12	19.52
18. 4. sob.	Konrad	6.10	19.53
19. 4. ned.	Leon	6.08	19.55
20. 4. pon.	Neža	6.06	19.56

Potico pekli na spletu

Kako speči dobro domačo orehovo potico? V petek smo jo lahko pekli z mojstrico peke potic Sonjo Jezeršek. Na video delavnici je razkrila postopek izdelave in odgovarjala na vprašanja. Posnetek ima več kot štirinajst tisoč ogledov.

MAJA BERTONCELJ

Sora – Brez dobre domače potice ni pravih praznikov, tudi velikonočnih ne. V preteklih dneh ni smela manjkati na praznično obloženih mizah. Tradicijo ohranjajo tudi v znani kulinarični družini Jezeršek. Ker ima njihova Akademija Jezeršek zaradi preprečevanja širjenja okužbe s koronavirusom začasno zaprta vrata, so kar na spletu pripravili brezplačno video delavnico z naslovom Peka potice z mamo Sonjo.

Potekala je v petek popoldan. Posneta je bila vnaprej, Sonja Jezeršek pa je eno uro na Facebooku na profilu sina Luke Jezerška v komentarjih odgovarjala na vprašanja. »Zagotavljamo, da boste naredili odlično potico,« so bile pred začetkom spodbudne besede Jezerškovih. Video posnetek s celotnim postopkom, z vsemi skrivnostmi, kako priti do popolne orehove potice, je dolg dobrih 22 minut, do včeraj pa je imel že več kot 14 tisoč ogledov. Sonja Jezeršek je vse, ki smo se peke lotili na ta način, počasi vodila skozi vse korake. »Preden se lotite peke potice, je pomembno, da imate res vse potrebne sestavine, mir in tri ure časa. Na koncu vam z mamo zagotavljam, da boste naredili odlično potico,« je v uvodu dejal Luka Jezeršek. Sonja Jezeršek je pojasnila tudi, da jo je za peko potice navdušil Janez Bogataj: »Pisal je knjigo, vprašal me je, ali bi pekla potice za njihovo fotografiranje. Obljubila sem mu. Naredili smo 42 različnih potic iz različnih vrst moke in različnih nadevov. Od takrat sem dobila veselje za pripravo potic. To res rada delam, najraje pa delam ocirkovno potico. Je spomin na taščo.«

Natančno sledenje postopku izdelave na video delavnici je bilo zagotovilo za odlično potico. Kako nam uspeva, smo lahko ves čas primerjali. Na fotografiji moja in Jezerškova potica v fazi pred začetkom peke v pečici. Sonji Jezeršek je družbo delal sin Luka.

Tokrat je delila recept za klasično orehovo potico: najprej za pripravo testa, nato nadeva, sledile so učne minute za valjanje testa, nanos nadeva, zvijanje potice in za konec še navodila za pečenje. Udeleženci video delavnice so tovrstno priložnost učenja peke potice lepo sprejeli, Jezerškove za to možnost pohvalili in se jim zahvalili, za gospo Sonjo pa so imeli tudi

kar nekaj vprašanj. Med drugim jih je zanimalo, na kako debelo je treba razvaljati testo, zakaj se nadev soli in na kakšno velikost je treba razvaljati testo, da bo potica prišla natančno okrog potičnice ali pa v pekač.

In ko je potica pečena, pride trenutek resnice. »Še vedno imam strahospoštovanje do potice, ker nikoli ne vemo, kako nam je uspela. To je velika uganka

– in šele ko odrežemo kos, vemo, kaj smo pripravili,« je za konec povedala Sonja Jezeršek. Sledila sta rezanje in pričakovano: potica je bila videti odlična. Peka potice z mamo Sonjo je uspela tudi pri nas doma. In v številnih domovih po Sloveniji, kar so potrdile tudi fotografije, ki so jih udeleženci video delavnice objavili na profilu Luke Jezerška na Facebooku. Jezerškovi so za praznike spekli več kot dvesto potic. Več kot polovico so jih dostavili »nevidnim junakom«, kot so medicinske sestre, policisti ... Z družbeno odgovorno akcijo Potica od vas za nevidne junake so približali praznike tudi tistim, ki jih zaradi trenutnih razmer niso preživljali v družinskem krogu.

In za konec še ena njihova misel: »Življenje pravzaprav je kot potica – pogosto zavito, bolj ali manj nadevano, bolj ali manj sladko, zasoljeno, z večjo ali manjšo luknjo v sredini.«

V peko potice lahko vključimo tudi otroke. Komaj čakajo, da razmažejo nadev. Če je možnost na ekranu pred seboj gledati, kako to poteka, je vse skupaj še bolj zanimivo.

Dobrote že ocenjujejo

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V okviru priprav na državno razstavo Dobrote slovenskih kmetij že poteka ocenjevanje izdelkov iz posameznih prehranskih skupin. Zdaj so že znani rezultati ocenjevanja za konzervirane vrtnine, sokove, marmelade in suho sadje. Na ocenjevanju konzerviranih vrtnin je Matej Rozman z Jame prejel najvišje možno oceno in s tem zlato priznanje za premium beljakovine – proteine konoplje, poleg tega pa še zlato za premium oluščeno seme konoplje. Marko Kuhar iz Zgornjih Dupelj je prejel zlati priznanji za papriko v kislu in za pasterizirane kumarice v kislu, Primož Zupan s Prebačevega zlato za kislo repo, Anton Verlič iz

Smlednika pa srebrno za kisle kumarice in bronasto za narezane kisle kumarice. Na ocenjevanju sokov je Aleš Jerala iz Podbrezjij dobil zlato priznanje za jabolčni sok, Janez Markuta iz Čadovelj prav tako zlato za jabolčni sok, Lovro Jelar iz Zgornje Besnice pa srebrno za sok iz aronije. In kakšne so bile ocene za marmelade? Janez Markuta iz Čadovelj je dobil zlato priznanje za ribezovo marmelado ter bronasti za mešano in jagodno marmelado, Milka Dolenc iz Podobena srebrno za čespljevo marmelado, Marko Kuhar iz Zgornjih Dupelj pa bronasto za jagodno marmelado s cimetom. Na ocenjevanju suhih krljev je Janez Markuta dobil srebrni priznanji za suhe jabolčne krlje in za jabolčni čips.

Žafrani na Veliki planini

JASNA PALADIN

Velika planina – Velika planina in vse okoliške planine (Kisovec, Mala in Gojska planina, planina Dol, planina Konjščica ...) se vsako pomlad obarvajo v vijolično barvo, saj pobočja takoj, ko se stopijo zadnje zaplate snega (večinoma pa še kar med njimi), zasede na tisoče

vijoličnih žafranov oz. spomladanskih podleskov.

Ljubitelji narave, ki občudujejo ta pisani pojav, vsako leto skrbno pazijo, kdaj bodo cvetlice pokukale izpod snega, saj je njihovo cvetenje precej kratkotrajno; traja namreč zgolj od deset do štirinajst dni, nato pa svoje mesto odstopijo drugim spomladanskim cveticam.

Žafrani oziroma spomladanski podleski na Gojski planini

Čakajo na odkup zemljišča

Bohinjska Bistrica – Če bi šlo vse po načrtih, bi v Bohinju do konca meseca zaključili dela pri urejanju regionalne ceste v Ribčevem Lazu. Kot kaže, to zaradi težav s pridobivanjem zemljišč ne bo mogoče. »Tako občini kot direkciji za infrastrukturo se kljub vloženim velikim naporom z enim od lastnikov ni uspelo dogovoriti o odkupu, zato je bil lani sprožen razlastitveni postopek za omenjeni del zemljišča,« so pojasnili na občinski upravi. »Postopek razlastitve še ni zaključen, na žalost je svoje dodala nastala situacija v državi. Kljub temu pričakujemo, da se postopek uspešno zaključi v najkrajšem možnem času, izvajalec pa bo v roku enega meseca dokončal predvidena dela in s tem zaključil projekt.« Občina in država sta sicer rekonstrukcijo ceste začeli že lani, v sklop projekta pa sodijo tudi ureditev površin za pešce, kanalizacije, javne razsvetljave in avtobusnih postajališč. Dela so bila v grobem zaključena do konca leta, zaključek pa načrtovan za to pomlad.

Prestavljen pohod k bolnici Košuta

Preddvor – Izvršni odbor Združenja borcev za vrednote NOB Preddvor obvešča simpatizerje in pohodnike, da je spomladanski pohod k partizanski bolnici Košuta prestavljen na kasnejši termin.

vremenska napoved

Danes bo sprva oblačno s kratkotrajnimi padavinami, v višjih legah bo snežilo. Čez dan se bo delno zjasnilo. Pihal bo severni do severovzhodni veter. Jutri in v četrtek bo pretežno jasno. Zjutraj bo nevarnost slane in pozebe.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK

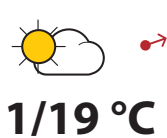
2/8 °C

SREDA

-2/14 °C

ČETRTEK

1/19 °C

